

วารสารฟ้าเหนือ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Fa Nuea Journal

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2567

Vol. 15 No. 1 January - June 2024

ISSN : 1906-5329 (Print) ISSN : 2465-4981 (Online)

ภาพประกอบ : นายสิปวิชญ์ รักแม่

โปรแกรมวิชาศิลปกรรมศาสตร์ แผนกวิชาทัศนศิลป์ ชั้นปีที่ 4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารฟ้าเหนือ

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2567

Fa Nuea
Journal

FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

วารสารฟ้าเหนือ

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2567

ISSN : 1906-5329 (Print) ISSN : 2465-4981 (Online)

Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

เจ้าของ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
วัตถุประสงค์ เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิชาการในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความทวิภาคี โดยไม่ขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมศาสตร์สาขามนุษยศาสตร์ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปรัชญาและศาสนา ภาษาและภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี วรรณกรรม ศิลปะและดนตรี และสาขาสังคมศาสตร์ ในด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา การพัฒนาสังคม และชาติพันธุ์ศึกษา โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือคณาจารย์ นักศึกษา และนักวิจัยทั้งในและนอกสถาบัน

กำหนดตีพิมพ์เผยแพร่ ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน
ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานุกุล
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สหทัยา สิทธิวิเศษ
ที่ปรึกษาคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

บรรณาธิการ อาจารย์ ดร.อาภิสรา พลนรัตน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รองบรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครนิภา สายน้ำเย็น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

เลขานุการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภรณ์ ศรีนาราช
อาจารย์มณี จำปาแพง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.พนอเนื่อง สุทัศน์ ณ อยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏ-
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงส์สุวรรณ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.กิติมา อินทร์มพรรย์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท พิณพวง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสนอ ตริวิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ จุฬาพันธุ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ ศรียาภัย

มหาวิทยาลัยพะเยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจตนิพิฐ สังข์วิจิตร

มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลสิรินทร์ อภิรัตน์วรเดช

มหาวิทยาลัยราชภัฏ-

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อดิวัชร พนาพงศ์ไพศาล

บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฝ่ายประสานงาน

1. อาจารย์ปรียามา วังมณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2. อาจารย์พรเทพ สุวรรณศักดิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฝ่ายตรวจรูปแบบ

1. อาจารย์ ดร.อรทัย ชันโท

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2. อาจารย์ ดร.บุษราคัม ยอดชะลูด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

3. อาจารย์กรชนก นันทกนก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธัญญา สังข์วิจิตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัลยาณี สายสุข	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. อาจารย์วรรณทิวา เชียงตุง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. อาจารย์สุริยา กิรตินันท์พิพัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
4. อาจารย์ปุณยวัจน์ พรหมหล้า	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
5. อาจารย์จิริปริยา โชควรร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฝ่ายศิลปกรรม เทคโนโลยีและสารสนเทศ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุตรี เวทพิเชฐโกศล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. นายเอกสิทธิ์ สอิ่งแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. นายเฉลิมพล ใจชุ่มเต็ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
4. นายณฤเทพ ผาคำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ออกแบบและพิมพ์ที่ ร้านสินอักษรการพิมพ์ 888

56/5 หมู่ 11 ต.รอบเวียง อ.เมือง จ.เชียงราย 57000 โทรศัพท์ 087-7256680

-
- บทความทุกเรื่องในวารสารได้รับการประเมินและตรวจคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน (Peer Review)
  - ทักษะและข้อคิดเห็นของบทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือว่าเป็นทักษะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ
  - สามารถดาวน์โหลดเงื่อนไขการส่งและรูปแบบบทความ ได้ที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FaNJ>
  - ติดต่อกองบรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
Email : fanueajournal@crru.ac.th โทร. 0-5377-6013 ต่อ 1210
หรือติดต่อบรรณาธิการ อ.ดร.อาภิสรา พลนรัตน์ (0-9185-3693-6)

บทบรรณาธิการ

วารสารฟ้าเหนือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้จัดทำวารสารขึ้นเป็นปีที่ 15 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง เดือนมิถุนายน 2567 โดยมีบทความที่ผ่านการพิจารณาจำนวน 7 เรื่อง (บทความวิชาการ 1 เรื่อง และ บทความวิจัย 6 เรื่อง) โดยผู้ที่มีทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกจากสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ให้ความอนุเคราะห์ช่วยคัดเลือกพิจารณาบทความละ 3 ท่าน บทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นบทความที่มีเนื้อหาหลากหลายอยู่ในขอบเขตทางวิชาการของวารสาร ฯ ทางสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปรัชญาและศาสนา ภาษาและภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี วรรณกรรม ศิลปะ และดนตรี สาขาสังคมศาสตร์ ในด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา การพัฒนาสังคม และชาติพันธุ์ศึกษา อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ให้นักศึกษา นักวิชาการ นักวิจัยนำไปต่อยอด พัฒนาองค์ความรู้ ประยุกต์ใช้ในส่วนที่สนใจเชิงทฤษฎี ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

เริ่มจากบทความวิชาการเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือเรียนภาษาไทย กับสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10” ของ ชูชาติ คุ่มขำ ต่อด้วยบทความวิจัยเกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน 2 เรื่อง คือ “การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานโดยการนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่าโดยใช้อัตลักษณ์จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย” ของ จักรกริช ฉิมนอก และ “การใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน: กรณีศึกษา บ้านกองกาน ต.แม่ตีก อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่” ของ พิศาพิมพ์ จันทร์พรหม, กฤต พันธุ์ปัญญา และ ญาณิศา โภมลสิริโชค

ตลอดจนมีบทความวิจัยทางด้านการพัฒนาการเรียนการสอนทางภาษา 3 เรื่อง กล่าวคือภาษาญี่ปุ่น ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ คือ “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ภาษาญี่ปุ่นของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นด้วยกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง” ของมนสิชา แก้วนันทไชย ต่อด้วย “การใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิสเพื่อพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชนของนักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย” ของ รุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ์ และบทความเรื่อง “ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย” ของ สิริกัญญา ดาวิไล, มณี จำปาแพง, น่านฟ้า จันทะพรม และ วราภรณ์ ศรีนราข

ปิดท้ายด้วยบทความวิจัยภาษาจีนเกี่ยวกับการวิเคราะห์บทกวีโบราณ ตามรูปแบบของ Zhong Xing และ Tan Yuan Chun เรื่อง “An Analysis on “Depth, Serenity, Prominence and Vigour” in Zhong and Tan Style ของ Sun Fuyuan, Zhang Shuhua and Yiching Saejao ล้วนเป็นผลงานทางวิชาการที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

นอกเหนือจากบทความที่เต็มไปด้วยคุณค่าทางวิชาการทั้ง 7 เรื่องข้างต้นแล้ว หน้าปกวารสารฉบับนี้เป็นภาพวาดเทคนิคผสมบนผ้าใบ ชื่อผลงาน “นอกจวน” โดยได้รับเกียรติจาก คุณสิปปวิชัย รักแม่ นักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปกรรมศาสตร์ แขนงวิชาทัศนศิลป์ ชั้นปีที่ 4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นเจ้าของภาพและอนุเคราะห์ภาพนี้ให้เป็นปกวารสารฟ้าเหนือภายใต้แนวคิดจากการได้รับแรงบันดาลใจจากความทรงจำในถิ่นกำเนิดของเจ้าของภาพที่มีทั้งความรัก ความอบอุ่น และความสงบสุข ผ่านเครื่องมือ เครื่องใช้ของบ้าน และบรรยากาศที่รายล้อมไปด้วยธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ผสมผสานกับจินตนาการ เพื่อถ่ายทอดความประทับใจ

ต่อสถานที่ในช่วงเวลาที่นำจดจำและตราตรึงไว้ก่อนจะเลือนหายไปตามกาลเวลา
วารสารฟ้าเหนือขอขอบคุณเจ้าของภาพเป็นอย่างยิ่ง

กองบรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลา
ของท่านร่วมพิจารณาผลงานทางวิชาการและขอขอบคุณนักวิชาการที่ให้ความเชื่อมั่น
ในคุณภาพของวารสาร โดยส่งบทความลงตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งทางกองบรรณาธิการ
ขอให้ความเชื่อมั่นว่าจะดำเนินการพัฒนามาตรฐานของวารสารให้มีคุณภาพเพื่อพร้อม
ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เป็นสะพานเชื่อมผู้ที่มีความสนใจได้
มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อไป

อาภิสรา พลนรัตน์
บรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ

สารบัญ .....

บทความวิชาการ

ความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือเรียนภาษาไทยกับสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10

The Relationship between 10 Thai Language Textbooks and the 10th
National Economic and Social Development Plan

ชูชาติ คุ่มขำ

Chuchat Khumkham

1-20

บทความวิจัย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานโดยการนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่าโดยใช้อัตลักษณ์
จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย

Development of Wickerwork Products by Bringing Value to Add
Value by Using the Identity of the Wickerwork of Ban Mai Tai Group,
in Pa Daet Subdistrict, Pa Daet District, Chiang Rai Province

จักรกริช ฉิมนอ

Chakkrit Chimnok

21-40

การใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน:
กรณีศึกษา บ้านกองกาน ต.แม่อีก อ.แม่อ้อ จ.เชียงใหม่

Using Folk Literature as a Tool for Communicating Community Product
Identity: A Case Study of Kongkan Village, Mae Suek Subdistrict,
Mae Chaem District, Chiang Mai Province

พิศาทิมพ์ จันทรพรหม และคณะ

Phisaphim Junphrom and Others

41-60

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาญี่ปุ่นของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น
ด้วยกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง

The Development of Japanese Reading Proficiency of Japanese Major
Students by Using Extensive Reading Activities

มนสิชา แก้วนันไชย

Monsicha Kaewnanchai

61-80

การใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสเพื่อพัฒนาทักษะการพูด
ในที่ชุมชนของนักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและ
วัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Development of Public Speaking Skills through Davies' Performance
Instructional Model for 2nd year Thai Language Students, Thai Language
and Culture Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Chiang Rai Rajabhat University

รุ่งโรจน์ ตันประดิษฐ์

Rungroj Tonpradit

81-96

ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Expectations of Learning English for the 1st Year English Major Students,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

สิริกัญญา ดาวิลไล และคณะ

Sirikanya Dawilai and Others

97-116

钟谭体·深幽孤峭·辨析

An Analysis on “Depth, Serenity, Prominence and Vigour” in Zhong
and Tan Style

孙福元与小组

Sun Fuyuan and Others

117-131

ความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือเรียนภาษาไทยกับสังคม
ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10
The Relationship between Thai Language Textbooks
and the 10th National Economic and Social
Development Plan

ชูชาติ คุ่มขำ^{*1}

Chuchat Khumkham^{*1}

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือเรียนภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) โดยหนังสือเรียนภาษาไทยจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในเรื่องหลักภาษา การใช้ภาษา และวรรณคดีโดยมีลักษณะพิเศษ คือ มีเนื้อเรื่อง มีตัวละคร และมีบทอ่านต่าง ๆ ทำให้สามารถสอดแทรกแนวคิด และกิจกรรมทางสังคม ตลอดจนความรู้ต่าง ๆ ตามแบบที่สังคมต้องการได้ ในขณะที่เดียวกันยังสัมพันธ์กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้นำข้อมูลมาใช้เพื่อพัฒนาหลักสูตร พบว่ามี ความสัมพันธ์ใน 5 ประเด็น ดังนี้ 1) เศรษฐกิจ ได้แก่

^{*} Corresponding author, e-mail: Chuchatkhum@gmail.com

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹ Assistant Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Sawan Rajabhat University

ให้รู้จักประหยัด วางแผนการใช้จ่าย 2) วัฒนธรรม ได้แก่ ค่านิยมของสังคม
เรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่น ดนตรีและนาฏศิลป์ ภาษาและวรรณคดี
3) การเมืองการปกครอง ได้แก่ พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ และกิจกรรม
เกี่ยวกับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ การหาความรู้จากโลกอินเทอร์เน็ต
และวิทยาศาสตร์สุขภาพ 5) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ คุณค่าของสิ่งแวดล้อม
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม และภัยของการทำลายสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ หนังสือเรียนภาษาไทย หนังสือเรียนภาษาไทยกับสังคม

Abstract

This article aimed to study the relationship between Thai language textbooks based on Basic Education Core Curriculum B.E.2551 (A.D.2008) of the Office of the Basic Education Commission (OBEC), Ministry of Education, and the 10th (B.E. 2550-2554) Thai language textbooks was created to be a teaching media in terms of language principles, language usage, and literature with special characteristics; content, characters, and other reading passages, enabling it to intervene the concepts, and social activities including other knowledge according to the social needs. In addition, it also related to the 10th National Economic and Social Development Plan (A.D.2007-2011) that Ministry of Education has brought the information to develop the curriculum. It was found there was the relationship in 5 aspects as follow:
1) economy-encouraging saving money and having a spending plan

2) culture-social values, learning about customs and traditions, traditional games, music and dance, language and literature 3) politics and government-the royal duties of His Majesty King and the activities relating to the democratic form of government 4) science and technology-searching for knowledge on the internet and healthsciences, and 5) environmental conservation-the value of the environment, environmental conservation, living with the environment, and the danger of destroying the environment.

Keywords: Relation Thai Language Textbooks Thai Language Textbooks and Society

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยนำแนวคิดมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับดังกล่าวมีสาระสำคัญมุ่งพัฒนาสังคมไทยให้มีความสุข คนไทยมีคุณธรรมนำความรู้ รอบรู้เท่าทันโลก เศรษฐกิจมีคุณภาพ สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและมีทรัพยากรที่ยั่งยืน ตลอดจนมีระบบการบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาลและดำรงระบอบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้แบ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการจัดการเรียนการสอนไว้ จำนวน 8 กลุ่มสาระ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจัดทำหนังสือเรียน เพื่อใช้ในการเรียนการสอนตามกลุ่มสasaranนั้น ๆ

สำหรับหนังสือเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ได้แก่ หลักภาษา และการใช้ภาษา และส่วนที่ 2 ได้แก่ วรรณคดีและวรรณกรรม รวมทั้งหมด 12 เล่ม โดยตั้งชื่อหนังสืออิงตามเนื้อหาในเล่ม แบ่งกลุ่มระดับชั้นที่ใช้หนังสือได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 หนังสือเรียนที่จัดทำนั้นใช้ชื่อว่าหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทยชุดภาษาเพื่อชีวิต แบ่งเรียนชั้นละ 2 เล่ม ใช้ชื่อว่า ภาษาพาที และวรรณคดีลำนํ้า กลุ่มระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีหนังสือเรียนชั้นละ 2 เล่ม ใช้ชื่อว่า วิวิธภาษา และวรรณคดีวิจักษ์ ในส่วนของกลุ่มระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีหนังสือเรียนชั้นละ 2 เล่ม ใช้ชื่อว่า หลักภาษาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และวรรณคดีวิจักษ์

นอกจากหนังสือเรียนภาษาไทยจะมีเนื้อหาด้านหลักภาษา การใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรมแล้ว ยังมีบทอ่านหรือเนื้อเรื่องที่ใช้ตัวละครดำเนินเรื่อง มีทั้งแต่งแบบร้อยแก้ว และร้อยกรอง โดยเฉพาะหนังสือหลักภาษาและการใช้ภาษา จะมีบทอ่านโดยผู้แต่งเรื่องมาจากการจำลองสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน เมื่อนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาจะพบว่า มีการสอดแทรกแนวความคิดและความรู้อื่น ๆ ตามที่สังคมต้องการเพื่อให้เด็กปฏิบัติตามหรือเป็นแนวทางในการใช้ชีวิต ในขณะที่เดียวกันยังสัมพันธ์กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

หลักสูตร โดยพบความสัมพันธ์ในแง่มุมต่าง ๆ แบ่งได้ 5 ประเด็น ได้แก่ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อธิบายได้ดังต่อไปนี้

เศรษฐกิจ

สังคมมนุษย์มีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจตั้งแต่ประชากรมีจำนวนไม่มากจนมีการขยายตัวของประชากรจึงจำเป็นต้องมีการจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ (อังกูร หงษ์ศานานุเคราะห์, 2559) เศรษฐกิจจึงเป็นงานเกี่ยวกับการผลิต แลกเปลี่ยน การจำหน่ายจ่ายแจก และการบริโภคใช้สอยสิ่งต่าง ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) เช่น จากหนังสือเรียนภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บทที่ 14 กระดาษนี้มีที่มา ดังนี้

...กว่าต้นไม้จะกลายเป็นกระดาษได้ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ เลยเพราะฉะนั้น เวลาใช้กระดาษ โปรดใช้ให้ครบทั้งสองหน้า กระดาษดี ๆ อย่าเอามา ฉีกเล่น เลือกขนาดกระดาษให้พอดีกับข้อความที่จะเขียน ถ้ากระดาษ เหลือหน้าเดียวแทนที่จะทิ้งไป ควรใช้ให้คุ้มค่า อาจนำมาใช้ทดเลข หรือ เขียนร่างข้อความต่าง ๆ ได้ กระดาษที่ไม่ใช่แล้ว ให้แยกจากขยะอื่น รวมไว้เป็นอีกถุงหนึ่ง ได้ทั้งรีไซเคิลและเงินด้วยนะ ผมพูดจริง อย่าทำหน้างั้น ก็เอาไว้อย่างไรกระดาษจะได้มีเงินหยอดกระปุก ออมไว้ ก่าไรชีวิต...

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า มีการสอดแทรกความรู้และการปฏิบัติตนในภาวะ เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปโดยผูกเรื่องยกตัวอย่างจากเรื่องที่นักเรียนสามารถนำไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การจัดการกระดาษที่ใช้แล้วให้คุ้มค่าในขณะเดียวกัน ก็สร้างจิตสำนึกด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปด้วย

วัฒนธรรม

วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ รวมทั้งวิถีชีวิตของหมู่คณะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ตลอดจนความคิด ความเชื่อ ค่านิยม จารีต ประเพณี พิธีกรรม และภูมิปัญญา ที่เป็นแบบแผนพฤติกรรมที่คนในสังคมยึดถือปฏิบัติ (ปุนิทร์ นาคสิงห์, 2559) และเป็นมรดกของสังคมที่สังคมยอมรับและร่วมกันรักษาไว้ให้เจริญงอกงาม (วราคม ทีสุกະ, 2544) หนังสือเรียนภาษาไทยกล่าวถึงวัฒนธรรมไทย แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ค่านิยมของสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การละเล่น ดนตรีและนาฏศิลป์ ภาษาและวรรณคดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. ค่านิยมของสังคม

ค่านิยมเป็นมาตรฐานของสังคมตามหลักศีลธรรม และความดีงาม (ปุนิทร์ นาคสิงห์, 2559) เพื่อใช้ปฏิบัติกันในสังคมจากหนังสือเรียนปรากฏค่านิยมของสังคมหลายประการ เช่น ความซื่อสัตย์ การรักษาสุขภาพอนามัยและห่างไกลยาเสพติด ความรับผิดชอบ ความรักชาติ และความเป็นหญิงและความเป็นชาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.1 ความซื่อสัตย์ เป็นค่านิยมที่ต้องการให้คนมีความประพฤติดีทั้งกาย วาจา ใจ และไม่คดโกง หรือไปหลอกลวงผู้อื่น เช่น จากหนังสือเรียนภาษาพาที่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 บทที่ 2 แต่เด็กชื่อไว้ ดังนี้

จากเหตุการณ์เมื่อเช้าจนถึงบัดนี้ ยังไม่ทันข้ามวันขามหาความสุขไม่ได้เลยเงินไม่บริสุทธิ์อย่างนี้ นำมาแต่ความทุกข์ โกงเงินคนอื่นแต่ไม่ยอมให้ใครรู้ว่าโกงมันจะเป็นไปได้อย่างไรความลับไม่มีในโลกอยู่แล้ว ขามาปิดตาแน่นไม่ยอกนิกถึงเหตุการณ์ที่จะตามมาเป็นเด็กโกงเงินเล็กน้อยยังทุกข์มากขนาดนี้ ถ้าเป็นผู้ใหญ่ทุจริตจะทุกข์มากขนาดไหน...

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

จากตัวอย่างเป็นการผูกเรื่องชื่อ “แต่เด็กชื่อไว้” เพื่อให้เห็นว่าความซื่อสัตย์เป็นค่านิยมด้านคุณธรรมที่ต้องปลูกฝังให้มีตั้งแต่เด็ก โดยผ่านตัวละครเด็กหญิงที่เปลือยใจไปมีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ส่งผลให้เกิดความทุกข์ใจ ทุกข์กาย เมื่อต้องปิดบังความลับของตนเอง และมีการคาดการณ์เหตุร้ายที่จะเกิดขึ้นกับคนไม่ซื่อสัตย์ คดโกง เพื่อการเน้นย้ำว่าคนเราควรมีความซื่อสัตย์เป็นนิสัย

1.2 การรักษาสุขภาพอนามัยและห่างไกลยาเสพติด เป็นค่านิยมสังคมที่ต้องการให้เป็นคนรู้จักรักษาสุขภาพ ตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดที่ทำลายสุขภาพ และรู้การปฏิบัติตนเพื่อให้ตนเองมีสุขภาพดีอยู่เสมอ เช่น จากหนังสือเรียนหลักภาษาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บทที่ 4 การอ่านเพื่อพัฒนาคน เรื่อง วยุ่ร่นระวังอ่วน ดังนี้

เคล็ดลับของการลดความอ้วนก็คือ การพยามหลีกเลี่ยงอาหารที่ไม่มีน้ำตาลไม่ว่าจะเป็นขนม ของหวาน ผลไม้ นม เครื่องดื่มและน้ำอัดลม ฯลฯ และจำกัดอาหารจำพวกแป้งให้น้อยลง...คนที่ประสงค์จะลดความอ้วนให้ได้เร็วหรือคนที่ลดยากอยู่แล้วก็อาจต้องจำกัดอาหารแป้งให้เหลือน้อยที่สุด และที่สำคัญคือพยายามไม่กินอาหารจุกจิกระหว่างมื้อ แต่คุณก็ไม่จำเป็นต้องทนหิว หงุดหงิด เพราะคุณควรได้กินอาหารจำพวกผักให้มาก และควรได้สารอาหารโปรตีนที่เพียงพอด้วย...อาหารเหล่านี้จะอิ่มนานและการกินผักมาก ๆ จะช่วยให้ได้เกลือแร่และวิตามินครบถ้วน ทั้งกากและใยพืชในผักจะช่วยป้องกันอาการท้องผูกและโรคริดสีดวงทวารได้...

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

จากตัวอย่างเป็นการสอดแทรกความรู้ด้านพฤติกรรมกรกินแก่นักเรียนช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งอยู่ในช่วงของการเจริญเติบโตของร่างกาย มีความต้องการด้าน

อาหารมากเป็นพิเศษ การสอดแทรกความรู้ในลักษณะนี้ทำให้นักเรียนได้รับความรู้เสริมที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนจากเรื่องที่อยู่ในบทเรียนอีกด้วย

1.3 ความรับผิดชอบ เป็นค่านิยมที่ปลูกฝังให้เกิดจิตสำนึกภายในใจตน จนเกิดการปฏิบัติเพื่อให้งานสำเร็จ และยอมรับผลที่จะเกิดขึ้นต่อไป เช่น จากหนังสือเรียนวิวิธภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บทที่ 11 ความรับผิดชอบ ดังนี้

ความรับผิดชอบที่สำคัญที่สุดของคนเรา คือ ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง การดูแลตนเองไม่ให้หลงไปในทางที่ผิด ให้เป็นคนดี ของสังคม ให้มีคุณธรรม คิดดี พูดดี และทำดี ความรับผิดชอบข้อนี้ ประเสริฐยิ่งนัก เพราะจะช่วยทำให้ตนเองและสังคมมีความสุข ความรับผิดชอบเป็นสิ่งดีงาม ทุกคนควรจะสร้างและฝึกปฏิบัติให้ เกิดขึ้นในตน ถ้าเราปรารถนาความสุข ไม่ต้องการพบกับความทุกข์ ในอนาคต เราต้องเพิ่มนิสัยความรับผิดชอบตั้งแต่วันนี้...

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

จากตัวอย่างเป็นบทอ่านที่สอดแทรกมาเพื่อสร้างค่านิยมสำหรับนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นวัยในช่วงเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่นและเป็นวัยแสวงหาความเป็นตัวของตัวเอง โดยเนื้อหาในบทอ่านแสดงให้เห็นถึงข้อดี ของความรับผิดชอบในตนเอง และชี้ให้เห็นถึงข้อเสียของการไม่มีความรับผิดชอบ โดยจะส่งผลเสียต่อตนเองในอนาคต

1.4 ความรักชาติ เป็นค่านิยมที่ทำให้เกิดจิตสำนึกในการหวงแหน ดูแล และรักษาชาติในฐานะที่เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ เช่น จากหนังสือวรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 บทที่ 8 ด้วยไทยล้วนหมายรักษาสามัคคี ดังนี้

...นั่นคือภาพที่น่ากลัวสำหรับฉัน ราวกับว่าฉันได้ย้อนกลับไปสู่ เหตุการณ์ในครั้งนั้นด้วยตนเอง ฉันไม่อยากให้มีเหตุการณ์เช่นนั้น ขึ้นอีก ฉันไม่ชอบศึกสงคราม คนไทยเป็นคนรักสงบ เพียงแต่ไม่ชอบ

ให้ใครมาข่มขี้เท่ามัน “เราต้องรักชาติของเรา” เสียงผมแกละพูดขึ้นอีก “รักอย่างไรหรือ” ฉันทถามขึ้นเสียงดัง “มาร้อง เพลงชาติไทยด้วยกันเถิดชาติ มีคำตอบดี ๆ อยู่ในเพลงชาติไทยที่เราร้องทุกวันนี้”

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

จากตัวอย่างเป็นการสร้างค่านิยมให้เกิดจิตสำนึกความรักชาติบ้านเมืองผ่านบทสนทนาของตัวละครเด็กโดยเริ่มจากความเข้าใจเนื้อหาของเพลงชาติไทย เพราะการร้องเพลงชาติเป็นกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติในตอนเช้าทุกวันเมื่อไปโรงเรียน การเข้าใจในความหมายของเนื้อเพลงชาติย่อมส่งผลต่อความตระหนักรักชาติในจิตใจของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

1.5 ความเป็นหญิงและความเป็นชาย เป็นค่านิยมที่ต้องการให้ปฏิบัติตนเหมาะสมกับความเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายตามที่สังคมกำหนด ในหนังสือเรียนจะให้ความสำคัญและกล่าวถึงบทบาทของหญิงและชายเท่านั้น เช่น จากหนังสือเรียนวิจิตรภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บทที่ 4 ลูกผู้ชายตัวเกือบจริง ดังนี้

“ประธานนท์ ครูรู้ว่าเราไม่ได้อยากว่าผู้หญิงถึงขนาดนั้น แต่ตอนเราอายุเท่านี้ เรามักทำอะไรไม่ถูก เพื่อนผู้หญิงบางคนก็ดูเป็นผู้หญิง บางคนก็ดูเป็นเหมือนเพื่อนผู้ชาย เราแยกออกจากกันไม่ได้ บางเวลาเราก็อยากจะจับผู้หญิง บางเวลาเราก็อยากจะปฏิบัติต่อผู้หญิงเหมือนผู้ชาย”

ผมมองหน้าอาจารย์พิเชษฐด้วยความแปลกใจ อาจารย์ที่ว่าดูเป็นเสือเอาเข้าจริงแล้ว ก็ไม่เล่นนักรอก

“จริงครับบางทีผมไม่รู้จะทำอย่างไรดีเป็นผู้ชายนี่ลำบากนะครับ” อาจารย์พิเชษฐหัวเราะ “ผู้หญิงเขาก็เหมือนเรานั่นแหละต่างคนต่างลำบากค่อย ๆ ดูไป เดี่ยวมันก็จะดีไปเอง ไม่ต้องรีบร้อน

เป็นลูกผู้ชายหรือแล้วก็ไม่ต้องหนีที่จะเป็น” ว่าแล้วอาจารย์ พิเชษฐก็หัวเราะฮา ๆ คำสอนและเสียงหัวเราะของอาจารย์ทำให้ ผมดีขึ้นมาเลยครับ เวลาจะเป็นลูกผู้ชายก็เลยต้องคิดแล้วคิดอีก แล้วก็ค่อย ๆ เป็นแบบอาจารย์ว่า

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

จากตัวอย่างที่กล่าวมาเป็นการผูกเรื่องเพื่อเรียนรู้การปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม สำหรับนักเรียนวัยมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งนักเรียนวัยนี้เพิ่งเข้าสู่วัยรุ่นมีรูปร่างที่แสดง ความเป็นชายหรือหญิงชัดเจน และแสวงหาความเป็นตัวตนของตนเอง แต่ต้องมาอยู่ ร่วมกันในโรงเรียนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเพศของตน โดยเนื้อเรื่องกำหนดให้ตัวละครครูผู้ชายให้คำแนะนำเรื่องการปฏิบัติตนต่อนักเรียน หญิงแก่นักเรียนชาย เพราะผู้ชายด้วยกันย่อมเข้าใจบทบาทในเพศของตนเองมากกว่า ตลอดจนครูเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือและเป็นผู้มีประสบการณ์มากกว่านักเรียน คำพูด ของครูจึงเป็นเรื่องที่ควรนำมาพิจารณาและปฏิบัติตาม

2. ขนบธรรมเนียมประเพณี

ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นการประพฤติปฏิบัติและการกระทำกิจกรรมที่สืบทอด ต่อกันมาในวิถีและสังคม (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2559) เช่น หนังสือเรียนภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บทที่ 1 จากผาแต้มสู่ฮิปปี้ต์ ดังนี้

เทศกาลทอดกฐินหรืออุตุกฐินเริ่มต้นหลังจากออกพรรษาซึ่งในปีนี้ ตรงกับช่วงปิดเรียนภาคต้น ก่อนเปิดเรียนภาคปลายเพียงเล็กน้อย พ่อแม่ของอินและเอื้องจึงตกลงกันว่า จะพาลูก ๆ ไปทอดกฐิน ที่จังหวัดอุบลราชธานีซึ่งเป็นบ้านเกิดของแม่ เด็ก ๆ จะได้มีโอกาสไป เยี่ยมเยียนญาติทางแม่ด้วย...

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

แต่ก็ปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีความรัก ความหวงแหนภาษาประจำชาติไปด้วย เช่น จากหนังสือเรียนวิจิตรภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 บทที่ 1 ภาษามีพลัง ดังนี้

...ในงานมงคล เช่น งานแต่งงาน ดอกไม้ที่ต้องใช้เป็นดอกกรักรัก ดอกบานไม่รู้รุ่ย ดอกพุทธรักษา ดาวเรือง ซึ่งล้วนเป็นดอกไม้ที่มีชื่อดี เป็นมงคลทั้งสิ้น และไม่ว่าจะเป็นสิ่งของเครื่องใช้ คำพูดหรือกิจกรรม ...ที่ปรากฏในงานมงคล ก็ต้องเลือกที่มีชื่อดีทั้งหมด เป็นหลักประกัน ความมั่นคงของชีวิตครอบครัวต่อไป...

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงภาษากับความคิดซึ่งแสดงถึงความละเอียดอ่อน ในการใช้ภาษาไทย โดยเนื้อหาที่ยกตัวอย่างในบทอ่านเป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียน ที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปทำให้นักเรียนเชื่อมโยงเนื้อหากับประสบการณ์เดิมได้ง่าย ตลอดจนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การเมืองการปกครอง

มนุษย์กับการเมืองแยกออกจากกันไม่ได้เพราะเมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกัน เป็นสังคมและเกิดเป็นรัฐจึงมีโครงสร้างความสัมพันธ์ทางการเมืองการปกครอง เพื่อกำหนดแบบแผนของการอยู่ร่วมกัน (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, 2559) ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 2 กำหนดให้ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560) ดังนั้น การปลูกฝังแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองจึงปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ และวิถีประชาธิปไตย ดังต่อไปนี้

สถาบันพระมหากษัตริย์

ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบมหากษัตริย์มาเป็นเวลายาวนานจนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง แต่สถาบันพระมหากษัตริย์ยังคงเป็นที่เคารพเทิดทูนของประชาชนเสมอมา เช่น จากหนังสือเรียนวิวิธภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บทที่ 6 เย็นศิระเพราะพระบริบาล ดังนี้

...นับตั้งแต่ทรงขึ้นครองราชย์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบันก็ได้ทรงตรากตรำพระวรกายอย่างหนักเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในต่างจังหวัดโดยเฉพะอย่างยิ่งทรงสอนให้ประชาชนทุกคนรู้จักพึ่งพาตนเอง รู้จักรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อสร้างอาชีพของตนอย่างยั่งยืน ชาวไทยจึงสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นของพระมหากษัตริย์และยอมพลีกายถวายชีพด้วยความจงรักภักดี...

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

จากตัวอย่างจะเห็นว่ามีการกล่าวถึง พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรที่ทำให้ทรงเป็นที่รักและสรรเสริญของประชาชน การกล่าวถึงสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นการเน้นย้ำในระบอบการปกครอง พระราชกรณียกิจ และความผูกพันระหว่างประชาชนและสถาบันพระมหากษัตริย์อีกด้วย

วิถีประชาธิปไตย

กิจกรรมทางการเมืองหรือแนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเป็นเรื่องที่ควรปลูกฝังให้นักเรียนได้เรียนรู้ในฐานะเป็นพลเมืองเพื่อความเข้าใจและปฏิบัติตนที่ถูกต้องนำมาใช้

ในการดำเนินชีวิตได้ เช่น จากหนังสือเรียนวิวิธภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 บทที่ 10 คิดต่างกัน แต่อยู่รวมกันได้ ดังนี้

“มันส์ คนเราแต่ละคนมีความคิดเห็นเป็นของตนเองด้วยกันทั้งนั้น จะบังคับกะเกณฑ์ให้คนอื่นเขาคิดเหมือนเราไปทุกอย่างคงไม่ได้ เวลาแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกัน ต้องใช้เหตุผลไม่ใช้อารมณ์ บัหมากับบรรณภาก็เหมือนกัน ทำไมต้องไล่เพื่อนที่เขาคิดต่างให้ไปเรียนห้องอื่นด้วย ทุกคนเป็นเพื่อนกันทั้งนั้น นิตยาก็เป็นเพื่อนกับเธอ มันส์ ณ์ฐพล วัลลภ คิดเห็นไม่เหมือนเธอก็เป็นเพื่อนเธอเหมือนกัน ไม่ใช่หรือ”

“จำไวย์นะ เราอยู่ในสังคมประชาธิปไตย การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเป็นเรื่องดี แต่ก็ต้องรู้จักเคารพความคิดเห็นของคนอื่นด้วย สังคมเป็นที่รวมของบุคคลที่มีความคิดเห็นหลากหลายถึงจะคิดเห็นต่างกัน ก็อยู่รวมกันได้ ทุกคนต้องเรียนรู้ที่จะอยู่รวมกันอย่างมีความสุข ท่ามกลางความแตกต่าง” ครูวิภาอบรมด้วยน้ำเสียงปรานี

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าการผูกเรื่องเพื่อปลูกฝังวิถีประชาธิปไตยโดยเริ่มต้นจากปัญหาของความไม่เข้าใจกันจากความคิดเห็นที่ต่างกันจนเกิดการใช้อารมณ์รุนแรงในการแสดงความคิดเห็นต่อฝ่ายตรงข้าม ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งไม่พอใจกันในห้องเรียน ซึ่งเหตุการณ์ลักษณะนี้อาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง เนื้อเรื่องได้แสดงข้อคิดในการอยู่ร่วมกันตามวิถีประชาธิปไตยแม้จะมีความเห็นต่างกัน เพราะทุกคนคือเพื่อนกันอยู่ในสังคมเดียวกัน โดยนำเสนอผ่านตัวละครครูผู้หญิงซึ่งมาเป็นผู้ไกลเกลี่ยและอบรมนักเรียนให้กลับมามีใจกัน การที่เนื้อเรื่องใช้ตัวละครครูผู้หญิงอาจเป็นเพราะผู้หญิงมีความอ่อนโยนทำให้ลดบรรยากาศของความขัดแย้งลงได้

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มนุษย์ในปัจจุบันผูกพันกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างแยกกันไม่ออก โดยมีทั้งเครื่องมือ เครื่องใช้ในชีวิตรประจำวัน ความก้าวหน้าด้านการแพทย์และการสื่อสาร (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547) เช่น จากหนังสือเรียนภาษาพาที่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บทที่ 11 สวยร้ายสายลับ ดังนี้

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้มีนวัตกรรมที่มีผลต่อสิ่งมีชีวิตทั้งคน สัตว์ และพืช เช่น การทำซิฟต์ (Zift) การทำกิฟต์ (Gift) การใช้สเต็มเซลล์ (Stem cell) ซึ่งนำมาใช้ในทางการแพทย์

การใช้สเต็มเซลล์ รักษาอาการป่วยอันเนื่องมาจากเซลล์เนื้อเยื่อหรืออวัยวะเสียหายหรือเสื่อมสภาพไป เพื่อให้สเต็มเซลล์พัฒนาไปเป็นอวัยวะที่ต้องการและนำมาใช้รักษาโรค เช่น ธาลัสซีเมีย ลิวคีเมีย อัลไซเมอร์ พาร์กินสัน อัมพาตไขสันหลัง กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด เบาหวาน ให้หายขาดได้

การทำโคลนนิ่ง (Cloning) เป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการขยายพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตได้ครั้งละมาก ๆ และมีลักษณะทางพันธุกรรมเหมือนกันกับต้นแบบ

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

จากตัวอย่างเป็นการสอดแทรกความรู้นวัตกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นและนับว่าความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยนำเสนอผ่านบทอ่านซึ่งอาจมีการกล่าวถึงในสื่ออื่น ๆ อยู่แล้ว แต่หนังสือเรียนได้ผลิตซ้ำโดยการปรับภาษาและเนื้อหาให้ง่ายต่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างมีเหตุผล เพื่อต้องการให้สิ่งแวดล้อมอยู่ในสภาพดี ส่งผลให้มนุษย์ในสังคมมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีตลอดไป (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547) เช่น จากหนังสือเรียนหลักภาษาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บทที่ 9 เรื่องความเกี่ยวกับโลกสาธารณะ เรื่อง การท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ ดังนี้

...การท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติยังทำให้มนุษย์เกิดความรู้และความเข้าใจในธรรมชาติ มองเห็นถึงความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของระบบนิเวศซึ่งรวมถึงมนุษย์และสรรพชีวิตอื่น จึงใคร่ขอเชิญชวนทุกท่านที่มีโอกาสได้ทดลองท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ นอกจากจะได้พักผ่อนหย่อนใจแล้ว ยังได้สาระและก่อให้เกิดความรักและความคิดสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติอีกด้วย ท่านสามารถเลือกอุทยานแห่งชาติใดก็ได้เป็นจุดเริ่มต้นของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ และเมื่อท่านได้สัมผัสการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ครั้งหนึ่งแล้ว ย่อมจะมีครั้งต่อไปอย่างแน่นอน...

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

จากตัวอย่างเป็นการสอดแทรกแนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ผ่านบทอ่านในลักษณะกิจกรรมในบทเรียน โดยนักเรียนอาจต้องค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสร้างสรรค์งานเขียนต่อไป การค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจะทำให้นักเรียนเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม และเห็นภัยของการทำลายสิ่งแวดล้อมต่อไป

อย่างไรก็ตาม การสอดแทรกแนวคิดของสังคมในหนังสือเรียนภาษาไทยตามที่ได้ยกตัวอย่างมาข้างต้นมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากหนังสือเรียนในหลักสูตรก่อนหน้านี้อีกมีการสอดแทรกแนวคิดทางสังคม เช่น วิจัยของ วิสันต์

สุขวิสิทธิ์ (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือเรียน รายวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503-2544 การศึกษาตามแนว วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์พบว่า ในหนังสือเรียนระดับประถมศึกษาทุกเล่ม กล่าวถึงอุดมการณ์ของเด็กและอุดมการณ์ความเป็นหญิงและความเป็นชาย เด็กดีคือ สมาชิกที่ดีของสังคมและของชาติ และใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

ในขณะที่หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไว้ในบทอ่านของ หนังสือเรียนเช่นกัน ดังงานวิจัยของระพีพร นาสมหมาย (2543) ได้วิเคราะห์ คุณธรรมจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ พบว่า คุณธรรม จริยธรรมที่พบมากที่สุดคือการพิจารณาไตร่ตรอง ซึ่งเป็นไปในทำนอง เดียวกับหนังสือเรียนชุดวรรณสารวิจักษ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ดังในงานวิจัยของ สมนึก ปาปะเค (2543) ได้วิเคราะห์แนวคิดมนุษยนิยมในหนังสือเรียนชุดวรรณสารวิจักษ์ พบว่า มีแนวคิดค่านิยมที่สังคมต้องการ เช่น ความรับผิดชอบ ปกป้องชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นต้น

สรุป

เมื่อนำหนังสือเรียนภาษาไทยมาพิจารณาในภาพรวมจะเห็นว่า หนังสือเรียน ภาษาไทยเป็นหนังสือเรียนที่มีเสน่ห์ มีลักษณะเป็นวรรณกรรมเยาวชนที่สร้างความรู้ และความเพลิดเพลิน ในขณะที่ปลูกสร้างแนวคิดที่ดีให้แก่ผู้เรียนตามช่วงวัยไปพร้อม กันด้วย แต่ทว่าหนังสือเรียนภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ใช้ต่อเนื่องมาสิบกว่าปีแล้วโดย ไม่ได้มีการจัดทำขึ้นใหม่ แต่เมื่อใดก็ตามที่ถึงวาระการปรับหลักสูตรและจัดทำหนังสือ เรียนในครั้งหน้า กระทรวงศึกษาธิการตลอดจนผู้เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณากันว่า

แนวคิดต่าง ๆ ที่จะสอดแทรกในหนังสือเรียนบางประเด็นอาจต้องมีการปรับปรุงหรือทบทวนให้สัมพันธ์กับบริบททางสังคมในปัจจุบัน เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ทิศนคติทางเพศ การสื่อสารผ่านเทคโนโลยี การอยู่ร่วมกันในสังคมผู้สูงวัย เป็นต้น ทั้งนี้เพราะหนังสือเรียนนอกจากจะเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนแล้วหนังสือเรียนยังได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากสังคมเนื่องจากผลิตโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และได้รับการถ่ายทอดไปสู่ผู้เรียนผ่านครูซึ่งเป็นบุคคลที่สังคมไทยให้ความเคารพและเชื่อถือ หนังสือเรียนจึงเป็นแหล่งรวบรวมสรรพสาระ แนวคิด ตลอดจนความเชื่อที่ถูกต้องเหมาะสมแก่สภาพสังคมปัจจุบันต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2559). **แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรมและงานเทศกาล.**

องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์.

โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. (2559). บทที่ 6 มนุษย์กับการเมือง. ใน อัมพร สุคันธวิชและ

พวงเพชร สุรัตน์กีกุล (บ.ก.), **มนุษย์กับสังคม** (น. 100). (พิมพ์ครั้งที่ 13).

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปурินทร์ นาคสิงห์. (2559). บทที่ 3 วัฒนธรรมกับสังคม. ใน อัมพร สุคันธวิช และ

พวงเพชร สุรัตน์กีกุล (บ.ก.), **มนุษย์กับสังคม** (น. 38, 43). (พิมพ์ครั้งที่ 13).

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2547). **สิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีและชีวิต.** (พิมพ์ครั้งที่ 7).

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ระพีพร นาสมหมาย. (2543). **วิเคราะห์คุณธรรม จริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียน**

ภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ [วิทยานิพนธ์ปริญญา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].

https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554** (พิมพ์ครั้งที่ 2). ราชบัณฑิตยสถาน.

เลขาธิการวุฒิสภา, สำนักงาน. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

วารคม ทีสุเกะ. (2544). **สังคมและวัฒนธรรมไทย**. พัฒนาศึกษา.

วิสันต์ สุขวิสิทธิ์. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503–2544: การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์** [วิทยานิพนธ์ดุสิตุภวิบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php

สมนึก ปาปะเค. (2543). **การวิเคราะห์แนวคิดด้านมนุษยนิยมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณสารวิจักษ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ** [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิตวรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5** (พิมพ์ครั้งที่ 6). สกสค. ลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทยวิริยภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1** (พิมพ์ครั้งที่ 5). สกสค. ลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทยวิริยภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2** (พิมพ์ครั้งที่ 5). สกสค. ลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (พิมพ์ครั้งที่ 7). สกสศ. ลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิตภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (พิมพ์ครั้งที่ 8). สกสศ. ลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). หนังสือเรียนรายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทยหลักภาษาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (พิมพ์ครั้งที่ 8). สกสศ. ลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทยหลักภาษาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (พิมพ์ครั้งที่ 7). สกสศ. ลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิตภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (พิมพ์ครั้งที่ 9). สกสศ. ลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559). สกศ.

อังกูร หงษ์คณานุเคราะห์. (2559). บทที่ 8 มนุษย์กับเศรษฐกิจ. ใน อัมพร สุคันธวิช และ พวงเพชร สุรัตน์กีกุล (บ.ก.), มนุษย์กับสังคม (น. 129). (พิมพ์ครั้งที่ 13). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานโดยการนำคุณค่ามาเพิ่ม
มูลค่าโดยใช้อัตลักษณ์จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้
ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย
Development of Wickerwork Products by Bringing
Value to Add Value by Using the Identity of the
Wickerwork of Ban Mai Tai Group, in Pa Daet
Subdistrict, Pa Daet District, Chiang Rai Province

จักรกริช ฉิมนอก*¹

Chakkrit Chimnok*¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภูมิปัญญาเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย และ 2) พัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน โดยการนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่าโดยใช้อัตลักษณ์จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย ประชากรศึกษาสมาชิกกลุ่มจักสาน จำนวน 13 คน ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา รวบรวมข้อมูลจากข้อมูลปฐมภูมิ สัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสอบถามและแบบสังเกตโดยการจดบันทึกและถ่ายภาพ

* Corresponding author, e-mail: ch.chimnok@gmail.com

¹ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹ Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิดใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สรุปหาอัตลักษณ์ที่มีคุณค่าโดยได้นกยูงเป็นสัญลักษณ์สัมพันธ์กับท้องถิ่น 2) ผลการวิจัยจากอบรมเชิงปฏิบัติการจักสานนกยูงที่มีเป็นอัตลักษณ์จำนวน 7 แบบ 3) ผลจากแบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้บริโภคโดยใช้ Google form ผ่านช่องทาง Facebook และ Line จำนวน 100 ชุด หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Excel) พบว่า มีเกณฑ์เหมาะสมมาก 10 ข้อ ได้แก่ รูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์ (นกยูง) ทักษะในการสาน ความสวยงาม รูปทรงนกยูงวัสดุในการจักสาน ลวดลาย มีคุณค่า ความเรียบร้อย สี ประโยชน์ใช้สอย รองลงมามีความเหมาะสมปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ ราคา 850 บาท

คำสำคัญ: การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เครื่องจักสาน การเพิ่มมูลค่า อัตลักษณ์ อำเภอป่าแดด

Abstract

This research aims to 1) study the basketry wisdom of Ban Mai Tai Group, Pa Daet Subdistrict, Pa Daet District, Chiang Rai Province, and 2) to develop basketry products by adding value propositions using the basketry identity of Ban Mai Tai Group, Pa Daet Subdistrict, Pa Daet District, Chiang Rai Province. The research population consisted of 13 persons from a member group of basketry. The research and development methods were used. Primary data was collected by interviewing related persons, using questionnaires, and using forms of observation through note-taking and photography. Data analysis was analyzed based on

content analysis, including concepts, and theories were analyzed in descriptive data analysis by percentage, mean, and standard deviation.

Research findings were 1) summarized valuable identities through peacocks as a symbol of relationship with local area. 2) research outcome based on a basketry workshop for seven styles of peacock-themed identity. 3) results from a consumer-based 100 sets of satisfaction questionnaires with Google Form through Facebook and Line apps, were analyzed with Microsoft Excel by percentage, mean, and standard deviation, and was found that 10 items of criteria were appropriate including identity pattern (peacock), basketry skills, beauty, peacock shape basketry materials, patterns, valuable, tidiness, color, and utility. The next item was one of moderate appropriateness for 850 baht.

Keywords: Product Development Wickerwork Add value Identity Pa Daet District

บทนำ

เครื่องจักสานไม่เพียงสะท้อนความสามารถของช่างแต่ละคนแต่ละท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงสภาพภูมิศาสตร์ สังคม ค่านิยมต่างๆ ตลอดจนถึงผลกระทบต่อการผลิตเครื่องจักสานได้เด่นชัดอีกด้วยปัจจุบันเครื่องจักสานของไทยได้รับความสนใจจากชาวต่างชาติเป็นอันมาก เนื่องจากเป็นงานหัตถกรรมอันทรงคุณค่าผลิตขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์และมีฝีมืออันประณีตของคนไทย และมีการออกแบบที่ทันสมัย (สมปอง เพ็งจันทร์, 2546 : 4)

กลุ่มจักสานไม้ไผ่ หมู่ 6 บ้านใหม่ไต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัด เชียงราย มีสมาชิกกลุ่มจำนวน 13 คน ซึ่งสมาชิกทั้งหมดเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ประกอบอาชีพการทำเครื่องจักสานเป็นอาชีพเสริมจากการทำการเกษตร เช่น ตะกร้า ข้อง สุ่มไก่ มีความประสงค์ต้องการเพิ่มรายได้และมีความต้องการพัฒนา รูปแบบเครื่องจักสานในแบบใหม่ๆ มีความก้าวหน้าพัฒนาของความคิดที่ไ้ระดับ ความคิดทางการออกแบบ ที่มีลักษณะเฉพาะท้องถิ่นให้เป็นอัตลักษณ์ ให้เกิดรายได้ เพิ่มขึ้น สามารถนำมาประยุกต์ต่อยอดให้มีหน้าที่การใช้งานใหม่โดยมีแนวความคิด ทางศิลปะรองรับในเรื่องสุนทรียศาสตร์ ให้เกิดคุณค่าใหม่ที่จะนำไปสู่การเพิ่มคุณค่า และมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนา (R & D) เรื่อง การพัฒนา ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานโดยการนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่าโดยใช้อัตลักษณ์จากเครื่องจักสาน ของกลุ่มบ้านใหม่ไต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย เพื่อศึกษาภูมิปัญญา เครื่องจักสานกลุ่มจักสานไม้ไผ่ หมู่ 6 บ้านใหม่ไต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานโดยการนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่า โดยใช้อัตลักษณ์จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ไต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย สู่กลุ่มผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม และเป็นที่ต้องการของตลาด เสริมสร้างรายได้ให้กับชุมชนเพิ่มมากยิ่งขึ้น ทั้งสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถ สร้างแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้อย่างมีเอกลักษณ์เด่นชัด จนสามารถนำไปสู่การจดสิทธิบัตรได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภูมิปัญญาเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ไต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานโดยการนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่าโดยใช้ อัตลักษณ์จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ไต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย

บททวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยและพัฒนา (R & D) เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน โดยการนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่าโดยใช้อัตลักษณ์จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย โดยมีทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้วิเคราะห์ เชื่อมโยงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถแยกประเด็นอธิบาย ได้ผลการศึกษาให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. กลุ่มจักสานบ้านใหม่ใต้ หมู่ที่ 6 ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัด เชียงราย และอัตลักษณ์เกี่ยวกับเรื่องราวของนกยูงในท้องถิ่น

กลุ่มจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ ซึ่งจักสานไว้ใช้ในครัวเรือน และจำหน่ายหารายได้ พิเศษนอกฤดูทำการเกษตร ประกอบด้วย ช่อ ไซ สุ่ม ตระกร้า กระจาด โดยใช้ไม้ไผ่ เป็นวัสดุหลัก และ ใช้ลายสาน ‘บัวพันลำ/พร้าวพันลำ’ หรือลายน้ำไหล ลายขีด ลายตาแหลว สานเป็นรูปทรง ในชุมชนมีสมาชิกกลุ่มจักสาน 13 คน

นายธนะพงศ์ จันทรตะนะเขตร นายกเทศมนตรี ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย กล่าวว่า ป่าแดด ชื่อตามสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศ ไม่มีต้นไม้ ใหญ่ มีแต่ต้นหญ้า พัฒนากันมาเรื่อยๆ นกยูงสมัยก่อนมีอยู่แต่ไม่มากเหมือนปัจจุบัน ชาวบ้านมีความเชื่อว่าถ้าคนไหนเอานกยูงมากินหรือช่านกยูงส่วนใหญ่จะมีอันเป็นไปหมด และภูเขาแถบนี้เป็นเขาที่เชื่อมต่อกับหน่วยอนุรักษ์สัตว์ป่าพญาลอ นกยูงอาจจะ อพยพมาจากตรงนั้น (ธนะพงศ์ จันทรตะนะเขตร, สัมภาษณ์ 3 มีนาคม 2566) พระอธิการประเสริฐ จนทสาโร เจ้าอาวาสวัดแม่ฟุง ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย กล่าวว่า นกยูงที่อาศัยอยู่ที่วัดมีทั้งตัวผู้และตัวเมียรวมจำนวน 8 ตัว เนื่องจากมีคนพบไข่นกยูงในสวนมีขนาดใหญ่คล้ายไข่ห่าน ช่วง 10 ปี เริ่มมีมาก นกยูง ออกไข่ที่ละประมาณ 5-7 ฟองไม่เกินนี้ จะออกประมาณ ช่วงเดือนมีนาคม (พระอธิการประเสริฐ จนทสาโร, สัมภาษณ์ 3 มีนาคม 2566)

2. ทฤษฎีและแนวคิด

ประเทศไทยเรามีเครื่องจักสานมาแต่สมัยหินใหม่ คือ เครื่องปั้นดินเผาสีเทา สันนิษฐานว่าทำขึ้นด้วยวิธียาดินเหนียวภายในภาชนะเครื่องจักสานให้หนา แล้วนำไปเผา เมื่อเผาเสร็จแล้วภาชนะจักสานจะถูกเผาไหม้หายไปเหลือแต่ภาชนะดินเผาที่มีรอย ลวดลายปรากฏอยู่ที่ผิว (มานิช กงกะนันท์, 2538: 12) ศิลปหัตถกรรมจักสานบ่งบอกถึง ภูมิปัญญาสืบต่อมาจากบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อนำมาใช้ตอบสนองในการดำรงชีวิต ขึ้นพื้นฐาน แบ่งตามประเภทของวัตถุดิบ เช่น ไม้ไผ่ หวาย และวัสดุธรรมชาติอื่นๆ นำมาขัด สอด สาน ให้เป็นรูปทรงต่างๆ (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2553: 167-172)

สมปอง เพ็งจันทร์ (2546: 4) กล่าวว่าเครื่องจักสานไม่เพียงสะท้อน ความสามารถของช่างแต่ละคนแต่ละท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงสภาพ ภูมิศาสตร์ สังคม ค่านิยมต่างๆ ตลอดจนผลกระทบต่อการผลิตเครื่องจักสานได้เด่นชัด อีกด้วยปัจจุบันเครื่องจักสานของไทยได้รับความสนใจจากชาวต่างชาติเป็นอันมาก เนื่องจากเป็นงานหัตถกรรมอันทรงคุณค่า ผลิตขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์และมีมือ อันประณีตของคนไทย และมีการออกแบบที่ทันสมัย แนวคิดทางศิลปะออกแบบขั้นสูง มี ความเป็นไปได้อย่างอิสระและยืดหยุ่น เพื่อค้นคว้าทดลองถึงสุนทรียทางศิลปะ ออกแบบในแบบแปลกใหม่มีความก้าวหน้าพัฒนาของความคิดที่ไต่ระดับ ความคิด ทางการออกแบบ (Idea Design) ในการคิดค้นแสวงหาความเป็นไปได้ใหม่ๆ เก็บเอา รูปสัญลักษณ์ (Motifs) รูปทรง หรือเนื้อหาสาระจากสิ่งที่ศิลปินักออกแบบเห็นว่า เหมาะสมจากงานศิลปะ หรืองานออกแบบในอดีตมารื้อสร้าง (Deconstruction) หรือสร้างทวนซ้ำใหม่ (Reconstruction) แบบต่างๆ กันไป (สุชาติ เถาทอง, 2562: 24-32) ตอบสนองความต้องการในด้านจิตใจและประโยชน์ใช้สอยต้องคำนึงถึงหลักการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ 9 ประการ ดังนี้คือ หน้าที่ใช้สอย ความปลอดภัย ความแข็งแรง ความสะดวกสบายในการใช้ ความสวยงาม ราคาพอสมควร การซ่อมแซมง่าย วัสดุ

และการผลิต การขนส่ง ขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของผลิตภัณฑ์ (จักรกริช ฉิมนอก และคณะ, 2557: 6-8)

กลยุทธ์การออกแบบและพัฒนานวัตกรรมจากภูมิปัญญาเพื่อต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นต้องอาศัยแนวคิดการออกแบบสื่ออารมณ์ (Emotional Design) มอบความสุขให้กับมนุษย์โดยเน้นที่ปัจจัยความรู้สึก ซึ่งมีความสวยงาม ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์ ตลอดจนความรู้สึกกับการรับรู้ของมนุษย์เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของภูมิปัญญา โดยผ่านกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการพบกัน (Socialization) ระหว่างนักออกแบบและช่างหัตถกรรมรู้สึกมีบางอย่างร่วมกัน ขั้นเผยแพร่ (Externalization) การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์ระหว่างนักออกแบบและช่างหัตถกรรม ขั้นบูรณาการ (Combination) การออกแบบภายใต้ข้อจำกัดและช่างท้องถิ่นมีส่วนร่วมเสนอแนะความคิดเห็น ขั้นปฏิบัติร่วมกัน (Internalization) การสร้างต้นแบบโดยช่างท้องถิ่น พัฒาร่วมกับนักออกแบบ (อรัญ วานิชกร, 2559: 35-56)

ประติมากรรม คืองานศิลปะประเภททัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อการชื่นชมในคุณค่าทางศิลปะเป็นสำคัญ มีการแสดงออกด้วยปริมาตรเป็นรูปทรง 3 มิติ มีความกว้าง ความยาวหรือความลึก ความสูง ซึ่งกินระวางพื้นที่ในอากาศ สร้างโดยกรรมวิธีต่างๆ สามารถชื่นชมรับรู้ด้วยการมองเห็นทางสายตา เกิดจากการสร้างสรรค์ให้มีรูปลักษณะปรากฏขึ้น ครอบคลุมไปถึงงานปั้น งานหล่อ งานแกะสลักและงานเชื่อมประกอบวัสดุเป็นรูปคน รูปสัตว์ ลวดลาย หรือรูปทรงนามธรรม ทำให้งานประติมากรรมแตกต่างไปจากงานประเภทยุติศิลป์ทั่วไป (อดุลย์ บุญฉ่ำ, 2559: 9) ประติมากรรมจำแนกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ประติมากรรมร่องลึก 2) ประติมากรรมรูปนูน 3) ประติมากรรมลอยตัว จำแนกรูปแบบทางศิลปะ ดังนี้ 1) แบบเหมือนจริง เช่น รูปลักษณะของคน สัตว์ สิ่งอื่นๆ ที่พบเห็นในธรรมชาติ 2) แบบนามธรรม คือรูปแบบนี้จะมุ่งเน้นการแสดงออกถึงแนวความคิดของประติมากร มากกว่าความเหมือนจริง

ตามธรรมชาติที่ตาเห็น 3) แบบกึ่งนามธรรม คือ การตัดทอนรูปทรงบางส่วนออกไป จากความเป็นจริง หรือตัดแปลงไปจากธรรมชาติ (สุชาติ เถาทอง, 2539: 94-96)

ประติมากรรมจำแนกได้ 4 ลักษณะ ดังนี้ 1) ประติมากรรมรูปเคารพในลัทธิ และศาสนา 2) ประติมากรรมรูปสมมติบุคคล 3) ประติมากรรมตกแต่งภูมิทัศน์ 4) ประติมากรรมรูปสาคิตและเล่าเรื่องเพื่อแสดงเรื่องราว (พยูร โมสิกรัตน์, 2548: 138) ประโยชน์ของประติมากรรม เพื่อส่งเสริมลัทธิความเชื่อ ศาสนา และความเคารพและ ศรัทธา ส่งเสริมอำนาจและบารมีของผู้ปกครอง ในการแสดงความยิ่งใหญ่ของตนเอง ต่อสังคม ยกย่องจิตใจและเป็นสิ่งที่แยกความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์อย่าง แท้จริง แก้ปัญหาพื้นที่ว่าง การจัดแต่งที่ว่างมีความสัมพันธ์กับสุนทรียศาสตร์

สุชาติ เถาทอง (2539) กล่าวว่าความงามของประติมากรรมเป็นคุณค่าที่ เกิดขึ้นทั้งในส่วนขององค์ประกอบทางนามธรรม (Subjective) ประกอบด้วย เนื้อหา เรื่อง แนวเรื่อง และองค์ประกอบทางรูปธรรม (Objective) หรือรูปทรง ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างทางรูป ได้แก่ ทัศนธาตุ ที่รวมตัวกันอย่างมีเอกภาพ และโครงสร้างทางวัตถุ ทำให้เกิดเป็นอัตลักษณ์ (Character) เครื่องหมายที่บอกความแตกต่าง คุณสมบัติของ บุคคลหรือสิ่งของที่แสดงออกถึงความเหมือนหรือแตกต่างจากคนอื่น กลุ่มอื่น สิ่งอื่น อย่างไร (สุจรรยา โชติช่วง, 2554)

3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จักรกริช ฉิมนอก (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรค์ผลงาน ประติมากรรมจากภูมิปัญญาจักสาน ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัด เชียงราย” ซึ่งมีแนวคิดสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมจากภูมิปัญญาจักสาน โดยใช้ กระบวนการเรียนบูรณาการกับงานวิจัยในรายวิชาประติมากรรมสร้างสรรค์ โดยวิเคราะห์คุณค่า วิเคราะห์ปัญหาของเรื่องที่ศึกษา วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง ที่ศึกษา และนำมาออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรม โดยได้ทำการศึกษาค้นคว้าตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนด สามารถนำเสนอแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) การประยุกต์ต่อยอดสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมจากเครื่องจักสาน ชนิดต่างๆ ให้มีหน้าที่การใช้งานใหม่ 2) การสร้างสรรค์ประติมากรรมด้วยกรรมวิธีเครื่องจักสาน ขึ้นมาใหม่โดยมีแนวความคิดทางศิลปะรองรับในเรื่องสุนทรียศาสตร์ การสร้างงานประติมากรรมจักสาน มีองค์ประกอบสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูป และส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุ รวมตัวกันอย่างมีเอกภาพ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ รูปทรงเลขาคณิต (Geometric Form) รูปทรงอินทรีย์รูป (Organ Form) และรูปทรงอิสระ (Free Form) ได้ดำรงอยู่ระยะห่างระหว่างรูปทรง เวลา อากาศ ประติมากรรมมีความสัมพันธ์กับที่ว่างโดยตรง เกิดปริมาตรที่วัตถุหรือรูปทรงที่กินเนื้อที่อยู่นั้นที่ว่างในอากาศ ระบายจะบังบอกให้เป็นรูปแบบแบนหรือโค้ง มีความเว้าหรือความนูน มีความหนาแน่นเป็นกลุ่มก้อนของรูปทรง โดยมีเส้นสานเกี่ยวข้องกับทัศนธาตุอื่นๆ เป็นตัวประสานเป็นเส้นรอบนอกของพื้นที่ว่างให้ขอบเขต เชื่อมต่อระหว่างพื้นที่หนึ่งไปสู่อีกพื้นที่หนึ่ง นำสายตาให้เกิดความเคลื่อนไหวไปตามจังหวะ ให้มีทิศทางดูเกิดความสมดุลของงานนั้นๆ ความรู้สึกทางสมดุลของงานนี้ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในส่วนของความคิด โดยอาศัยหลักความสมดุลอยู่ 3 ประการ คือ 1) ความสมดุลในลักษณะเท่ากัน คือมีลักษณะเป็นซ้าย-ขวา บน-ล่าง เป็นต้น 2) ความสมดุลในลักษณะไม่เท่ากัน คือ มีลักษณะสมดุลกันในตัวเองไม่จำเป็นต้องเท่ากันแต่ดูในด้านความรู้สึกแล้ว เกิดความสมดุลกันในตัวลักษณะการสมดุลแบบนี้ผู้ออกแบบจะต้องมีการประลองดูให้แน่ใจในความรู้สึกของผู้พบเห็นด้วยซึ่งเป็นความสมดุลที่เกิดในลักษณะที่ต่างกันได้ เช่น ใช้ความสมดุลด้วยพื้นผิวด้วยแสง-เงา หรือด้วยสี 3) จุดศูนย์ถ่วง การออกแบบใดๆ ที่เป็นวัตถุสิ่งของและจะต้องใช้งานการทรงตัวจำเป็นที่ผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึงจุดศูนย์ถ่วง ได้แก่ การไม่โยกเอียงหรือให้ความรู้สึกไม่มั่นคงแข็งแรง ดังนั้นสิ่งใดที่ต้องการจุดศูนย์ถ่วงแล้วผู้ออกแบบจะต้องระมัดระวังในสิ่งนี้ให้มาก พศิน นนทพ่ายัพ และพูลศักดิ์ โกสิยวัฒน์ (2563: 6) รายงานการวิจัยเรื่อง “องค์ความรู้ด้านงานหัตถกรรมจักสานไม้ไผ่และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา

ผลิตภัณฑ์ และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์” ได้กล่าวว่า การพัฒนาเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ก็ไม่มีสมการที่ตายตัวหรือสูตรสำเร็จใดๆ จึงล้วนแตกต่างกันไปตามบริบททางวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ

วิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาและพัฒนา (R&D) ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และสังเกตจากชุมชนและผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้

1. ประชากรศึกษา

สมาชิกกลุ่มจักสานไม้ไผ่ หมู่ 6 บ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย จำนวน 13 คน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย จำนวน 1 คน พระสงฆ์จำนวน 1 รูป ผู้เชี่ยวชาญในสาขาศิลปะและการออกแบบ จำนวน 3 คน ทำการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความสมัครใจและยินยอมในการสัมภาษณ์ และกลุ่มผู้บริโภคที่ใช้ Facebook และ Line จำนวน 100 คน ในการทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาใหม่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อเก็บข้อมูลด้านประวัติของพื้นที่ ความเชื่อ และรูปแบบเครื่องจักสาน ความคิดเห็นของชุมชนแบบสังเกต เพื่อเก็บข้อมูลสภาพแวดล้อม พฤติกรรม การเกิดการร่วมกลุ่มจักสาน

3. เครื่องมือแบบสอบถาม

แบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้เก็บข้อมูลเชิงเอกสาร และ แบบสอบถามความพึงพอใจกลุ่มผู้บริโภค ผู้ใช้ Facebook และ Line จำนวน 100 ชุด

4. แผนการดำเนินงานวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ระยะ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และตรวจสอบสภาพปัจจุบัน และปัญหา กลุ่มจักสานบ้านใหม่ใต้ หมู่ที่ 6 ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย

4.2 พัฒนาและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

4.3 ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสังเกต สมาชิกกลุ่มจักสานบ้านใหม่ใต้ หมู่ที่ 6 ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย จำนวน 13 คน นายธนะพงศ์ จันทรตะนาเขตร นายกเทศมนตรี ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงรายและ พระอธิการประเสริฐ จนทสาโร เจ้าอาวาสวัดแม่พุง ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย

4.4 จัดกิจกรรมพัฒนา (D) ผลิตภัณฑ์จักสาน โดยประชุมสมาชิกกลุ่มจักสาน บ้านใหม่ใต้ หมู่ที่ 6 ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหา อุปสรรค (SWOT Analysis) สำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต (Vision) และมีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการ ออกแบบและจักสานรูปนกยูง ในรูปแบบและลักษณะต่างๆ ตามภาพร่างของสมาชิก กลุ่มแต่ละคนที่ได้วาดภาพร่างขึ้น และใช้ทักษะการจักสานตามแบบภาพร่าง 2 มิติ เพื่อให้ได้ผลงานต้นแบบนกยูง 3 มิติ

4.5 ทำแบบสอบถามความพึงพอใจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน โดยนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่า โดยใช้อัตลักษณ์เครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย ให้กลุ่มผู้บริโภค ผู้ใช้ Facebook และ Line จำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถาม หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความเหมาะสมด้านปัจจัย และมีผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ และการออกแบบประเมินผลงานการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และ

ข้อเสนอแนะ จำนวน 3 ท่าน สรุปวิเคราะห์ผลงานต้นแบบเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) สรุปผลและอภิปรายผลงานวิจัย แก้วไข่มุกและสงฆ์แก้ววิจัยฉบับสมบูรณ์

ภาพที่ 1 สมาชิกกลุ่มดำเนินการค้นหาจุดแข็ง จุดด้อย โอกาส อุปสรรค
ที่มา: จักรกริช ฉิมนอก (3 พฤษภาคม พ.ศ.2566)

ตาราง 1 เครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ หมู่ 6 ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย ก่อนการพัฒนารูปแบบ

ประเภทเครื่องจักสาน	ชื่อ	ตรา	กระดาษ
รูปภาพ			
ลายสาน	ลายพลาวันพันลำ	ลายขีด	ลายตาแหวน

ภาพที่ 2 สมาชิกกลุ่มจักสานบ้านใหม่ใต้ สร้างภาพร่างต้นแบบบนกยุง เพื่อพัฒนา
ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน

ที่มา: จักรกริช ฉิมนอก (3 พฤษภาคม พ.ศ.2566)

ภาพที่ 3 การสานรูปทรงนกยูง

ที่มา: จักรกริช ฉิมนอก (7 พฤษภาคม พ.ศ.2566)

ภาพที่ 4 ผลงานจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จักสานนกยูง 7 แบบ
ของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย

ที่มา: จักรกริช ฉิมนอก (7 พฤษภาคม พ.ศ.2566)

ผลการวิจัย

การวิจัยและพัฒนา (R & D) เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานโดยการนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่าโดยใช้อัตลักษณ์จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้สรุปไว้ 2 ส่วน ดังนี้

1. ได้ศึกษาภูมิปัญญาเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย รวบรวมเอกสารข้อมูล เอกลักษณ์เฉพาะของประวัติ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย พบว่ากลุ่มจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ ในชุมชนมีสมาชิก

กลุ่มจักสาน 13 คน ส่วนใหญ่จักสานไว้ใช้ในครัวเรือน และจักสานเป็นผลิตภัณฑ์จำหน่ายหารายได้พิเศษ เป็นงานอดิเรกนอกฤดูทำการเกษตร ประกอบด้วย ข้อง ตระกร้า กระจาด โดยใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลัก และ ใช้ลายสาน ‘บัวพันลำ/ปล้าว พันลำ’ หรือลายน้ำไหล ลายซัด ลายตาแหลว สานเป็นรูปทรง

2. ได้ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานโดยการนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่าโดยใช้อัตลักษณ์จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย จำนวน 7 แบบ จากการอบรมเชิงปฏิบัติการและการสร้างสรรค์จักสานนกกุง ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ คือ จัดประชุมสมาชิกกลุ่มจักสานไม้ไผ่ หมู่ 6 บ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย เพื่อการระดมความคิดเห็นในการค้นหาอัตลักษณ์จากข้อมูลของประวัติศาสตร์พื้นที่ การค้นหาจุดแข็งจุดเด่น จุดด้อย สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการดำเนินการ (SWOT Analysis) มุ่งไปสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต (Vision) โดยจุดแข็ง (Strengths) ของกลุ่มสมาชิกมีความเข้มแข็งและมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการเรียนรู้พัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้มีความประณีตและมีลวดลายเฉพาะ (ลายพร้าวพันลำ) แต่จุดอ่อน (Weakness) คือไม้ไผ่ที่เป็นวัตถุดิบหลัก ในการนำมาจักสานทำผลิตภัณฑ์ต้องนำมาจากพื้นที่อื่นและมีราคาค่อนข้างสูงเพราะต้องซื้อจากพ่อค้าคนกลาง และผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จราคาถูกเนื่องจากผู้ซื้อเจ้าประจำเป็นผู้กำหนดและควบคุมราคาสินค้า ซึ่งทางกลุ่มคาดหวังว่าสามารถสร้างโอกาส (Opportunity) โดยต้องมีผู้ซื้อเจ้าประจำมารับซื้อสินค้าทั้งหมดในพื้นที่สม่ำเสมอ พื้นที่ของชุมชนเข้าถึงได้ง่าย และต้องแก้ปัญหาอุปสรรค (Threats) จากการขาดแคลนอุปกรณ์และเครื่องทุ่นแรงในการผลิต เพราะผู้ผลิตส่วนใหญ่สูงวัย ให้มีความหลากหลายของช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถามความพึงพอใจผู้บริโภค ผลงานจักสานนกกุงที่สร้างขึ้น โดยใช้ Google form ผ่านช่องทาง Facebook และ Line ทั้งหมดจำนวน 100 ชุด วิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Excel) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ตั้งแต่ 25 ปี ขึ้นไป ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ระดับความเหมาะสมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานโดยนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่าโดยใช้อัตลักษณ์จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย โดยใช้เกณฑ์การหามาตราส่วนประมาณค่าเฉลี่ย แบ่งระดับออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 121) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมน้อยที่สุด

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเหมาะสมด้านปัจจัยประเมินโดยผู้บริโภคนจำนวน 100 คน

ปัจจัยด้านต่างๆ	N=100 คน		อธิบายความหมาย
	$\bar{x}$	S.D.	
1. วัสดุในการจักสาน	4.13	0.77	เหมาะสมมาก
2. ทักษะในการสาน	4.28	0.83	เหมาะสมมาก
3. รูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์ (นกยูง)	4.36	0.73	เหมาะสมมาก
4. ความสวยงาม	4.27	0.80	เหมาะสมมาก
5. รูปทรง (นกยูง)	4.14	0.71	เหมาะสมมาก
6. ลวดลาย	4.03	0.84	เหมาะสมมาก
7. สี	3.89	0.94	เหมาะสมมาก
8. ความเรียบร้อย	3.97	0.90	เหมาะสมมาก
9. ประโยชน์ใช้สอย	3.58	0.97	เหมาะสมมาก
10. ราคา 850 บาท	3.5	1.08	เหมาะสมปานกลาง
11. มีคุณค่า	4.01	0.88	เหมาะสมมาก

สรุปการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานโดยนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่าโดยใช้อัตลักษณ์จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย มีความเหมาะสมมาก มีจำนวน 10 ข้อได้แก่ ข้อที่3 รูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์ (นกยูง) ($\bar{x}$ =4.36), (SD.= 0.73) ข้อที่2 ทักษะในการสาน ($\bar{x}$ =4.28), (SD.=0.83) ข้อที่4 ความสวยงาม ($\bar{x}$ =4.27), (SD.= 0.80) ข้อที่5 รูปทรงนกยูง ($\bar{x}$ =4.14), (SD.=0.71) ข้อที่1 วัสดุในการจักสาน ($\bar{x}$ =4.13), (SD.= 0.77) ข้อที่6 ลวดลาย ($\bar{x}$ =4.03), (SD.=0.84) ข้อที่11 มีคุณค่า ($\bar{x}$ =4.01), (SD.= 0.88) ข้อที่8 ความเรียบร้อย ($\bar{x}$ =3.97), (SD.= 0.90) ข้อที่7 สี ($\bar{x}$ =3.89), (SD.= 0.94) ข้อที่9 ประโยชน์ใช้สอย ($\bar{x}$ =3.58), (SD.= 0.97) รองลงมามีความเหมาะสมปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่10 ราคา 850 บาท ($\bar{x}$ =3.5), (SD.= 1.08)

อภิปรายผล

ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานโดยนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่าโดยใช้อัตลักษณ์จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย ได้รับการประเมินความพึงพอใจจากผู้บริโภคที่ใช้ Facebook และ Line ที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 25 ปี มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27 ช่วงอายุ 25-40 ปี มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16 ช่วงอายุ 41-55 มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42 ช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14 และไม่แสดงอายุ มีจำนวน 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 1 รวมรายละเอียดดังนี้

เครื่องจักสานรูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์ (นกยูง) ทักษะในการสาน ความสวยงาม รูปทรงนกยูง วัสดุในการจักสาน ลวดลาย มีคุณค่า ความเรียบร้อย สี และประโยชน์ใช้สอย มีความเหมาะสมมาก ด้วยการออกแบบตามจินตนาการประกอบเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นจากวัสดุธรรมชาติไม่ว่า ด้วยเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ไม่ซับซ้อน เช่น มีดโต้

มีดเหลาตอก คีม กรรไกร เป็นต้น ในการสร้างสรรค์งานหัตถกรรม การผลิตแบบงานฝีมือให้เกิดคุณค่า ซึ่งรูปแบบแตกต่างออกไปจากประเภทเครื่องจักสานที่เคยมีมาเป็นผลงานที่ตอบสนองความรู้สึกทางจิตใจ และมีประโยชน์ใช้สอย ควบคู่กันไปให้เกิดความเป็นไปได้ใหม่ๆ แบบต่างๆ ในการออกแบบเพื่อต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างคุณค่าและมูลค่าสู่ผู้บริโภค ซึ่งสามารถรับรู้ความสวยงามได้ด้วยตา และการจับสัมผัสจากไม้ไผ่ วัสดุธรรมชาติที่นำมาใช้สาน เป็นรูปแบบทางศิลปะกึ่งนามธรรม คือการตัดทอนรูปทรงบางส่วนออก หรือดัดแปลงไปจากความเป็นจริง โดยใช้ลวดลายของลายสานเป็นนัยๆ สามารถใช้ในการประดับตกแต่งสวนและบริเวณบ้าน เป็นสัญลักษณ์หรือตัวแทนการเล่าเรื่องราว รองรับในเรื่องแนวความคิดทางสุนทรียศาสตร์ เกี่ยวกับตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย นำไปสู่การผลิตแบบมีอาชีพ ด้วยแนวคิดการสร้างองค์ความรู้แลกเปลี่ยนความคิด แบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับเจษฎา พัฒรานนท์ (2553: 180) งานวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นโดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา กลุ่มจักสานใบกะพ้อ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารามณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวว่า ผลงานการพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย ที่เข้าร่วมพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่น ทำให้สมาชิกในชุมชนพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นภายใต้บริบทชุมชนกลุ่มจักสานใบกะพ้อ โดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมได้ตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่กลุ่มจักสานหมู่ 6 บ้านใหม่ใต้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีทักษะในการจักสาน จากการเรียนรู้ที่สามารถสร้างรูปแบบการขัด การสอด การสาน เป็นรูปทรงนัยๆ ที่เป็นอัตลักษณ์ สอดคล้องกับ วิบูลย์ ลีสุวรรณ (2553: 167-172) กล่าวว่า ศิลปะหัตถกรรมจักสานบ่งบอกถึงภูมิปัญญา สืบต่อมาจากบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อนำมาใช้ตอบสนองในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน แบ่งตามประเภทของวัตถุดิบ เช่น ไม้ไผ่ หวาย และวัสดุธรรมชาติอื่นๆ นำมาขัด สอด สาน ให้เป็นรูปทรงต่างๆ สัมพันธ์

กับ สุขชาติ เกาทอง (2539: 94–96) กล่าวว่า การสร้างสรรค์ให้เกิดอัตลักษณ์ในคุณค่าทางศิลปะ โดยใช้ประวัติ เรื่องราวของท้องถิ่น และมีการแสดงออกด้วยปริมาณ เป็นรูปทรง 3 มิติ มีความกว้าง ความยาวหรือความลึก ความสูง ซึ่งกินระวางพื้นที่ในอากาศ สร้างโดยกรรมวิธีการสาน สามารถขึ้นชมรับรู้ด้วยการมองเห็นทางสายตา เกิดจากการสร้างสรรค์ให้มีรูปลักษณะ ซึ่งปรากฏขึ้นแบบกึ่งนามธรรม คือ การตัดทอนรูปทรงบางส่วนออกไปจากความเป็นจริง หรือดัดแปลงไปจากธรรมชาติใหม่ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะที่มีความเหมาะสมมาก สอดคล้องกับ พศิน นนทพ่ายพ และพุลศักดิ์ โกสิยวัฒน์ (2563: 6) รายงานการวิจัยเรื่อง “องค์ความรู้ด้านงานหัตถกรรมจักสานไม้ไผ่และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์” ได้กล่าวว่า การพัฒนาเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ก็ไม่มีสมการที่ตายตัวหรือสูตรสำเร็จใดๆ จึงล้วนแตกต่างกันไปตาม บริบททางวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ

ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

1. ตัวโครงสร้างผลิตภัณฑ์ควรมีความแข็งแรงมากขึ้น ผลิตภัณฑ์ควรมีขนาดที่หลากหลาย ควรมีรูปทรงหรือท่าทางอริยาบถต่างๆ อาจพัฒนาเป็นงานแขวนโมบายหรือโคมไฟ ออกแบบให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องตลาด เพิ่มให้มีสีที่หลากหลายมากขึ้น วัสดุที่ใช้ควรมีอายุการใช้งานที่นานขึ้น ควรสร้างลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นชัดเจนขึ้นในตัวผลิตภัณฑ์
2. ควรให้ความสำคัญกับตัวบรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่งไปพร้อมๆ กับตัวผลิตภัณฑ์ ควรทำโลโก้ และแบรนด์สินค้า รวมถึงการทำป้ายข้อมูล หรือทำ QR code ที่บอกเล่าเรื่องราวที่มาของตัวผลิตภัณฑ์ (Add story)

3. พัฒนาการตลาด เช่น เพิ่มช่องทางการจำหน่าย การทำประชาสัมพันธ์ทางออนไลน์ การนำสินค้าไปจำหน่ายในห้างสรรพสินค้า งานรวมผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือห้องจัดแสดงผลิตภัณฑ์ชุมชนในสถานที่ราชการ
4. ส่งเข้าประกวดเพื่อให้รับการคัดเลือกเป็นดาวโอท็อป จดสิทธิบัตร
5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมเครื่องทุ่นแรง เช่น เครื่องผ่าไม้ไผ่ เครื่องจักตอก และควรสนับสนุนเงินทุนในการเริ่มต้นทำผลิตภัณฑ์

เอกสารอ้างอิง

- จักรกริช ฉิมนอก, ภัทรีพันธุ์ พันธุ์ และ จีรนันต์ ไชยงาม. (2557). รายงานการวิจัย การศึกษางานศิลปหัตถกรรมจักสานของกลุ่มชาติพันธุ์ ในตำบลแม่ยาว จังหวัดเชียงราย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- จักรกริช ฉิมนอก. (2560). รายงานการวิจัยการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม จากภูมิปัญญาจักสาน ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เจษฎา พัฒรานนท์. (2553). รายงานการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นโดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา กลุ่มจักสานใบกะพ้อ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารามณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนะพงศ์ จันทร์ตะนาเขตร. (2566, 3 มีนาคม). นายกเทศมนตรี ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย. สัมภาษณ์
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับพิมพ์ครั้งที่9). สุวีริยาสาส์น.
- พยูร โมกสิกรัตน์. (2548). ความรู้เกี่ยวกับประติมากรรม ประมวลสาระชุดวิชา ศิลปะกับสังคมไทย. สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ฉบับปรับปรุง หน่วยที่ 1-5. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- พศิน นนทพាយัพ และ พูลศักดิ์ โกสิยวัฒน์. (2563). องค์ความรู้ด้านงานหัตถกรรมจักสานไม้ไผ่และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์. *วารสารราชชนครินทร์*, 17 (1), 1-9.
- มานิช กงกะนันท์. (2538). ศิลปะการออกแบบ. บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2553). ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน : เอกลักษณะเฉพาะถิ่น. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย*, 30(1), 167-172.
- สมปอง เพ็งจันทร์. (2546). เครื่องจักสานภาคเหนือ. ซิลค์เวอร์มบุคส์.
- สุจรรยา โชติช่วง. (2554). การศึกษาสภาพการพัฒนาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุชาติ เกาทอง. (2539). หลักการทัศนศิลป์. นำอักษรการพิมพ์.
- สุชาติ เกาทอง. (2562). วิธีคิดออกแบบศิลปะขั้นสูง : คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการความรู้ใหม่. บางแสนการพิมพ์.
- อดุลย์ บุญฉ่ำ. (2559). เอกสารประกอบการสอนเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับประติมากรรม. สาขาวิชาทัศนศิลป์คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรัญ วาณิชกร. (2559). การออกแบบผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอัตลักษณ์ ผลิตภัณฑ์ชุมชน: กรณีศึกษา บ้านกองกาน ต.แม่ศึก อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

Using Folk Literature as a Tool for Communicating Community Product Identity: A Case Study of Kongkan Village, Mae Suek Subdistrict, Mae Chaem District, Chiang Mai Province

พิศافیพิมพ์ จันทรพรหม*¹ กฤต พันธุ์บุญญา² ญาณิศา โกมลสิริโชค³
Phisaphim Junphrom*¹ Krit Phanpanya² Yanisa Komonsirichok³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งเน้นการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนเชื่อมโยงกับการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อประเมินและพัฒนามาตรการวรรณกรรมมุขปาฐะที่มีศักยภาพในการสื่อสารอัตลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์และ

* Corresponding author, e-mail: phisaphim@gmail.com

¹ อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

¹ Lecturer, Faculty of Business Administration and Arts, Rajamangala University of Technology Lanna

² อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

² Lecturer, Faculty of Business Administration and Technology, Lampang Inter-Tech College (LIT)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

³ Assistant Professor, Faculty of Fine Arts and Architecture, Rajamangala University of Technology Lanna

เครื่องมือการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยใช้วรรณกรรมมุขปาฐะ เป็นเครื่องมือ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า 1) การใช้วรรณกรรมมุขปาฐะมีศักยภาพ ในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทเรื่องเล่าเกี่ยวกับพิธีกรรมชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับทรัพยากรมีการสนับสนุนจากประชากรในชุมชนบ้านกองกาน ร้อยละ 80 จำนวน 325 คน ให้การสนับสนุนในการพัฒนาวรรณกรรมมุขปาฐะเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือได้รับความเห็นชอบจากประชากรในชุมชนบ้านกองกาน ร้อยละ 80 จำนวน 325 คน และผลิตภัณฑ์ได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านว่ามีศักยภาพและสามารถวางขายในตลาดได้ และ 3) การพัฒนาเครื่องมือการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช่วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือนี้ การพัฒนาเครื่องมือการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช่วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือผลปรากฏว่า กลุ่มทอผ้าโดยการสุ่มแบบเจาะจงจำนวน 10 คน มีความพึงพอใจในด้านการออกแบบเนื้อหาในการสื่อสารด้านการออกแบบภาพและกราฟิกในการสื่อสารและด้านการใช้งานเพื่อการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช่วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ อยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: วรรณกรรมมุขปาฐะ การสื่อสารอัตลักษณ์ ผลิตภัณฑ์ชุมชน

Abstract

This research focuses on using narrative literature as a tool for communicating the identity of community products, connecting both quantitative and qualitative research. It utilizes quantitative and qualitative tools to assess and develop narrative literature potential for communicating product identity to community products. The research results indicate

that: 1) The use of narrative literature has potential in communicating the identity of community products, particularly in storytelling related to community rituals associated with resources, supported by 80% of the population in the community of Kong Kan with 325 individuals supporting the development of narrative literature to enhance community product identity. 2) The development of distinctive community products using narrative literature as a tool has gained approval from 80% of the population in the Kong Kan community, with 325 individuals, and the products have been evaluated by 5 experts as having market potential. 3) Developing communication tools for community product communication with identity by using narrative literature as a tool. The development of community product communication tools with identity by using narrative literature as a tool resulted in the textile weaving group, through targeted sampling of 10 people, being satisfied with the content design aspect of communication, the design of images and graphics in communication, and the usability aspect for community product communication with identity by using narrative literature as a tool, at a good level.

Keywords: Folk Literature Communication of Identity Community Products

บทนำ

วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอดมายาวนานหลายชั่วอายุคน เป็นระบบการสื่อสาร แบบหนึ่งที่จะทำให้มองเห็นมิติทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละกลุ่มชน (Bascom William, 1965) วรรณกรรมมุขปาฐะจึงมีคุณค่าและความหมาย ดังที่ ศิริพร ณ ถลาง (2552) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของวรรณกรรมมุขปาฐะที่เป็นส่วนหนึ่งในคติชนชุมชน มีหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ต่อปัจจัยความต้องการขั้นพื้นฐานด้านความมั่นคงของสังคมและความมั่นคงทางด้านจิตใจ

เศรษฐกิจชุมชนมีรากฐานมาจากศักยภาพของชุมชน ภูมิปัญญา หรือทุนในชุมชนไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรม ประเพณี สภาพภูมิประเทศ ความหลากหลายทางทรัพยากร รวมทั้งวรรณกรรมมุขปาฐะ ตามแนวคิดของเศรษฐกิจชุมชนนั้น ครอบครัวยุคใหม่เป็นหน่วยการผลิตที่แรงงานของสมาชิกในครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการอยู่รอดของครอบครัวและต่อความสามารถในการพึ่งตนเอง ชุมชนทุกชุมชนมีอัตลักษณ์ของตนเอง สามารถที่จะอยู่รอดด้วยตัวเองได้ และสามารถที่จะพัฒนาควบคู่ไปกับระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเช่นในสังคมโลกปัจจุบันนี้ (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2548)

การใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเชิงอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ ชุมชนจะเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ และเป็นการแสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมมุขปาฐะ นอกจากจะตอบสนองความต้องการของชุมชนด้านความมั่นคงของสังคมและความมั่นคงทางด้านจิตใจได้แล้ว ยังสามารถช่วยสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนได้เช่นกัน

งานวิจัยเรื่องการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ศึกษา คือ ชุมชนบ้านกองกาน ตำบลแม่ศึก อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างพื้นที่รูปธรรมในการสร้างรายได้เสริมเพื่อทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยวอันก่อให้เกิดปัญหาหมอกพิษบนโอกาสในตลาดสิ่งทอพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์

และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ยพยายามขับเคลื่อนเศรษฐกิจในพื้นที่โดยใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน จนก่อให้เกิดช่องทางรายได้ใหม่ที่สามารถทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยวได้ก็จะสามารถทำให้คุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่และนอกพื้นที่ดีขึ้นอันจะส่งผลดีในภาพรวมทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน กรณีศึกษา บ้านกองกาน ต.แม่ศึก อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

ทบทวนวรรณกรรม

ปฐุม หงส์สุวรรณ (2550: 1-3) กล่าวถึง วรรณกรรมมุขปาฐะ หรือ “myth” ว่าเป็นภาษาอังกฤษ มาจากคำว่า “muthos” ในภาษากรีก แปลว่า คำหรือถ้อยแถลง เป็นความคิด หรือความเชื่อที่เกี่ยวกับอำนาจของสิ่งเหนือธรรมชาติและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของสังคม รวมทั้งเป็นแหล่งความรู้ของชุมชน สอดคล้องกับ ยศ สันตสมบัติ (2540: 1) ได้กล่าวว่าวรรณกรรมมุขปาฐะเป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดวัฒนธรรมและเรื่องราวทางสังคม นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องเล่าที่บ่งชี้ให้เห็นถึงระบบความรู้ความคิดและความเชื่อของกลุ่มชนนั้น ๆ ซึ่งสามารถบ่งบอกอัตลักษณ์ของชุมชนนั้นได้อย่างมีศักยภาพ

การสื่อสารอัตลักษณ์ที่สามารถบ่งบอกถึงความเป็นตัวตน การยอมรับทางสังคม รวมทั้งการเชื่อมโยงด้านประสบการณ์ เป็นกระบวนการที่สามารถสร้างตัวตนและอัตลักษณ์ได้ การสื่อสารอัตลักษณ์นั้นต้องเกิดจากสิ่งที่ตัวเรามองและสิ่งที่คนอื่นมองว่าเราเป็นอย่างไร (สมสุข หินวิมาน, 2560) สอดคล้องกับ ดารินทร์ คำพันธ์ และสุจิตรา เปลียนรุ่ง (2565) ที่ศึกษาการสื่อสารอัตลักษณ์สินค้ากระเป๋าทอของกลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการ กล่าวว่า สื่อสารอย่างมีเป้าหมายเพื่อที่จะบอกว่า เราคือใครแล้ว

ยังใช้เพื่อบอกคนอื่นว่า เราเป็นใคร เขาเป็นใคร สุดท้ายแล้วการสื่อสารจะเป็นเครื่องมือบอกว่า เราเหมือนหรือต่างกับเขาอย่างไร ดังนั้นจากความสัมพันธ์ของการสื่อสารกับอัตลักษณ์ จึงอาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารเป็นทั้งเครื่องมือประกอบสร้าง (Construct) การดำรงรักษา (Maintain) และต่อรอง (Negotiate) อัตลักษณ์ โดยเฉพาะการสร้างอัตลักษณ์ของสินค้าให้เป็นที่จดจำ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์และการสื่อสารอัตลักษณ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับพื่อนิยามภาพลักษณ์แบรนด์ (Brand Image)

การใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเพื่อการสื่อสารเชิงอัตลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนจึงมีความสำคัญยิ่งในการสื่อสารทางการตลาดให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน ดังที่ ปารีชาติ ยาน้อย (2562) ได้ศึกษาอัตลักษณ์ตราสินค้าและการสื่อสารการตลาด โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคข่วงเมืองน่าน (ถนนคนเดินวัดภูมินทร์) พบว่ากระบวนการสร้างอัตลักษณ์ตราสินค้า ประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ แก่นอัตลักษณ์ (Core Identity) คือ ความมีเอกลักษณ์พาณิชย์และอัตลักษณ์ของชุมชนส่วนขยายอัตลักษณ์ (Extended Identity) เป็นส่วนประกอบที่ช่วยเสริมให้ตราสินค้ามีลักษณะรูปแบบที่เฉพาะตัว ประกอบไปด้วย อัตลักษณ์ด้านสถานที่ อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรมชุมชน และอัตลักษณ์ของสินค้าและบริการนำมาประกอบเป็นอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ โดยมีการใช้เครื่องมือในการสื่อสารการตลาดเน้นการมีส่วนร่วม และมีความหลากหลายในด้านช่องทางของการสื่อสารการตลาดไม่ว่าจะเป็นสื่อบุคคล สื่อโทรทัศน์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หรือสื่อออนไลน์ต่างๆ รวมถึง แอปพลิเคชัน เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชนใช้เป็นที่รู้จักในวงกว้างและดึงดูดผู้ที่สนใจ

พิศาทิมพ์ จันทรพรหม และคณะ (2564) พบว่า พื้นที่ศึกษาย่านกอกกาน ตำบลแม่ศึก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีฐานทรัพยากรคนในชุมชนที่มีศักยภาพด้านการผ้าทอ โดยได้รับการสนับสนุนจากการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอแม่แจ่มในด้านอุปกรณ์การทอผ้า และมีกลุ่มคนที่ทอเพื่อส่งร้านทอในอำเภอแม่แจ่ม มีกลุ่มคนทอ

เพื่อใช้เอง และมีกลุ่มคนที่มีอุปกรณ์การทอแต่เลิกทอ ถึงแม้ว่าคนหรือกลุ่มคนในชุมชนมีการทอผ้า แต่กลุ่มหรือคนในชุมชนที่ทอผ้านี้ ยังไม่มีผลิตภัณฑ์ทอผ้าเป็นของตนเอง ซึ่งหากชุมชนบ้านกองกานสามารถพัฒนาผ้าทอที่เป็นอัตลักษณ์ลักษณะของชุมชนได้จากฐานศักยภาพเดิมที่มีอยู่ก็จะสามารถส่งผลให้ชุมชนนี้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม เช่น กลุ่มคนเล็กทอจะกลับมาทอผ้า กลุ่มคนทอเพื่อใช้เองสามารถทอเพื่อขายได้ กลุ่มคนที่ทอส่งร้านทอขนานนอกทอผ้าเป็นผลิตภัณฑ์ของตัวเอง เป็นต้น ก็จะทำให้เศรษฐกิจในชุมชนบ้านกองกานจะเติบโตขึ้นจากเดิม ด้านทรัพยากรธรรมชาติชุมชน เช่น พืชพรรณให้สีตามลำน้ำแจ่ม และพืชพรรณให้สี ประเพณีความเชื่อ เป็นต้น นอกจากนี้ชุมชนบ้านกองกานเป็นกลุ่มคนไทยวนที่ยังธำรงรักษาทรัพยากรทางศิลปะและวัฒนธรรมของชุมชนได้อย่างดีงาม โดยมีวัดกองกานที่ประดิษฐานพระเจ้าตนหลวง พระคู่บ้านคู่เมืองของอำเภอแม่แจ่ม อันเป็นศูนย์รวมทางจิตวิญญาณคนในพื้นที่อำเภอแม่แจ่มที่สำคัญอีกหนึ่งแห่งของอำเภอแม่แจ่ม

วิธีการวิจัย

กลุ่มประชากร ในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา คือ ประชากรบ้านกองกาน ตำบลแม่ศึก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 325 คน มีกลุ่มเป้าหมายโดยการเลือกแบบเจาะจง ดังนั้น กลุ่มอาชีพทอผ้าและผู้สนใจเข้าร่วมกระบวนการพัฒนาจำนวน 15 คน และกลุ่มวัยผู้สูงอายุอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน โดยแบ่งเป็น กลุ่มวัยผู้สูงอายุอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไปในพื้นที่ศึกษา จำนวน 20 คน และกลุ่มวัยผู้สูงอายุอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป นอกพื้นที่ศึกษา จำนวน 20 คน

งานวิจัยนี้ประกอบไปด้วยงานวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การประเมินศักยภาพวรรณกรรมมุขปาฐะในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน เครื่องมือที่ใช้คือ 1) แบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับวรรณกรรมมุขปาฐะ

เพื่อใช้ในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน ผ่านผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุง โดยใช้ค่า IOC (Intem-Objective Congruence Index) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.89 2) การสนทนากลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง ผ่านผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุง โดยใช้ค่า IOC (Intem-Objective Congruence Index) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.91 เพื่อให้ได้มาซึ่งรายละเอียดเนื้อหาเกี่ยวกับรายการวรรณกรรมมุขปาฐะเพื่อใช้ในพัฒนากระบวนการสื่อสารอัตลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน และ 3) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและข้อมูลของวรรณกรรมมุขปาฐะแบบสามเส้า ได้แก่ บุคคล 3 กลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มอายุ และจากข้อมูลที่ถูกบันทึกไว้และกล่าวถึงจากคนภายนอกชุมชน 4) จัดเวทีชุมชนเพื่อขอความเห็นชอบในใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยกำหนดเกณฑ์ให้คนในชุมชนให้ความเห็นชอบจากเวทีประชาสังคม เกินกว่าร้อยละ 50 ของประชากรในชุมชนบ้านกองกาน จำนวน 325 คน

2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้คือ 1) โดยใช้การสนทนากลุ่มย่อย ผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุง โดยใช้ค่า IOC (Intem-Objective Congruence Index) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.90 และ 2) จัดเวทีชุมชนเพื่อขอความเห็นชอบในการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยกำหนดเกณฑ์ให้คนในชุมชนให้ความเห็นชอบจากเวทีประชาสังคมเกินกว่าร้อยละ 50 ของประชากรในชุมชนบ้านกองกาน จำนวน 325 คน

3. การพัฒนาเครื่องมือการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ โดยเครื่องมือนี้ได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุง โดยใช้ค่า IOC (Intem-Objective Congruence Index) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.89 และ 2) แบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มทอผ้าที่มีต่อเครื่องมือการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 10 คน ได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุง โดยใช้ค่า IOC (Intem-Objective Congruence Index) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.91

งานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการทำกิจกรรมและกระบวนการวิจัย เพื่อแยกแยะสาระของข้อความที่ได้ศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนากำหนดการวัดเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ

ผลการวิจัย

1. วรรณกรรมมุขปาฐะที่มีศักยภาพในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 1 ภูมินาม: วรรณกรรมมุขปาฐะที่มีศักยภาพในการสื่อสารอัตลักษณ์ ผลิตภัณฑ์ชุมชน

รายการวรรณกรรมมุขปาฐะ

เรื่องเล่า : ภูมินาม

ภูมินาม : ห้วยผาแดง

รายละเอียด : ในอดีตพื้นที่นี้เป็นลำห้วยปัจจุบันลำห้วยนี้ได้แห้งไปแล้ว ที่ได้ชื่อว่า ห้วยผาแดง เนื่องจากบริเวณพื้นที่ลำห้วยมีดินแดงอยู่ทั่วทั้งบริเวณพื้นที่ลำห้วย

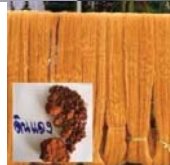

ชื่อผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นอัตลักษณ์

สีห้วยผาแดง

ตาราง 2 เรื่องเล่า : วรรณกรรมมุขปาฐะที่มีศักยภาพในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน

รายการวรรณกรรมมุขปาฐะ

เรื่องเล่า : ประเพณี/พิธีกรรม

ชื่อประเพณีพิธีกรรม : -ไม่ปรากฏ-

รายละเอียด : ในอดีตเมื่อถึงวันสงกรานต์ ในวันพญาวันถือเป็นการเริ่มต้นปีใหม่ของภาคเหนือ ชุมชนบ้านกองกานมีพิธีกรรมกินผลมะตูมสุกในวันนี้ โดยผู้เฒ่าผู้แก่ที่มีลูกหลานไปสระเกล้าดำหัวจะนำเนื้อผลมะตูมสุกมาใส่ปากให้ลูกหลานทาน โดยเฉพาะลูกหลานที่มีอายุระหว่าง 5-15 ปี โดยประมาณ

ชื่อผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นอัตลักษณ์

ผ้าปักลายมะตูม

2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 3 ภูมินาม : การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ

ชื่อผลิตภัณฑ์ชุมชน	ต้นแบบสินค้า
	ผ้าพันคอ
	เดรสบอลรูม
	เสื้อมัดขาง

ตาราง 4 เรื่องเล่า : การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ

ชื่อผลิตภัณฑ์ชุมชน	ต้นแบบสินค้า
	เสื้อคลุมตัวสั้น
	เสื้อคลุมตัวยาว
	กระเป๋

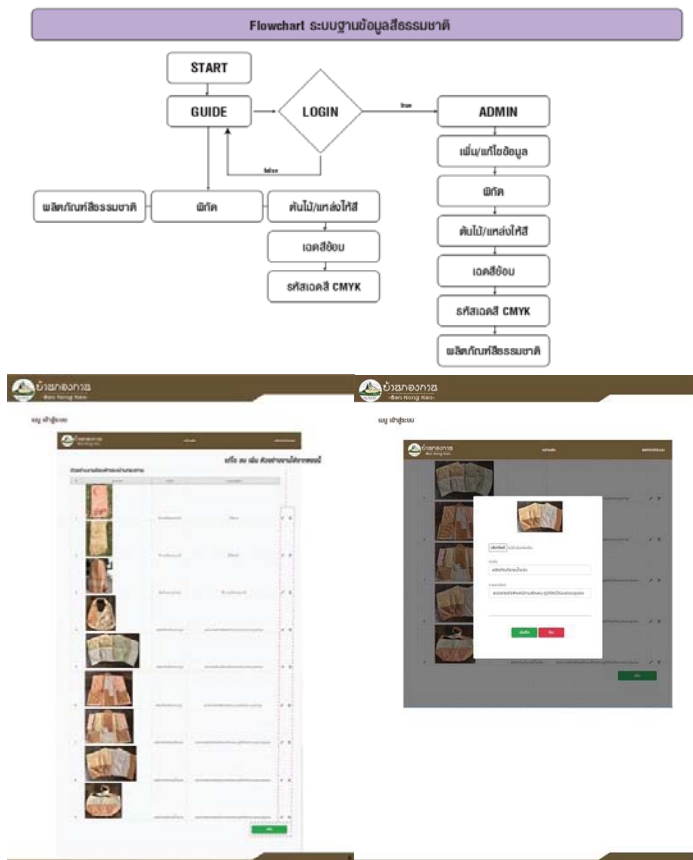
3. การพัฒนาเครื่องมือการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้
วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ ผลปรากฏว่า กลุ่มทอผ้ามีความพึงพอใจ
ในด้านการออกแบบเนื้อหาในการสื่อสาร ด้านการออกแบบภาพและกราฟฟิก
ในการสื่อสาร และด้านการใช้งานเพื่อการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์
โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ อยู่ในระดับดี

ภาพที่ 1 เครื่องมือการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์
โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ : ด้านการออกแบบเนื้อหาในการสื่อสาร

ภาพที่ 2 เครื่องมือการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์
โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ :
ด้านการออกแบบภาพและกราฟฟิกในการสื่อสาร

ภาพที่ 3 ระบบจัดการฐานข้อมูลเพื่อการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์
โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ

สรุป

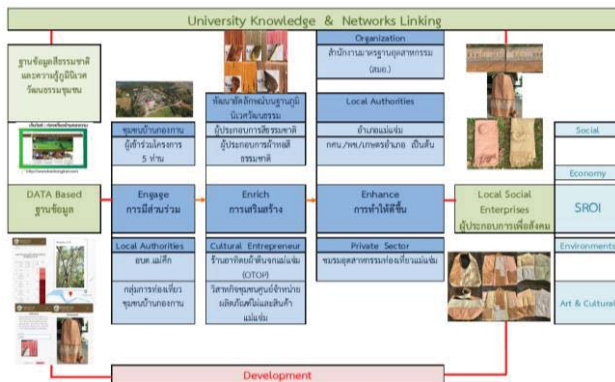
1. วรรณกรรมมุขปาฐะมีศักยภาพในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทเรื่องเล่าเกี่ยวกับพิธีกรรมชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับทรัพยากร มีร้อยละ 80 ของประชากรในชุมชนบ้านกองกาณ จำนวน 325 คน เห็นชอบและสนับสนุนให้ใช้วรรณกรรมมุขปาฐะประเภทเรื่องเล่าเกี่ยวกับพิธีกรรมชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับทรัพยากรในการสื่อสารอัตลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน ให้การสนับสนุนในการพัฒนาวรรณกรรมมุขปาฐะเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน

2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ พบว่าผลิตภัณฑ์ต้นแบบร้อยละ 80 ของประชากรในชุมชนบ้านกองกาณ จำนวน 325 คน เห็นชอบและสนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ อีกทั้งยังได้นำผลิตภัณฑ์ไปทดสอบทางการตลาดผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านให้ความเห็นตรงกันว่าผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือนี้มีศักยภาพและสามารถวางขายในตลาดได้

3. การพัฒนาเครื่องมือการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ การพัฒนาเครื่องมือการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ ผลปรากฏว่า กลุ่มทอผ้ามีความพึงพอใจในด้านการออกแบบเนื้อหาในการสื่อสาร ด้านการออกแบบภาพและกราฟฟิกในการสื่อสารและด้านการใช้งานเพื่อการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ อยู่ในระดับดี ซึ่งถือว่าเครื่องมือนี้ความสำเร็จในการใช้งานเครื่องมือนี้เพื่อใช้ในการสื่อสารวรรณกรรมมุขปาฐะที่ได้สร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้นสามารถสรุปได้ดังแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 4 ผลการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนกรณีศึกษา บ้านกองกาน ต.แม่ต๋ี่ อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

1. การใช้วรรณกรรมมุขปาฐะที่มีศักยภาพในการสื่อสารเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ทำให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้วรรณกรรมมุขปาฐะ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชนโดยใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ ดังที่ปรากฏในผลการวิจัย คือ เรื่องเล่าภูมิปัญญาในการสร้างอัตลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน คือ สีธรรมชาติ และเรื่องเล่าในประเพณีหรือพิธีกรรมเอกลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน คือ ลายปักผ้า สอดคล้องกับปฐม หงส์สุวรรณ (2550:1-3) กล่าวถึง วรรณกรรมมุขปาฐะ หรือ “myth” ว่าเป็นภาษาอังกฤษมาจากคำว่า “muthos” ในภาษากรีก แปลว่า คำหรือถ้อยแถลง เป็นความคิดหรือความเชื่อที่เกี่ยวกับอำนาจของสิ่งเหนือธรรมชาติและสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ของสังคมรวมทั้งเป็นแหล่งความรู้ของชุมชน สอดคล้องกับ ยศ สันตสมบัติ (2540:1) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดวัฒนธรรมและเรื่องราวทางสังคม นอกจากนี้ ยังเป็นเรื่องราวที่บ่งชี้ให้เห็นถึงระบบความรู้ความคิดและความเชื่อของกลุ่มชนนั้น ๆ ซึ่งสามารถบ่งบอกอัตลักษณ์ของชุมชนนั้นได้อย่างมีศักยภาพ

ซึ่งผลที่ได้นี้สอดคล้องกับแนวคิดการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเก็บรวบรวมองค์ความรู้ภูมิโนเวศวัฒนธรรมเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาเป็น story telling เพื่อทำการการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน ดังที่บทความเรื่อง Storytelling กลยุทธ์ทาง Content Marketing ที่สำคัญ ต่อ ผู้บริโภค ในเว็บไซต์ <https://www.marketingoops.com/exclusive/how-to/storytelling-content-marketing/> (2564) ได้กล่าวไว้ว่า ในการทำ Marketing ในยุคนี้ การทำ Content Marketing กำลังกลายเป็นกระแสเพื่อเกิดความสัมพันธ์ระหว่างกับผู้บริโภคและแบรนด์ได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องถูกพัฒนาต่อยอดและออกแบบงานวิจัยเพื่อเสริมศักยภาพชุมชนในการพัฒนาระบบการสร้าง Storytelling เพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้แก่ชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือและเกิดต้นแบบผลิตภัณฑ์ตามเอกลักษณ์ โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือ และได้นำไปทดสอบส่วนประสมทางการตลาด 7Ps (Kotler, 1997) เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยเชี่ยวชาญ 5 ท่านให้ความเห็นตรงกันว่า ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์ โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือนี้มีศักยภาพและสามารถวางขายในตลาดได้ ดังที่ สมสุข หินวิมาน และคณะ (2560) กล่าวว่า การสื่อสารอัตลักษณ์ที่สามารถบ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของตนเอง รวมถึงการยอมรับทางสังคม รวมทั้งการเชื่อมโยงด้านประสบการณ์เป็นกระบวนการ

ที่สามารถสร้างตัวตนและอัตลักษณ์ได้ โดยในการสื่อสารอัตลักษณ์นั้นต้องเกิดจากสิ่ง
ที่ตัวเรามองและสิ่งที่คนอื่นมองว่าเราเป็นอย่างไร และสอดคล้องกับ ดารินท์ คำพันธ์
และสุจิตรา เปลี่ยนรุ่ง (2565) กล่าวว่า สื่อสารอย่างมีเป้าหมายเพื่อที่จะบอกว่าเราคือ
ใครแล้วยังใช้เพื่อบอกคนอื่นว่า เราเป็นใครเขาเป็นใคร ท้ายที่สุดแล้วการสื่อสารนั้น
จะเป็นเครื่องมือบอกเราว่า เราเหมือน/ต่างกับเขาอย่างไร ดังนั้นจากความสัมพันธ์
ของการสื่อสารกับอัตลักษณ์ จึงอาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารเป็นทั้งเครื่องมือประกอบสร้าง
(Construct) การดำรงรักษา (Maintain) และต่อรอง (Negotiate) อัตลักษณ์
โดยเฉพาะการสร้างอัตลักษณ์ของสินค้าให้เป็นที่จดจำจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง
ที่จะต้องใช้แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์และการสื่อสารอัตลักษณ์เข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อนิยาม
ภาพลักษณ์แบรนด์ (Brand Image)

3. การพัฒนาเครื่องมือการสื่อสารผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้
วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือนั้นได้ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
(Participative Learning) แบบไม่เป็นทางการได้สาระทางการเรียนรู้ (Informal &
Informative Style) ที่สอดคล้องกับ วัฒนธรรมชุมชน (Accordance to
Community Culture) และพึ่งตนเองได้ (Self-Reliance) ทำให้ชุมชนได้เข้าสู่
กระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้อย่างเป็นทางการในลำดับ ซึ่งสอดคล้อง
กระบวนการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะ
เป็นเครื่องมือ จนทำให้เกิดต้นแบบผลิตภัณฑ์ตามเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะ
เป็นเครื่องมือดังปรากฏ (สายันต์ ไพรชาญจิตร 2549: 244) ซึ่งหากได้นำหลักการ
7PS มาจับคู่กับกระบวนการวิจัยเรื่องนี้ปรากฏว่า พัฒนาเครื่องมือการสื่อสาร
ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือได้พัฒนา
ด้านช่องทางจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ (Place) พัฒนามุขปาฐะ (People) และกระบวนการ
(Process) โดยการใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเชิงอัตลักษณ์
ผลิตภัณฑ์ชุมชน ดังที่ปารีชาติ ยาน้อย (2562) พบว่า กระบวนการสร้างอัตลักษณ์

ตราสินค้า ประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ แก่นอัตลักษณ์ (Core Identity) คือ ความมีเอกลักษณ์พาณิชย์และอัตลักษณ์ของชุมชนส่วนขยายอัตลักษณ์ (Extended Identity) เป็นส่วนประกอบที่ช่วยเสริมให้ตราสินค้ามีลักษณะรูปแบบที่เฉพาะตัวประกอบไปด้วย อัตลักษณ์ด้านสถานที่ อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรมชุมชน และอัตลักษณ์ของสินค้าและบริการนำมาประกอบเป็นอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ โดยมีการใช้เครื่องมือในการสื่อสารการตลาด โดยเน้นการมีส่วนร่วม และมีความหลากหลายในด้านช่องทางของการสื่อสารการตลาดไม่ว่าจะเป็นสื่อบุคคล สื่อโทรทัศน์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ รวมถึงแอปพลิเคชัน เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชนใช้เป็นที่รู้จักในวงกว้างและดึงดูดผู้ที่สนใจ จึงอาจกล่าวได้ว่า วรรณกรรมมุขปาฐะ นอกจากจะตอบสนองความต้องการของชุมชนด้านความมั่นคงของสังคมและความมั่นคงทางด้านจิตใจได้แล้ว ยังสามารถช่วยสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนและสังคม ตลอดจนสามารถลดปัญหาสุขภาพสิ่งแวดล้อมได้ ดังเช่นพื้นที่ศึกษาที่เกิดปัญหาฝุ่นหมอกควันและไฟป่า จึงอาจกล่าวได้ว่าวรรณกรรมมุขปาฐะนอกจากเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าของชุมชนแล้วยังมีบทบาทหน้าที่พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศได้เช่นกัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ เป็นส่วนหนึ่งในโครงการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการผลิตเสื่อและผ้าทอตามอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อพัฒนาพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนเพื่อสังคม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ สัญญาเลขที่ A13F630037 แหล่งทุนกองทุนส่งเสริม ววน. และหน่วย บพท. จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้**. โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2548). **แนวคิดเศรษฐกิจชุมชน ข้อเสนอทางทฤษฎีในบริบท
ต่างสังคม** (พิมพ์ครั้งที่ 2). อัมรินทร์พรินติ้ง แอนด์ บลิซซิ่ง.
- ดารินทร์ คำพันธ์ และสุจิตรา เปลี่ยนรุ่ง. (2565). การสื่อสารอัตลักษณ์สินค้ากระเป๋าก
ทอของกลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการ. **วารสารมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา**, 16(1), 45-68.
- บุญแก้ว ควรหาเวช. (2532). **นวัตกรรมการศึกษา**. เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ปฐม หงส์สุวรรณ. (2550). **กาลครั้งหนึ่ง: ว่าด้วยตำนานกับวัฒนธรรม**. สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปาริชาติ ยาน้อย. (2562). **อัตลักษณ์ตราสินค้าและการสื่อสารการตลาดโดยการมี
ส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคข่วงเมืองน่าน (ถนนคนเดิน
วัดภูมินทร์)**. [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.
- พิศาทิมพ์ จันทร์พรหม และคณะ. (2564). **นวัตกรรมการผลิตเจดีย์และผ้าทอ
ตามอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อพัฒนาพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนเพื่อสังคม
อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่**. กองทุนส่งเสริม ววน. และหน่วย บพท.
- ยศ สันตสมบัติ. (2540). **มนุษย์กับวัฒนธรรม**. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิราพร ณ ถลาง. (2552). **ทฤษฎีคติชนวิทยา วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน-
นิทานพื้นบ้าน** (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมสุข หินวิมาน และคณะ. (2560). **การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยด้วยเครื่องมือการ
สื่อสาร : การพัฒนากลุ่มคน**. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

สายันต์ ไพเราะญจิตร. (2549). การจัดการทรัพยากรทางโบราณคดีในงานพัฒนาชุมชน. โครงการหนังสือโบราณคดีชุมชน.

Bascom, William. (1965). Four Functions of Folklore. In Alan Dundes (Ed.), *The Study of Folklore* (pp. 279-298). Prentice-Hall.

Kotler, Philip. (1997). *Marketing management :Analysis, planning, implementation and control* (5th ed.). Prentice Hall.

Storytelling กลยุทธ์ทาง Content Marketing ที่สำคัญต่อผู้บริโภค. (2564, 25 มีนาคม). *Storytelling กลยุทธ์ทาง Content Marketing ที่สำคัญต่อผู้บริโภค*. Marketingoops. <https://www.marketingoops.com/exclusive/how-to/storytelling-content-marketing/>

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาญี่ปุ่นของนิสิตวิชาเอก ภาษาญี่ปุ่นด้วยกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง The Development of Japanese Reading Proficiency of Japanese Major Students by Using Extensive Reading Activities

มนสิชา แก้วนันไชย*¹

Monsicha Kaewnanchai*¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาญี่ปุ่นของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง โดยกำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) ตามเกณฑ์การดำเนินงานการขอจริยธรรมในมนุษย์ กลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจ จำนวน 12 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างดำเนินกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางเป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ เครื่องมือในการดำเนินการวิจัยมี 5 เครื่องมือ คือ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง 2) แบบบันทึกการอ่านประจำวัน 3) แบบรายงานการอ่าน

* Corresponding author, e-mail: monsicha.k@mso.ac.th

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Assistant Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University

4) แบบการสัมภาษณ์ระหว่างดำเนินกิจกรรม และ 5) แบบสอบถามที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการทำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ ค่า t-test และนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ผลการวิจัย พบว่า

- 1) การใช้กิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและความสามารถด้านการอ่านภาษาญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น คือ คะแนนทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ
- 2) จากการวิเคราะห์แบบสอบถามและการเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางของผู้เรียน พบว่าโดยภาพรวมจากการทำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.25

คำสำคัญ: การอ่านอย่างกว้างขวาง ภาษาญี่ปุ่น กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

Abstract

This study aims to compare Japanese reading achievements before and after participation in designed extensive reading activities among Japanese students at Mahasarakham University, and to investigate students' opinions regarding the use of these activities. The convenience sampling method, as outlined in Ethics in Human Research, was employed. Twelve volunteers engaged in 10 weeks of extensive reading activities. The research employed five instruments: 1) reading comprehension achievement tests administered before and after participation in the extensive reading activities, 2) daily reading logs, 3) reading report forms,

4) an interview form, and 5) a questionnaire. Data analysis utilized descriptive analytics including mean, percentage, standard deviation, statistical data, and t-tests. Results indicate that: 1) extensive reading activities significantly improved students' Japanese reading comprehension, with posttest scores surpassing pretest scores at the 0.05 level of significance, and 2) students' opinions, as revealed through the questionnaire and reading logs, were predominantly positive (mean = 3.87, SD = 0.25).

Keywords: Extensive Reading Japanese Reading Activity

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่สำคัญสำหรับการศึกษาค้นคว้า การแสวงหาความรู้ และการอ่านเป็นการนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคล สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) และผลการวิจัยในการเรียนภาษาต่างประเทศพบว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดีผ่านการอ่าน การอ่านเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา เนื่องจากว่าการอ่านทำให้ผู้เรียนพบคำ กลุ่มของคำ และไวยากรณ์ที่เข้าร่วมกับคำ เมื่อพบคำเหล่านั้น ๆ ซ้ำไปซ้ำมา จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ไปด้วย (เนชั่น, 2564) ดังนั้นทักษะการอ่านจึงถือว่าเป็นทักษะสำคัญในการเรียนภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ

การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นก็เช่นเดียวกันผู้เรียนจะต้องเรียนรู้คำ กลุ่มของคำ และไวยากรณ์ที่เข้าร่วมกับคำ เพื่อที่จะเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน ถ้าผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านก็ไม่สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากเนื้อเรื่องที่อ่านได้ และจากประสบการณ์สอนรายวิชาการอ่านของผู้วิจัยปัญหาที่พบ คือ ผู้เรียนยังไม่สามารถที่จะพัฒนาทักษะด้านการอ่านได้เท่าที่ควร ซึ่งอาจจะเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความรู้

เกี่ยวกับคำศัพท์ไม่เพียงพอ ความซับซ้อนของข้อความ และนิสัยรักการอ่าน (Unchai & Thongsan, 2021) ดังนั้นผู้วิจัยจึงอยากนำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง (Extensive Reading; ER) มาช่วยในการพัฒนาความสามารถทางการอ่านให้แก่ผู้เรียน ซึ่งทาคะเซะ (Takase, 2012) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านอย่างกว้างขวางได้รับการยอมรับในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการอ่านที่ดีที่สุดของผู้เรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ และการอ่านอย่างกว้างขวางยังช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาเป้าหมาย ช่วยพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ ความเร็วในการอ่าน ความสามารถทางด้านการฟัง และการเขียน เสริมสร้างความรู้ทางคำศัพท์ และเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้เรียนด้วย และเรดคลิฟ (Radcliffe, 2013) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านอย่างกว้างขวางเป็นโปรแกรมที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในประเทศญี่ปุ่น และประเทศอื่น ๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านหนังสือได้ง่ายขึ้น มีความสนุกสนาน โดยไม่ใช้พจนานุกรมซึ่งทำให้พวกเขาสามารถอ่านได้เร็วขึ้นและมีความคล่องแคล่วในการอ่าน

จากเหตุผลดังกล่าวการหาทวิวิธีการสอนที่จะช่วยแก้ปัญหาเรื่องการอ่านให้แก่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยการนำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางมาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมทักษะทางการอ่านให้แก่ผู้เรียนและทำการศึกษาพัฒนาการและความสามารถทางการอ่านของผู้เรียนว่าก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางนั้นผู้เรียนมีพัฒนาการเป็นอย่างไรบ้าง มีความสามารถในการอ่านเพิ่มมากขึ้นหรือไม่ ถ้าหากกิจกรรมดังกล่าวช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนได้ดีจริงผู้วิจัยจะได้นำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางไปปรับใช้บูรณาการการเรียนการสอนกับรายวิชาการอ่านอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาญี่ปุ่นของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดทฤษฎี และความสำคัญเกี่ยวกับการอ่านอย่างกว้างขวางเพื่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง ดังนี้

1. กรอบแนวคิดทฤษฎีการอ่านอย่างกว้างขวาง

การอ่านอย่างกว้างขวาง (Extensive Reading) มีการเรียกแบบย่อว่า ER มีนักวิจัยหลายท่านที่ได้ให้คำจำกัดความและความหมายไว้อย่างหลากหลายดังต่อไปนี้

เดย์และแบมฟอร์ด (Day & Bamford, 1998) ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านอย่างกว้างขวางไว้ 10 ข้อ ดังนี้

- 1) ผู้เรียนอ่านได้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้
  - 2) ความหลากหลายของสื่อการสอน
  - 3) ในหัวข้อที่หลากหลายมีประโยชน์
  - 4) ผู้เรียนเลือกสิ่งที่พวกเขาต้องการอ่าน
  - 5) จุดมุ่งหมายของการอ่านมักจะเกี่ยวข้องกับความเพลิดเพลิน
  - 6) การอ่านเป็นรางวัลของพวกเขาเอง
  - 7) ผู้เรียนสามารถใช้สื่อที่ช่วยพัฒนาการอ่านของตนได้อย่างเหมาะสม
  - 8) การอ่านเป็นส่วนบุคคลและเงียบ
  - 9) ผู้เรียนมีอัตราความเร็วในการอ่านเพิ่มขึ้น
  - 10) ผู้สอนส่งผู้เรียนไปถึงจุดมุ่งหมายตามโปรแกรม และ
- 10) ผู้สอนเป็นแบบอย่างในฐานะนักอ่านสำหรับผู้เรียน

วาร์ริง (Waring, 2000) ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านอย่างกว้างขวางไว้ดังนี้

1) ผู้เรียนสามารถอ่านหนังสือง่าย ๆ ได้จำนวนมาก โดยอ่านได้อย่างราบรื่น มั่นใจ และพึงพอใจ ซึ่งการอ่านหนังสือจำนวนมากนั้นเป็นการฝึกฝนให้ความรู้ ด้านคำศัพท์ และไวยากรณ์นอกเหนือจากในชั้นเรียน 2) การอ่านส่วนใหญ่จะเป็นการอ่าน นอกชั้นเรียน 3) ผู้เรียนใช้ความสามารถด้านการอ่านของตนเอง ณ ขณะนั้น อ่านได้อย่างรวดเร็ว มั่นใจและคล่องแคล่ว 4) ผู้เรียนแต่ละคนอ่านหนังสือที่แตกต่างกัน 5) ผู้เรียนเป็นผู้เลือกหนังสือไม่ใช่ผู้สอน 6) เน้นความเข้าใจทั่วไปและการพัฒนา ความคล่องแคล่วในการอ่านไม่ใช่การเรียนรู้ภาษาใหม่โดยตรง 7) ผู้เรียนอ่านได้อย่างหลากหลายตามความสนใจของตนเอง และ 8) การอ่านที่ไม่ได้รับการประเมิน อย่างเป็นทางการ เหมือนกับการทดสอบภาษา แต่ต้องมีการตรวจสอบความเข้าใจในระดับหนึ่ง

จากการให้คำจำกัดความและความหมายของการอ่านอย่างกว้างขวาง สามารถสรุปได้ว่า การอ่านอย่างกว้างขวาง คือ การอ่านหนังสือหรืออ่านข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ในปริมาณที่มาก โดยผู้เรียนเป็นผู้เลือกเอง และมีระดับความยากที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2. ความสำคัญในการเรียนรู้ภาษาที่สองของการอ่านอย่างกว้างขวาง

การอ่านอย่างกว้างขวางมีบทบาทสำคัญมากต่อหลักสูตรของภาษาต่างประเทศ และเป็นวิธีการที่ได้รับการยอมรับในการช่วยพัฒนาให้ผู้อ่านได้เรียนรู้การอ่านภาษาที่สอง และยามาชิตะได้กล่าวไว้เช่นกันว่าการอ่านอย่างกว้างขวางเป็นตัวเลือกทางการสอนที่ช่วยสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนการอ่านภาษาที่สองเรื่อยมา (Yamashita, 2013) และมีผลทางบวกต่อทักษะการฟัง การพูด และการเขียน เมื่อนำการอ่านอย่างกว้างขวางไปรวมกับการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่แน่นมากยิ่งขึ้นและช่วยพัฒนาทักษะทางความคิดของผู้เรียนให้มีระดับสูงขึ้น และผู้เรียนจะมีอิสระมากขึ้น ทำให้ผู้อ่านมีประสบการณ์ในการอ่านอย่าง

มีความสุข และเป็นเครื่องมือในการสร้างแรงบันดาลใจในการอ่านด้วย (Hayashi, 2011; Lake & Holster, 2012; Takase, 2012; Beglar, 2013)

เอนดริสได้กล่าวไว้ว่า การที่จะให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จหรือสามารถอ่านเพื่อทำความเข้าใจได้นั้นผู้เรียนควรใช้กิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง (Endris, 2018) และการที่จะให้ผู้เรียนภาษาที่สองอ่านได้จำนวนมากก็ควรนำเข้าสู่ข้อมูลให้มากกว่าเช่นกัน ซึ่งการอ่านอย่างกว้างขวางเป็นกิจกรรมที่จะทำให้ไปถึงเป้าหมายได้จากมุมมองและทฤษฎีที่ได้จัดลำดับความสำคัญในการนำเข้าสู่ข้อมูลความรู้ของภาษาที่สอง (Yamashita, 2013)

จากการกล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างกว้างขวางกับการเรียนรู้ภาษาที่สองของนักวิจัยหลาย ๆ ท่านสามารถสรุปได้ว่า การอ่านอย่างกว้างขวางเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านการอ่านของตนเองได้เร็วขึ้น คล่องแคล่วขึ้น มีความมั่นใจ และทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการอ่านได้อย่างอิสระ และยังส่งผลต่อการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ นิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษารายวิชา 0164 213 การอ่านภาษาญี่ปุ่นเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล (Japanese Analytical Reading) อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 39 คน โดยกำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) ตามเกณฑ์การดำเนินงานการขอจริยธรรมในมนุษย์ กลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจ จำนวน 12 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างดำเนินกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางเป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์

2. เครื่องมือในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือในการดำเนินการวิจัย 5 เครื่องมือ คือ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง 2) แบบบันทึกการอ่านประจำวัน 3) แบบรายงานการอ่าน 4) แบบการสัมภาษณ์ระหว่างดำเนินกิจกรรม และ 5) แบบสอบถามที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการทำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางและการใช้กิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางได้ใช้ทฤษฎีของ Day & Bamford และ Waring เป็นหลัก (Day & Bamford, 1998; Waring, 2000) และได้ดัดแปลงแบบฟอร์มให้เหมาะสมกับงานวิจัย

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

แบบทดสอบวัดความรู้ด้านการอ่านก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง (Pre-test) และใช้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง (Post-test) เนื้อหาของแบบทดสอบนำมาจากหนังสือรวมบทอ่านของการสอบวัดระดับความรู้ภาษาญี่ปุ่น N4 – N3 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ทางด้านไวยากรณ์และคำศัพท์อยู่ในขั้นต้นและกำลังเรียนไวยากรณ์ชั้นกลาง แบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบมี 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1.1 สร้างแบบทดสอบจำนวน 90 ข้อ นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาญี่ปุ่นและมีประสบการณ์สอนในรายวิชาการอ่านจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.66 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์

2.1.2 นำแบบทดสอบที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ แก้ไขตามข้อเสนอแนะและคัดเลือกแบบทดสอบที่ผ่านตามการหาค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.66 นำไปเก็บข้อมูลครั้งที่ 1 (Try-Out) กับผู้เรียนวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 ที่ผ่าน

รายวิชา 0164 212 การอ่านภาษาญี่ปุ่นเพื่อความเข้าใจ (Japanese Reading Comprehension) และรายวิชา 0164 213 การอ่านภาษาญี่ปุ่นเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล (Japanese Analytical Reading) มาแล้วจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย (Difficulty) ไม่น้อยกว่า 0.31 และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ไม่น้อยกว่า 0.25 และคัดเลือกข้อสอบให้เหลือเพียง 30 ข้อ

2.1.3 นำแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือกนำไปเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 (Try-Out) กับผู้เรียนวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 กลุ่มเดิมเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน φόρมูล่า 20 (KR-20) เท่ากับ 0.80

2.2 แบบบันทึกการอ่านประจำวัน แบบรายงานการอ่าน แบบสัมภาษณ์ระหว่างดำเนินกิจกรรม และแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) แบบบันทึกการอ่านประจำวันเป็นแบบบันทึกที่ให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกอ่านเนื้อเรื่องที่ตนเองสนใจ เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถทางการอ่าน และเมื่ออ่านแล้วรู้สึกว่ายากเกินระดับของตนเอง หรือรู้สึกไม่อยากอ่านต่อ หรือต้องเปิดพจนานุกรมตลอดเวลา กลุ่มตัวอย่างสามารถเปลี่ยนเรื่องได้ทันที โดยให้กลุ่มตัวอย่างบันทึกวันที่ ชื่อเรื่อง เวลาที่ใช้ในการอ่าน และความยาวของเรื่องลงในแบบบันทึกการอ่านประจำวัน 2) แบบรายงานการอ่าน เป็นแบบรายงานที่ให้กลุ่มตัวอย่างเขียนสรุปเรื่องและคอมเมนต์หลังจากอ่านเรื่องนั้น ๆ แล้ว 3) แบบสัมภาษณ์ระหว่างดำเนินกิจกรรมเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สอบถามถึงปัญหาที่พบในระหว่างการดำเนินกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง เพื่อจะได้ให้คำแนะนำ และหาแนวทางให้กลุ่มตัวอย่างปรับเนื้อหาการอ่านให้เหมาะสมกับตนเอง และระบุข้อสังเกตจากกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล และ 4) แบบสอบถามได้ดัดแปลงมาจาก วรวิมล ตัญญิวสุทธิ์ (2546) และ Yamashita (2013) โดยมีการปรับให้เหมาะสมกับการนำไปใช้เพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อคำถามที่สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง จำนวน 15 ข้อ ใช้การประเมินค่า (Rating Scales) ตามเกณฑ์ของลิเคอร์ท (Likert) กำหนดความคิดเห็น 5 ระดับ (ระดับที่ 5 คือ มากที่สุด ถึงระดับที่ 1 คือ น้อยที่สุด) และส่วนที่ 3 แบบคำถามปลายเปิด ดังนี้ 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง และ 2) ประเภทงานที่อ่าน

2.2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ที่เชี่ยวชาญทางด้านภาษาญี่ปุ่น เพื่อตรวจสอบหาค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.66 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์

2.2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบหาค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.66 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ นำไปเก็บข้อมูลกับนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.75

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.1 ดำเนินการจัดทดสอบวัดความรู้ (Pre-test) เกี่ยวกับการอ่านเพื่อความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างก่อนให้ทำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง

3.2 กลุ่มตัวอย่างดำเนินการทำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางโดยการบันทึกข้อมูลการอ่านในแบบบันทึกการอ่านอย่างกว้างขวาง

3.3 หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมจะจัดทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Post-test) ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำคะแนนมาวิเคราะห์ และให้ตอบแบบสอบถามที่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์คะแนนของแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และรายงานผลในรูปแบบของตารางสรุปผลในรูปแบบพรรณนาบรรยาย

4.2 การรวบรวมข้อมูลจากแบบการอ่านประจำวัน แบบรายงานการอ่าน และแบบสัมภาษณ์ระหว่างดำเนินกิจกรรมเป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการประเมินเป็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และรายงานผลในรูปแบบของตาราง สรุปผลในรูปแบบพรรณนาบรรยาย ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์คะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และทดสอบหลังเรียน (Post-test)

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที (t-test) ของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนของผู้เรียน

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t-test
ก่อนเรียน (Pre-test)	15.83	4.39	5.14
หลังเรียน (Post-test)	19.58	6.04	

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ของผู้เรียนจำนวน 12 คน ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.83 ค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบหลังเรียน (Post-test) เท่ากับ 19.58 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทดสอบก่อนเรียน เท่ากับ 4.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทดสอบหลังเรียน เท่ากับ 6.04 ในส่วนของค่าสถิติทดสอบที (t-test) เท่ากับ 5.14 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียน พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. การอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน

จากการอ่านแบบรายงานการอ่านของผู้เรียน โดยระบุให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านเป็นภาษาไทย เพื่อวัดความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านผู้เรียนสามารถสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านได้ และสามารถระบุเหตุผลในการอ่าน หรือสรุปข้อคิด หรือสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเรื่องที่อ่านได้

3. ปัญหาที่พบในการอ่านระหว่างดำเนินกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง

- 1) หนังสือหรือเนื้อเรื่องที่อ่านมีความน่าสนใจน้อย
- 2) คำศัพท์และอักษรคันจิบางคำมีความซับซ้อนและยากเกินไป ไม่รู้ความหมายของคำศัพท์เฉพาะ คำแสลง และไวยากรณ์ใหม่ที่ยังไม่เคยเรียน
- 3) มีเวลาไม่เพียงพอสำหรับการทำความเข้าใจคำศัพท์และไวยากรณ์

4. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามและข้อคิดเห็น

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม

ข้อ	คำถาม	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	นิสิตเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางอย่างชัดเจน	4.08	0.51	มาก
2	ระยะเวลาการทำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางมีความเหมาะสม	3.75	0.62	มาก
3	เรื่องที่ทำให้เลือกอ่านมีความหลากหลายและมีอิสระในการเลือกอ่านตามความสนใจ	4.83	0.39	มากที่สุด
4	ระดับความยากของเรื่องที่ทำให้เลือกอ่านมีความเหมาะสม	4.25	0.62	มาก
5	ขณะอ่านนิสิตไม่ต้องเสียเวลากับการเปิดพจนานุกรมหาคำศัพท์บ่อย ๆ	3.08	0.79	ปานกลาง
6	นิสิตอ่านได้อย่างเข้าใจมากขึ้น	3.67	0.49	มาก
7	นิสิตมีความมั่นใจในการอ่านมากขึ้น	3.83	0.58	มาก
8	นิสิตรู้สึกเพลิดเพลินในการอ่าน	3.75	0.45	มาก
9	นิสิตได้เรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น	4.50	0.52	มาก

ข้อ	คำถาม	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
10	นิสัยอ่านได้เร็วขึ้น	3.50	0.67	ปานกลาง
11	นิสัยได้เรียนรู้วิธีคิดใหม่ ๆ จากการอ่าน	4.00	0.60	มาก
12	นิสัยสามารถพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่นได้เร็วขึ้นจากการอ่าน	3.75	0.62	มาก
13	นิสัยสามารถพัฒนาทักษะด้านไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นจากการอ่าน	3.50	0.52	ปานกลาง
14	นิสัยอยากอ่านต่อไปเรื่อย ๆ แม้จะจบกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางไปแล้ว	3.08	0.51	ปานกลาง
15	ในอนาคตนิสัยมั่นใจว่าสามารถหาข้อมูลที่ตนเองสนใจเป็นภาษาญี่ปุ่นได้	4.42	0.51	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		3.87	0.25	มาก

จากตาราง 2 พบว่าโดยภาพรวมจากการทำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นระดับมากที่สุดในหัวข้อ “เรื่องที่ให้เลือกอ่านมีความหลากหลาย และมีอิสระในการเลือกอ่านตามความสนใจ” และมีความคิดเห็นระดับมากในหัวข้อ “นิสัยได้เรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น” และ “ในอนาคตนิสัยมั่นใจว่าสามารถหาข้อมูลที่ตนเองสนใจเป็นภาษาญี่ปุ่นได้” ตามลำดับ

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง

5.1 กิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะด้านการอ่านภาษาญี่ปุ่น และเป็นทางเลือกที่ดีในการพัฒนาความรู้ภาษาญี่ปุ่นแบบไม่เครียดมาก ช่วยให้ผู้อ่านเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ได้มากขึ้น เรียนรู้ไวยากรณ์ และเรียนรู้วัฒนธรรมจากเรื่องที่อ่าน

5.2 กิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเป็นการสร้างวินัยในการอ่านหาความรู้ใหม่ ๆ สำหรับผู้เรียน

ตาราง 3 แสดงผลสรุปประเภทงานที่นิสิตอ่าน

ประเภทงานที่นิสิตอ่าน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. นิทาน	12	100
2. ข่าวสั้น ๆ	9	69.23
3. การ์ตูน	5	38.46
4. ขอความโฆษณา	2	15.38
5. ฉลากของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ	2	15.38
6. อื่น ๆ	4	30.77

- บทความต่าง ๆ เกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น
- เกร็ดความรู้ทั่วไปสั้น ๆ
- หนังสือแนะนำแหล่งท่องเที่ยว

จากตาราง 3 พบว่าประเภทงานที่ผู้เรียนอ่านมากที่สุด คือ นิทาน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ลำดับต่อมา คือ ข่าวสั้น ๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 และการ์ตูน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 ตามลำดับ

สรุปผล

1. การใช้กิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและความสามารถด้านการอ่านภาษาญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียน พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. จากการอ่านแบบรายงานการอ่านของผู้เรียน โดยระบุให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านเป็นภาษาไทย เพื่อวัดความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านผู้เรียนสามารถสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านได้ และสามารถระบุเหตุผลในการอ่าน หรือสรุปข้อคิด หรือสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเรื่องที่อ่านได้

3. จากข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถามและการเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางของผู้เรียน พบว่าโดยภาพรวมจากการทำกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางในหัวข้อ “เรื่องที่ให้เลือกอ่านมีความหลากหลาย และมีอิสระในการเลือกอ่านตามความสนใจ” โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมาโดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ “นิสิตได้เรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น” และ “ในอนาคตนิสิตมั่นใจว่าสามารถหาข้อมูลที่ตนเองสนใจเป็นภาษาญี่ปุ่นได้” ตามลำดับ นอกจากนี้ผู้เรียนได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ ควรจัดกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางให้ผู้เรียนในรายวิชาการอ่าน เพื่อเป็นการพัฒนาการอ่านสำหรับผู้เรียนในแต่ละรุ่นต่อไป และจัดหาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางให้มากกว่านี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ยืมอ่าน

อภิปรายผล

1. จากการดำเนินการวิจัยโดยใช้กิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง พบว่า กิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและความสามารถในการอ่านเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียน พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรุฒิ ตัญวีสุทธิ (2546) ที่ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการเลือกอ่านตามความสนใจในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการจัดการการอ่านด้วยตนเอง และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการเลือกอ่านตามความสนใจ พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนคณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการทดสอบก่อนและหลังการใช้โปรแกรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับวาริง (Waring, 2000) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านอย่างกว้างขวางทำให้ผู้เรียนมีโอกาสในการพัฒนาการอ่านโดยการอ่านหนังสือง่าย ๆ จำนวนมาก ซึ่งเป็นการพัฒนาระดับการอ่านด้วยตนเอง และใช้เวลาไม่มากในการฝึกอ่านนอกห้องเรียน และผู้เรียนได้อ่านเนื้อหาที่ตรงตามความสามารถของตนเองหรือต่ำกว่าความสามารถของตนเอง และเลือกหนังสือที่ผู้เรียนสนใจและมีความหมายสำหรับผู้เรียน เพื่อจะได้พัฒนาความคล่องแคล่วและมีความมั่นใจในการอ่านมากขึ้น (Jenks & Brinham, 2012; Lake & Holster, 2012) และเมื่อพิจารณาจากแบบรายงานการอ่านโดยระบุให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านเป็นภาษาไทย เพื่อวัดความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านซึ่งผู้เรียนสามารถสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านได้ และสามารถระบุเหตุผลในการอ่าน หรือสรุปข้อคิด หรือสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งสอดคล้องกับวาริง (Waring, 2000) ที่ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการประเมินผลจากการอ่านอย่างกว้างขวางไม่จำเป็นต้องสอบวัดผลการอ่านเพื่อความเข้าใจเพียงอย่างเดียว ยังมีวิธีการอื่นอีกมากมายที่เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้อง

คำนึงถึงในการวัดและประเมินผลก็คือวัตถุประสงค์ที่ผู้เรียนได้ทำการอ่านอย่างกว้างขวาง เช่น การให้ผู้เรียนได้ฝึกความคล่องแคล่ว พัฒนาความมั่นใจในการอ่าน และให้สนุกกับการอ่าน เป็นต้น ดังนั้นผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเข้าใจเนื้อหาของเรื่อง ที่อ่านได้ทั้งหมด ซึ่งการวัดและประเมินผลที่สอดคล้อง เช่น การให้ผู้เรียนเขียน รายงานสั้น ๆ หรือสรุปจากเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

2. จากข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถามและการเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางของผู้เรียนในด้านการพัฒนาทักษะ มีดังต่อไปนี้ 1) ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น 2) ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีคิดใหม่ ๆ จากการอ่าน 3) ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่นได้เร็วขึ้นจากการอ่าน และ 4) ผู้เรียนอ่านได้อย่างเข้าใจมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lake and Holster (2012) ที่พบว่าผู้เรียนหญิงชาวญี่ปุ่นชั้นปีที่ 1 โดยกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวางทำให้ผู้เรียนการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการมีแรงบันดาลใจในการอ่าน อ่านได้อย่างคล่องแคล่ว และมีความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nakamura (2021) ที่พบว่าผู้เรียนปริญญาตรีชาวญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อโปรแกรมการอ่านอย่างกว้างขวาง และโปรแกรมการอ่านอย่างกว้างขวางมีผลต่อปัจจัยทางอารมณ์ ทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้การพัฒนาทักษะ ทั้ง 4 ด้านด้วยตนเองได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**

(พิมพ์ครั้งที่ 1). ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

http://academic.obec.go.th/images/document/1559878925_d_1.pdf

เนชั่น, พอล. (2564). **เรียนภาษาอย่างไรให้ได้ดี** [What do need to know to learn a foreign language]. (พิมพ์ครั้งที่ 1). สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.

วรวิฑูมิตี ตัญญูวิสุทธิ์. (2546). **การจัดโปรแกรมการเลือกอ่านตามความสนใจเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน** [รายงานการศึกษาอิสระปริญญาโท ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Beglar, D. (2013). A Broad Conceptualization of Assessing Extensive Reading.

JLTA journal, 16, 1-13. https://doi.org/10.20622/jltajournal.16.0_1

Day, R., & Bamford, J. (1998). **Extensive Reading in the Second Language Classroom**. Cambridge University Press.

Endris, A. (2018). Effects of extensive reading on EFL Learners' Reading Comprehension and Attitudes. *International Journal of Research in English Education*, 3(4), 1-11. <https://doi: 10.29252/ijree.3.4.1>

Hayashi, C. (2011). Extensive Reading and Intrinsic Motivation to Read. *The Journal of engaged pedagogy*, 10(1), 51-58.

<http://dl.ndl.go.jp/info:ndljp/pid/10481443>

Jenks, D., & Brinham, A. D. (2012). The effects of text selection on student attitudes toward extensive reading. *The journal of Kanda University of International Studies*, 24, 181-202.

<http://id.nii.ac.jp/1092/00000609/>

- Lake, J., & Holster, T. A. (2012). Increasing Reading Fluency, Motivation and Comprehension through Extensive Reading. **Studies in the humanities**, 76, A47-A68. <http://id.nii.ac.jp/1500/00002409/>
- Nakamura, R., (2021). Extensive Reading and After-reading Tasks for Four-skill Development for Japanese False-beginner University EFL Learners: Affective and Self-perceived Effects. **Dokkyo journal of language learning and teaching**, 9, 3-24. <http://id.nii.ac.jp/1140/00002508/>
- Radcliffe, P. (2013). A Review of Two Years of Extensive Reading. **文化と言語: 札幌大学外国語学部紀要**, 78, 103-115. <https://cir.nii.ac.jp/crid/1050001337554871168>
- Takase, A. (2012). The Effectiveness of Sustained Silent Reading in Becoming Autonomous Learners. **関西大学外国語教育フォーラム**, 11, 1-14. <https://cir.nii.ac.jp/crid/1050001202911384192>
- Unchai, T., Thongsan, N.C. (2021). Factors affecting extensive reading: The investigation of Thai primary students. In A. Sukying (Ed.), **Harmony in Diversity: Multidisciplinary Perspectives on Glocalisation**. The 2nd Language, Society and Culture International Conference (LSCIC). (pp. 188-208).
- Waring, R. (2000). **Guide to the 'why' and 'how' of using graded readers**. Oxford University Press.
- Yamashita, J. (2013). Effects of extensive reading on reading attitudes in a foreign language. **Reading in a Foreign Language**, 25(2), 248-263. <https://cir.nii.ac.jp/crid/1010000782117273089>

การใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์
เพื่อพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชนของนักศึกษาสาขาภาษาไทย
ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Development of Public Speaking Skills through
Davies' Performance Instructional Model for 2nd
year Thai Language Students, Thai Language and
Culture Program, Faculty of Humanities and
Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

รุ่งโรจน์ ตันประดิษฐ์¹

Rungroj Tonpradit¹

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสมรรถภาพทักษะการพูดในที่ชุมชน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ ประสิทธิภาพ ทางด้านทักษะการพูดในที่ชุมชน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์สำหรับนักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

* Corresponding author, e-mail: rungrawai@hotmail.com

¹ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹ Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

ปีการศึกษา 2566 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินผล การพูดเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูด และแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการเรียนการพูด โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการ พัฒนาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส แล้วทำการทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการพูดหลังเรียน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และวิเคราะห์ด้วยสถิติที (t-test) จากนั้นให้นักศึกษาทำแบบแบบสำรวจ ความพึงพอใจ นำผลไปหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น คะแนนเฉลี่ย หลังเรียนเท่ากับ 16.00 และ ได้ค่าที่เท่ากับ 18.10 นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังการพัฒนา สูงกว่าก่อนการพัฒนาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ ด้านความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียน การสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.27 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้

คำสำคัญ: ทักษะปฏิบัติของเดวิส การพัฒนาทักษะการพูด การพูดในที่ชุมชน

Abstract

The purposes of this research article were to develop public speaking skills and to strengthen the potential and efficiency and to investigate the students' satisfaction towards the public speaking based on Davies' Performance Instructional Model. The samples were 18 students studying in 2nd year Thai language students, Thai Language and Culture Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University. The research instruments were a speaking evaluation form to measure speaking achievement and a questionnaire investigating satisfaction towards a development of public speaking skills through Davies' Performance. Then develop by using Davies' Performance Instructional Model. The results from the evaluation were examined for analyzed for mean, standard deviation, and (t – test). Then the students were asked to do satisfaction towards the public speaking based on Davies' Performance Instructional Model. The results from the satisfaction were examined for analyzed for mean, standard deviation.

The findings revealed that the results of the speaking achievement after implementation of the developed was 16 percent which was higher than before development, corresponded to the first assumption. The students were satisfied with Davies' Performance Instructional Model at the highest level, as it can be seen from the mean at 4.84 and S.D. at 0.27, corresponded to the second assumption.

Keywords: Davies' Performance Instructional Model Development of Public Speaking Skills Public Speaking Skills

บทนำ

ทักษะการพูด เป็นทักษะหรือพฤติกรรมทางการสื่อสารที่มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก ดังที่อวยพร พานิช (2562: 1-55) ได้กล่าวไว้ว่าการพูดเป็นทักษะที่มีมาควบคู่กับการฟัง มนุษย์จะจดจำเสียงที่ได้ยิน และใช้อวัยวะเพื่อเลียนเสียง แล้วเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำ มีพัฒนาการไปตามวัยและประสบการณ์ของผู้พูด สอดคล้องกับพินพากรณ์ บุญประเสริฐ (2558: 8) ที่ได้ให้คำนิยามของการพูดไว้ว่า การพูดเป็นพฤติกรรมการแสดงออกหนึ่งในหลาย ๆ วิธีของการสื่อสาร โดยอาศัยถ้อยคำ น้ำเสียง และท่าทาง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการ ด้วยจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง

สมเกียรติ รักษ์มณี (2559: 6-7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ว่าการพูดเป็นการสื่อสาร 2 ทางเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจกัน ทั้งอย่างโต้ตอบกันได้ อย่างทันทีทันควัน การสื่อสารด้วยการพูดทำให้เข้าใจได้ง่ายกว่าการอธิบายด้วยการเขียน และประหยัดเวลาในการสื่อสาร สอดคล้องกับสมชาติ กิจยรรยง (2555: 13) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การพูดเป็นหนทางที่จะทำให้บุคคลได้แสดงความคิดเห็น การพูดเป็นพูดดี และมีศิลปะในการพูด ทำให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องและมีหลักเกณฑ์ หากแสดงออกไม่ถูกวิธี จะทำให้เกิดผลเสียร้ายทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

วรวรรณ ศรียาภัย (2560: 2) ได้กล่าวว่า การเป็นนักพูดที่ดีนั้น มิใช่ว่าทุกคนจะสามารถทำได้ดีและประสบความสำเร็จเหมือนกันเสมอไป แต่ก็ไม่ยากเกินไป หากเรียนรู้ ผึกหัด และรู้จักเพิ่มเติมหรือพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับบอรา ปานขาว (2562: 5-6) ที่ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า หากไม่สามารถพูดให้คนเข้าใจในสิ่งที่วัตถุประสงค์ตั้งไว้ หรือไม่สามารถสร้างการยอมรับในสิ่งที่พูดแล้ว ภารกิจนั้น ๆ ย่อมล้มเหลวโดยสิ้นเชิง เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การพูดเป็นทักษะที่สำคัญ

ต่อการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันระหว่างบุคคล เพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกันตรงตามวัตถุประสงค์

จากที่กล่าวมาข้างต้น การพูดเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการฝึกฝนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การพูดสามารถจำแนกได้หลายรูปแบบ ทั้งการสื่อสารระหว่างบุคคล การพูดในกลุ่มเล็ก หรือการพูดในที่ชุมชน สมชาติ กิจจรวยง (2555: 15) ได้กล่าวถึงการพูดในที่ชุมชน ว่ามีหลายรูปแบบ เช่น ปาฐกถา อภิปราย บรรยาย ปราศรัย รวมไปถึงการพูดในโอกาสต่าง ๆ เป็นการสื่อสารความรู้ความคิดประสบการณ์และความรู้สึกจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟังจำนวนมากในที่สาธารณะ ผู้พูดจำเป็นจะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง รู้หลักการพูดเป็นอย่างดี มีประสบการณ์ จึงจะสามารถพูดได้ดี

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบหนึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างใหญ่ ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิค และขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ จะเห็นได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ ที่มีความสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะทางการพูดเป็นอย่างดี

จากการค้นคว้าและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพูดในที่ชุมชนของผู้วิจัยพบว่า งานวิจัยด้านพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชน โดยเฉพาะนักศึกษาโปรแกรมภาษาไทย ซึ่งเป็นผู้ที่มีความจำเป็นต้องอาศัยทักษะการพูดในที่ชุมชนยังมีน้อย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาทางด้านทักษะการพูดในที่ชุมชน และศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ในการพัฒนาการพูดในที่ชุมชนของนักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อเป็นแนวทาง

ในการพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชน แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในสาขาต่าง ๆ ตลอดจนผู้ที่มีความสนใจในการพูดในที่ชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชนแก่นักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

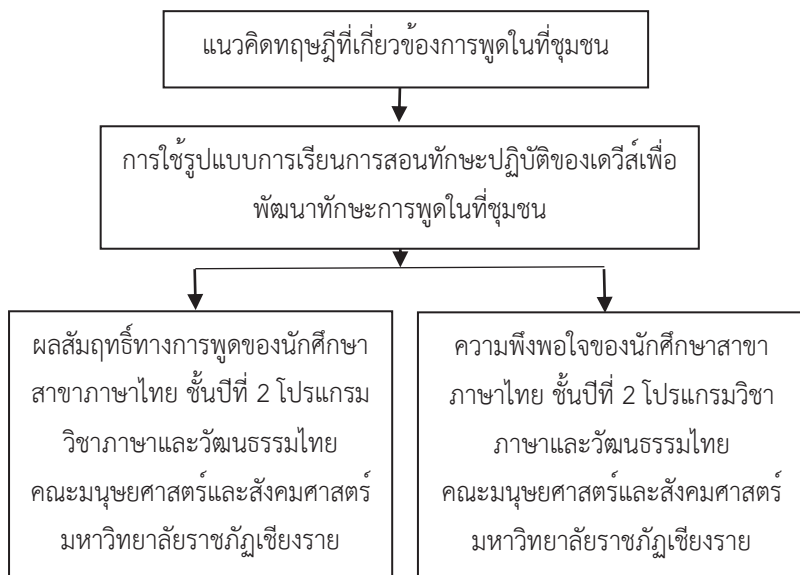
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ต่อการจัดการเรียนการสอนการพูดในที่ชุมชนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดในที่ชุมชนสูงขึ้น

2. นักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการพูดโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ในระดับมากที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎี

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการพูด แนวคิดรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ และขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ นอกจากนั้นยังประกอบไปด้วยแนวคิดความพึงพอใจและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษา รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพูดในที่ชุมชนและรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

2. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการพูด แล้วสังเคราะห์แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการพูดเพื่อใช้สำหรับประเมินผลการพูดก่อน และหลังการพัฒนา ซึ่งพิจารณาคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ได้แก่ บุคลิกภาพ ท่าทาง อากัปกิริยา การเปิดเรื่อง เนื้อหาสาระ การลำดับเรื่อง น้ำเสียง การออกเสียงควบกล้ำ การใช้ภาษา การใช้ถ้อยคำสำนวน การปิดเรื่อง และเวลาที่ใช้ในการพูด จากนั้นนำแบบประเมินดังกล่าวไปขอรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อประเมินค่าความเหมาะสมสอดคล้องตามแบบการประเมินค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ต่อไป

3. ผู้วิจัยศึกษา พัฒนา และสร้างแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย แล้วไปขอรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบสำรวจความพึงพอใจต่อไป

4. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยแก่นักศึกษาที่ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวก (convenience sampling) โดยเป็นนักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 18 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา TH12211 การพูดในที่ชุมชน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

5. ทดสอบก่อนการพัฒนา โดยให้นักศึกษาทดสอบการพูด “แนะนำตนเอง” หน้าชั้นเรียน ใช้เวลาไม่เกิน 2 นาที (+, - 30 วินาที) โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการพูดก่อนการพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. ดำเนินการพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

6.1 การออกเสียงที่ถูกต้องในการพูด ทั้ง 4 ประเด็น ได้แก่ ทักษะการออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ทักษะการเว้นวรรคตอนในการพูด ทักษะการยืดหยุ่นในการเปล่งเสียง ทักษะการแปรเปลี่ยนน้ำเสียง

6.2 บุคลิกภาพที่ดีในการพูด

6.3 การเปิดฉาก - ปิดฉากการพูด

6.4 เนื้อหาสาระและการลำดับเรื่อง

โดยดำเนินการวิจัยจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง ในระหว่างภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยประยุกต์กระบวนการให้สอดคล้องกับ มคอ.3 ของรายวิชา TH12211 การพูดในที่ชุมชน

7. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการพูดหลังการพัฒนา โดยให้นักศึกษาพูดในที่ชุมชนในหัวข้อ “มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเพื่อปวงชน” ใช้เวลาไม่เกิน 3 นาที (+, - 30 วินาที) โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการพูดหลังการพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

8. นักศึกษากลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการพูดในที่ชุมชนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

9. สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 การพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส สำหรับนักศึกษาสาขาภาษาไทยชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผู้วิจัยได้พัฒนาทักษะการพูดแก่นักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ได้ผลการวิจัยดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 ตารางเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

	ก่อนเรียน	หลังเรียน
จำนวนนักศึกษา	18	18
ค่าเฉลี่ยคะแนน	11.89	16.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.13	0.91
df	17	14
t	18.10	
p	.000*	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.89 และ คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 16.00 วิเคราะห์ด้วยสถิติที่ (t – test) ได้เท่ากับ 18.10 แสดงว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

หลังจากการพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชนโดยใช้การใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสแล้ว ผู้วิจัยได้สอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาทั้ง 18 คน โดยใช้แบบสอบถาม 5 ระดับ แล้วนำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ตารางสรุปผลความพึงพอใจ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กระบวนการพัฒนามีความเหมาะสม	4.94	0.24	มากที่สุด
2. เนื้อหาวิชามีความเหมาะสม	4.94	0.24	มากที่สุด
3. สื่อในการพัฒนามีความเหมาะสม	4.78	0.43	มากที่สุด
4. เวลาในการพัฒนามีความเหมาะสม	4.94	0.24	มากที่สุด
5. การประเมินผลมีความเหมาะสม	4.61	0.50	มากที่สุด
6. ผู้สอนเป็นผู้ให้แนวทางการแก้ปัญหา	4.83	0.38	มากที่สุด
7. นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.78	0.43	มากที่สุด
8. นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการพูด	4.67	0.49	มากที่สุด
9. นักศึกษาได้รับประโยชน์จากทักษะปฏิบัติเดวิส	4.94	0.24	มากที่สุด
10. นักศึกษาได้รับประโยชน์จากการเรียนการพูดในที่ชุมชน	4.94	0.24	มากที่สุด
รวม	4.84	0.27	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติของเดวิสของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 4.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.27 แปลได้ว่าโดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายการที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.24 ได้แก่ ความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนา ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ความเหมาะสมของเวลาในการพัฒนา ประโยชน์จากทักษะ ปฏิบัติเดวิส และประโยชน์จากการเรียนการพูดในที่ชุมชน

สรุปผลการวิจัย

1. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การพัฒนาสมรรถภาพทักษะการพูดในที่ชุมชน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส สำหรับนักศึกษาสาขา ภาษาไทยชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังการพัฒนา สูงกว่าก่อนการพัฒนายงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้

2. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการ ใช้ รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสเพื่อพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชน ของนักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสเพื่อพัฒนา ทักษะการพูดในที่ชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

1. การพัฒนาสมรรถภาพและเสริมสร้างศักยภาพ ประสิทธิภาพ ทักษะการพูดในที่ชุมชนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส สำหรับนักศึกษาสาขาภาษาไทยชั้นปีที่ 2 โพรแกรมนิเทศศาสตร์และวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับนิทานกรรณิการ์ (2560) ที่พบว่าผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสเรื่องงานจิตรกรรม ที่มีต่อทักษะการทำงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งยังสอดคล้องกับ ภูมิพัฒน์ ชัยบุรัมย์ (2560) ที่ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสเพื่อพัฒนาโสตประสาทของนักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ 1 เรื่องชั้นคู่โดยใช้บทเพลงไทย พบว่าสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน มากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น อาจเป็นเพราะจากการที่ผู้วิจัยนำรูปแบบของทักษะปฏิบัติของเดวิสมาใช้ในการพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชน นักศึกษาได้ลงมือฝึกทักษะย่อยต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้แก่ ทักษะการออกเสียงที่ถูกต้องตามอักขรวิธี เสียงดังชัดเจน ออกเสียงควบกล้ำ ร ล ว ถูกต้อง ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี มีน้ำเสียงที่สอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึก ทักษะการเว้นจังหวะและวรรคตอนในการพูด ทักษะการแปรเปลี่ยนน้ำเสียง เน้นเสียงหนัก-เบา และมีความเร็ว-ช้าพอเหมาะ การเปิด-ปิดฉากในการพูด การเขียนเนื้อเรื่อง และการลำดับเรื่อง จะเห็นได้ว่าแต่ละทักษะย่อยที่นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ

และความชำนาญในทักษะการพูดในที่ชุมชน ส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. การศึกษาความพึงพอใจโดยภาพรวมของนักศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสเพื่อพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชนของนักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ 5 ระดับ พบว่านักศึกษามีค่าความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ โดยจะเห็นได้ว่า ประเด็นที่นักศึกษาพึงพอใจมากที่สุดได้คะแนนเฉลี่ยถึง 4.94 ได้แก่ความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนา ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ความเหมาะสมของเวลาในการพัฒนา ประโยชน์จากทักษะปฏิบัติเดวิส และประโยชน์จากการเรียนการสอนการพูดในที่ชุมชน อาจเป็นเพราะทักษะปฏิบัติของเดวิสเป็นทักษะที่นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองที่ละทักษะย่อยอย่างจริงจังจนเกิดความชำนาญ นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วยความตั้งใจ ส่งผลให้นักศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนที่สูงขึ้น เห็นพัฒนาการของตนเองอย่างชัดเจน จึงอาจเป็นสาเหตุให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสในการพัฒนา ผลดังกล่าวสอดคล้องกับชาญสิปป์ ศีลารัตน์ (2560) ที่พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบรบือ มีความพึงพอใจต่อการเสริมสร้างทักษะปฏิบัติโดยการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบของเดวิสที่มีเว็บสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และสอดคล้องกับมัญจสุสา สุขนิยม (2560) ที่พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีคีย์บอร์ดตามแนวคิดของเดวิส

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ที่จะนำรูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิสไปใช้ ควรพิจารณาลักษณะเนื้อหาที่มีความเหมาะสม แล้วแตกเนื้อหาเป็นทักษะย่อย ๆ ให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อยนั้นได้ แล้วจึงเชื่อมต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จนเกิดความชำนาญในที่สุด
2. ทดลองใช้วิธีการพัฒนาทักษะปฏิบัติในรูปแบบอื่น เพื่อพัฒนาการพูดในที่ชุมชน เพราะอาจส่งผลต่อการพัฒนาของนักศึกษาที่แตกต่างออกไป
3. ประยุกต์ใช้รูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิส ในรายวิชาอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการพูดในที่ชุมชน เช่น ศิลปะการพูด ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชาญสิทธิ์ ศิลารัตน์. (2560). การเสริมสร้างทักษะปฏิบัติ โดยการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบของเดวิสที่มีเว็บสนับสนุน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบรบือวิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิตานาด รัตนพันธ์. (2560). ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่องงานจิตรกรรม ที่มีต่อทักษะการทำงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัย
- พิมพารณ์ บุญประเสริฐ. (2558). วาทการ ศาสตร์และศิลป์แห่งการพูดเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร. สำนักพิมพ์ไอยรา.

- ภูมิพัฒน์ ชัยบุรีรัมย์. (2560). รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์เพื่อพัฒนาไสตประสาทของนักเรียนศรัยงคัฑการอากาศชั้นปีที่ 1 เรื่องชั้นคู่โดยใช้บทเพลงไทย [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์. (2543). เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาไทย หน่วยที่ 1-8 (พิมพ์ครั้งที่ 8). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ์. (2558). การพัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเชียงรายวิทยาคม จังหวัดเชียงราย [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วรวรรณ ศรียาภัย. (2560). พูดให้สัมฤทธิ์ผล หลักการและศิลปะวิธี. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัช ภริรัตนกุล. (2543). วาหนิเทศและวาหนิศิลป์ หลักทฤษฎีและวิธีปฏิบัติยุคสหัสวรรษใหม่. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ รักษัณณี. (2559). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7 หน่วยที่ 6 ทักษะการพูด (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมชาติ กิจยรรยง. (2555). ศิลปะการพูดสำหรับผู้นำ. เอ็กชเปอร์เน็ท.
- อรสา ปานขาว. (2562). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทยและทักษะเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7 หน่วยที่ 5 การฟังและการพูด (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อวยพร พานิช. (2562). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทยและทักษะเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7 หน่วยที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาเพื่อการสื่อสาร (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Expectations of Learning English for the 1st Year
English Major Students, Faculty of Humanities and
Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

สิริกัญญา ดาวิไล*¹ มณี จำปาแพง² น่านฟ้า จันทะพรหม³ วรภรณ์ ศรีนาราช⁴
Sirikanya Dawilai*¹ Manee Champaphaeng² Nanfa Chanthaphrom³ Waraporn Srinarach⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวนทั้งสิ้น 103 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง

* Corresponding author, e-mail: Sirikanya.daw@crru.ac.th

¹ ดร., อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹ Dr., Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

² อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

² Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

³ ดร., อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ Dr., Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

⁴ Assistant Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง 2) ด้านเนื้อหาที่เรียน 3) ด้านรูปแบบการสอน 4) ด้านกระบวนการสอน 5) ด้านสื่อการสอนในชั้นเรียน และ 6) ด้านการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยรวมความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษทั้ง 6 ด้านค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.89 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาคาดหวังด้านรูปแบบการสอนในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.24 รองลงมาคือความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเองในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08 ส่วนความคาดหวังต่ำสุดคือความคาดหวังในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.47 ดังนั้นผู้สอนควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การสอนที่สนุกและน่าสนใจพร้อมกับการพัฒนาภาษาอังกฤษของนักศึกษาโดยตรงและชัดเจนด้วยเพื่อให้สอดคล้องกับความคาดหวังของนักศึกษา

คำสำคัญ: ความคาดหวัง การเรียนภาษาอังกฤษ ความคาดหวังต่อการเรียน

Abstract

This research aimed to investigate the English learning expectations of the 1st year students majoring in English, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University. The sample group consisted of 103 first-year English majors, selected using a purposive sampling method. The research tool was a questionnaire on expectations for learning English, consisting of 6 aspects: 1) self-assessed English language skills, 2) course content, 3) teaching style, 4) teaching process, 5) classroom teaching materials, and 6) assessment methods. The results of the research found that the overall average expectation for English learning in all 6 aspects

was at a high level with an average agreement level at 3.89. When considering each aspect, it was found that students had the highest expectations for teaching style with an average agreement level at 4.24, followed by expectations for self-assessed English language skills at a high level with an average agreement level at 4.08, and the lowest expectations for assessment methods with an average agreement level at 3.47. Therefore, instructors should prioritize fun and interesting teaching strategies, along with the direct and clear development of students' English language skills, to align with students' expectations.

Keywords: Expectations English learning Learning expectations

บทนำ

ประเทศไทยซึ่งมีที่ตั้งทางยุทธศาสตร์และเศรษฐกิจที่กำลังเติบโตเล็งเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษในการเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการแข่งขันแต่ละด้าน ส่งผลให้ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะการศึกษาที่มุ่งเน้นสู่ความเป็นสากล ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยให้การสนับสนุนโดยให้นักเรียนได้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับอนุบาล โดยเตรียมความพร้อมและส่งเสริมความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษขณะที่ก้าวสู่ระดับที่สูงขึ้น (สุญาดา เสงชัยโย, 2564)

อย่างไรก็ตามนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ของประเทศไทยมีโอกาสนำภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนน้อย เนื่องจากสภาพแวดล้อมในประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทย ส่งผลกระทบอย่างมากต่อความสามารถของนักศึกษาในการฝึกฝนและสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่างๆ นอกจากนี้ ปัญหาการขาดแคลน

ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพ และปัจจัยทางวัฒนธรรมที่ไม่สนับสนุนการโต้แย้งและการแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย ส่งผลต่อการพัฒนาการคิดวิเคราะห์และทักษะภาษา (ปิ่นทันทน์, ผจญพรพรค, และคณะ, 2564; Oeamoum & Sriwichai, 2020)

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการเรียนและสนใจศึกษาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องศึกษาเรื่อง ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษในมุมมองของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษว่ามีความคาดหวังอย่างไร ผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

แนวคิดและทฤษฎี

1. ทฤษฎีความคาดหวังทางภาษา (Language Expectancy Theory - LET)

ทฤษฎีความคาดหวังทางภาษา (Language Expectancy Theory - LET) เป็นทฤษฎีพื้นฐานที่สำคัญในด้านการสื่อสาร โดยเน้นย้ำถึงผลกระทบของการเลือกใช้ภาษาต่อความน่าเชื่อถือและพลังในการโน้มน้าวใจของข้อความ ทฤษฎีนี้ถือกำเนิดขึ้นในทศวรรษที่ 1970 ผ่านผลงานบุกเบิกของ Osgood และ McGuire (1981) เสนอว่า ผู้คนมี “ความคาดหวัง” เกี่ยวกับการใช้ภาษา ซึ่งได้รับอิทธิพลจากบรรทัดฐานทางสังคม บริบทของสถานการณ์ และประสบการณ์ส่วนตัว เมื่อภาษาที่ผู้พูดใช้สอดคล้องกับความคาดหวังเหล่านี้ มักจะช่วยเพิ่มพูนอิทธิพลของข้อความ สร้างความไว้วางใจและ

ความเข้าใจในหมู่ผู้ฟัง แต่ในทางกลับกัน ความแตกต่างระหว่างภาษาที่คาดหวังและภาษาที่ใช้จริง อาจส่งผลต่อการตีความข้อความและลดทอนความน่าเชื่อถือของผู้พูด

ในปัจจุบันทฤษฎี LET ยังคงมีความสำคัญในการอธิบายพลังโน้มน้าวใจในบริบทที่หลากหลายและอิทธิพลทางวัฒนธรรม แม้กระทั่งในโลกออนไลน์ งานวิจัยใหม่สำรวจเกี่ยวกับการเบี่ยงเบนจากความคาดหวังอย่างมีกลยุทธ์ เช่น การใช้ภาษาในการมีส่วนร่วมและสร้างความแตกต่างของแต่ละบุคคลในการตีความข้อความด้วยการเกิดขึ้นของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการสื่อสาร (Hancock et al., 2019) ทฤษฎี LET ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในปัจจุบันอย่างหลากหลาย เช่น เป็นพื้นฐานความน่าเชื่อถือของข้อความ อธิบายอิทธิพลทางวัฒนธรรม และทำให้เข้าใจการสื่อสารออนไลน์ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังทางภาษาถูกนำมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจว่าการเลือกใช้ภาษาส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของข้อความอย่างไร (Boster & Johnson, 2019)

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎี LET ไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา แต่ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยผสมผสานมุมมองจากนักวิชาการจากหลากหลายสาขาและปรับตัวให้เข้ากับภูมิทัศน์การสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เกี่ยวกับความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีวิธีการดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 126 คน

ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2566 (ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลนักศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อบการประมาณค่าสัดส่วนของ (Krejcie & Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ เพศ และความสามารถด้านภาษาอังกฤษ

ส่วนที่ 2 ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะใช้ข้อมูลด้านความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษามาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ตรงต่อความคาดหวังและความต้องการของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 6 ส่วนหลักคือ 1) ความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง 2) ความคาดหวังด้านเนื้อหาที่เรียน 3) ความคาดหวังด้านรูปแบบการสอน 4) ความคาดหวังด้านกระบวนการสอน 5) ความความหวังด้านสื่อการสอนในชั้นเรียน และ 6) ความคาดหวังด้านการประเมินผล โดยคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้ มาตรวัดแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ (5 - Point Likert Scale)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ในส่วนของการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่มีประสบการณ์ การสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อย 10 ปี ด้านการสอนภาษาอังกฤษ และ/หรือภาษาอังกฤษ แสดงผลข้อมูลมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีความถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยใช้เกณฑ์ IOC ตามสูตรของ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2557) ได้ผลเท่ากับ 0.95 ซึ่งถือได้ว่ามีความเที่ยงอยู่ในระดับดีมาก หมายถึงแบบสอบถามนี้ มีค่าความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

การวิเคราะห์ข้อมูลความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analytics)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามคือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ลงทะเบียนเรียน ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 103 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 68.93 รองลงมาเพศชายจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 31.07

ตาราง 1 ผลลัพธ์ความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง

ความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง	$\bar{X}$	S.D	ค่าการประเมิน
1. ความคาดหวังด้านการฟัง	4.13	0.78	มาก
2. ความคาดหวังด้านการพูด	4.20	0.68	มาก
3. ความคาดหวังด้านการอ่าน	4.11	0.79	มาก
4. ความคาดหวังด้านการเขียน	4.08	0.79	มาก
5. ความคาดหวังด้านคลังศัพท์	4.24	0.75	มากที่สุด
6. ความคาดหวังด้านไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ	3.75	0.74	มาก
รวม	4.08	0.30	มาก

จากตารางที่ 1 การประเมินความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง พบว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษา มีความคาดหวังด้านคลังศัพท์ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.75) ส่วนความคาดหวังระดับต่ำสุดคือด้านไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.74)

ตาราง 2 ผลลัพธ์ความคาดหวังด้านเนื้อหาที่เรียน

ความคาดหวังด้านเนื้อหาที่เรียน	$\bar{X}$	S.D	ค่าการประเมิน
7. คาดหวังให้เนื้อหาสามารถในการสนทนาในชีวิตประจำวันได้	4.03	0.83	มาก
8. คาดหวังให้เนื้อหาที่มีความสนุกสนาน	4.50	0.56	มากที่สุด
9. คาดหวังให้เนื้อหาเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ เช่น ภาษาอังกฤษสำหรับธุรกิจ, ภาษาอังกฤษสำหรับการโรงแรม เป็นต้น	3.35	0.98	มาก
10. คาดหวังให้เนื้อหาที่เรียนเหมาะกับสถานการณ์ในปัจจุบัน	4.29	0.76	มากที่สุด
11. คาดหวังให้เนื้อหาเหมาะสมกับบรรยากาศในห้องเรียน	3.61	0.93	มาก
รวม	3.96	0.36	มาก

จากตารางที่ 2 การประเมินความคาดหวังด้านเนื้อหาที่เรียนแสดงค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาคาดหวังให้เนื้อหาที่มีความสนุกสนานน่าสนใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.56) ส่วนความคาดหวังระดับต่ำสุดคือความคาดหวังให้เนื้อหาเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ เช่น ภาษาอังกฤษสำหรับธุรกิจ, ภาษาอังกฤษสำหรับการโรงแรม เป็นต้น ($\bar{x} = 3.35$, S.D. = 0.98)

ตาราง 3 ผลลัพธ์ความคาดหวังด้านรูปแบบการสอน

ความคาดหวังด้านรูปแบบการสอน	$\bar{x}$	S.D	ค่าการประเมิน
12. คาดหวังให้มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ รวมกับการสอนในชั้นเรียน	4.30	0.75	มากที่สุด
13. คาดหวังให้มีผู้สอนในชั้นเรียนตลอดเวลา	4.25	0.71	มากที่สุด
14. คาดหวังให้มีการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ	4.30	0.79	มากที่สุด
15. คาดหวังให้มีการเรียนแบบผสมระหว่าง การเรียนออนไลน์และในชั้นเรียน	4.10	0.82	มาก
รวม	4.24	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 การประเมินความคาดหวังด้านรูปแบบการสอนค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาคาดหวังให้มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้รวมกับการสอนในชั้นเรียนและคาดหวังให้มีการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.75) ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.79) เรียงตามลำดับ ส่วนความคาดหวังระดับต่ำสุดคือคาดหวังให้มีการเรียนแบบผสมระหว่างการเรียนออนไลน์และในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.82)

ตาราง 4 ผลลัพธ์ความคาดหวังด้านกระบวนการสอน

ความคาดหวังด้านกระบวนการสอน	$\bar{X}$	S.D	ค่าการประเมิน
16. คาดหวังให้วิธีการสอนที่ไม่ซับซ้อน	4.20	0.72	มาก
17. คาดหวังให้มีกระบวนการสอนผ่านกิจกรรมส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	4.34	0.65	มากที่สุด
18. คาดหวังกระบวนการสอนสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน	3.53	1.07	มาก
19. คาดหวังกระบวนการสอนสร้างการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน	3.90	0.88	มาก
20. คาดหวังให้ครูสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นประจำในชั้นเรียน	3.64	1.02	มาก
21. คาดหวังการสอนโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้	4.10	0.83	มาก
รวม	3.95	0.36	มาก

จากตารางที่ 4 การประเมินความคาดหวังด้านกระบวนการสอนค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาคาดหวังให้มีกระบวนการสอนผ่านกิจกรรมส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.65) ส่วนความคาดหวังระดับต่ำสุดคือ คาดหวังกระบวนการสอนสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนกับนักศึกษา ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 1.07)

ตาราง 5 ผลลัพธ์ความคาดหวังด้านสื่อการสอนในชั้นเรียน

ความคาดหวังด้านสื่อการสอนในชั้นเรียน	$\bar{X}$	S.D	ค่าการประเมิน
22. คาดหวังให้มีการใช้วิดีโอ รูปภาพ มาเป็นสื่อการสอน	3.28	1.14	ปานกลาง
23. คาดหวังให้นักศึกษาสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในระหว่างเรียนได้	3.39	1.10	ปานกลาง
24. คาดหวังให้มีเกมภาษาอังกฤษจากแอปพลิเคชันออนไลน์เป็นสื่อการสอน	4.17	0.74	มาก
รวม	3.61	0.57	มาก

จากตารางที่ 5 การประเมินความคาดหวังด้านสื่อการสอนในชั้นเรียนค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาคาดหวังให้มีเกมภาษาอังกฤษจากแอปพลิเคชันออนไลน์เป็นสื่อการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.74) ส่วนความคาดหวังระดับต่ำสุดคือคาดหวังให้มีการใช้วิดีโอ รูปภาพ มาเป็นสื่อการสอน ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 1.14)

ตาราง 6 ผลลัพธ์ความคาดหวังด้านการประเมินผล

ความคาดหวังด้านการประเมินผล	$\bar{X}$	S.D	ค่าการประเมิน
25. คาดหวังให้มีการทดสอบในการประเมินการเรียนรู้	3.57	1.02	มาก
26. คาดหวังให้มีการประเมินผ่านการปฏิบัติงานจริง เช่น การนำเสนองาน งานเขียน หรือ การแสดงบทบาทสมมติ	3.41	1.06	มาก
27. คาดหวังให้มีการประเมินแบบสังเกตการเรียนรู้ในชั้นเรียน เช่น การสังเกตจากการทำงานกลุ่ม การอภิปรายกลุ่ม	3.43	1.12	มาก
รวม	3.47	0.56	มาก

จากตารางที่ 6 ผลลัพธ์ความคาดหวังด้านการประเมินผลค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาคาดหวังให้มีการทดสอบในการประเมินผลการเรียนรู้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 1.02)

ส่วนความคาดหวังระดับต่ำสุดคือคาดหวังให้มีการประเมินผ่านการปฏิบัติงานจริง เช่น การนำเสนองาน งานเขียน หรือ การแสดงบทบาทสมมติ ($\bar{X} = 3.41, S.D. = 1.06$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยรวมความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษทั้ง 6 ด้าน

ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษ	$\bar{X}$	S.D	ค่าการประเมิน
1) ความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง	4.08	0.30	มาก
2) ความคาดหวังด้านเนื้อหาที่เรียน	3.96	0.36	มาก
3) ความคาดหวังด้านรูปแบบการสอน	4.24	0.38	มากที่สุด
4) ความคาดหวังด้านกระบวนการสอน	3.95	0.36	มาก
5) ความคาดหวังด้านสื่อการสอนในชั้นเรียน	3.61	0.57	มาก
6) ความคาดหวังด้านการประเมินผล	3.47	0.56	มาก
รวม	3.89	0.42	มาก

จากตารางที่ 7 ผลลัพธ์ค่าเฉลี่ยรวมความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษทั้ง 6 ด้านค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษาคาดหวังด้านรูปแบบการสอนในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.38$) ส่วนความคาดหวังต่ำสุดคือความคาดหวังในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.56$)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง

การประเมินความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง พบว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษา มีความคาดหวังด้านคลังศัพท์ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$) ส่วนความคาดหวังระดับต่ำสุดคือด้านไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 3.75$)

2. ความคาดหวังด้านเนื้อหาที่เรียน

การประเมินความคาดหวังด้านเนื้อหาที่เรียนแสดงค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาคาดหวังให้เนื้อหาที่มีความสนุกสนานสนใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$) ส่วนความคาดหวังระดับต่ำสุดคือความคาดหวังให้เนื้อหาเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ เช่น ภาษาอังกฤษสำหรับธุรกิจ, ภาษาอังกฤษสำหรับการโรงแรม เป็นต้น ($\bar{x} = 3.35$)

3. ความคาดหวังด้านรูปแบบการสอน

การประเมินความคาดหวังด้านรูปแบบการสอนค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาคาดหวังให้มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ร่วมกับการสอนในชั้นเรียนและคาดหวังให้มีการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{x} = 4.30$) ($\bar{x} = 4.30$)

4. ความคาดหวังด้านกระบวนการสอน

การประเมินความคาดหวังด้านกระบวนการสอนค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาคาดหวังให้มีกระบวนการสอนผ่านกิจกรรมส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.34$) ส่วนความคาดหวังระดับต่ำสุดคือคาดหวังกระบวนการสอนสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้สอนกับนักศึกษา ($\bar{x} = 3.53$)

5. ความคาดหวังด้านสื่อการสอนในชั้นเรียน

การประเมินความคาดหวังด้านสื่อการสอนในชั้นเรียนค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาคาดหวังให้มีเกมภาษาอังกฤษจากแอปพลิเคชันออนไลน์เป็นสื่อการสอนในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$)

ส่วนความคาดหวังระดับต่ำสุดคือคาดหวังให้มีการใช้วิดีโอ รูปภาพ มาเป็นสื่อการสอน ($\bar{x} = 3.28$)

6. ความคาดหวังด้านการประเมินผล

ผลลัพธ์ความคาดหวังด้านการประเมินผลค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษา คาดหวังให้มีการทดสอบในการประเมินผลการเรียนรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) ส่วนความคาดหวังระดับต่ำสุดคือคาดหวังให้มีการประเมินผ่านการปฏิบัติงานจริง เช่น การนำเสนองาน งานเขียน หรือ การแสดงบทบาทสมมติ ($\bar{x} = 3.41$)

โดยสรุปแล้ว ผลลัพธ์ค่าเฉลี่ยรวมความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษทั้ง 6 ด้าน ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษา คาดหวังด้านรูปแบบการสอนในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$) รองลงมาคือความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเองในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) ส่วนความคาดหวังต่ำสุดคือความคาดหวังในการประเมินผล ($\bar{x} = 3.47$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน ส่วนมากแล้วเป็นนักศึกษาหญิง ที่เรียนในสาขาวิชานี้ให้ข้อมูลในการวิจัยจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 68.93 และ นักศึกษาชาย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 31.07 ทั้งสองกลุ่มมีการประเมินตนเอง ความสามารถด้านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 64.08 จากข้อมูลสามารถประมวลวิเคราะห์ได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่พอมีพื้นฐาน

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีความคาดหวังที่จะพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในด้านต่างๆ ในระดับอุดมศึกษา แต่ต้องเจอกับอุปสรรคและสิ่งที่ทำทลายหลายประการในขณะที่เรียน สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ บัณฑิตนพ ผจญทรพรค และคณะ (2564) ที่ได้ศึกษาพบว่า การมีโอกาส สัมผัสกับภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนน้อย เนื่องจากสภาพแวดล้อมในประเทศไทย ส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทย ส่งผลกระทบอย่างมากต่อความสามารถของนักศึกษาในการฝึกฝน และสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่างๆ นอกจากนี้ วิธีการสอน แบบดั้งเดิมที่เน้นการท่องจำมากกว่าการสื่อสารแบบโต้ตอบ ควบคู่ไปกับหลักสูตร ที่ไม่ได้สอดคล้องกับความต้องการในโลกแห่งความเป็นจริง

ในด้านผลลัพธ์ความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.08, S.D. = 0.30) นักศึกษามีความคาดหวัง ด้านคำศัพท์ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.24, S.D. = 0.75) จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีความมุ่งมั่น คาดหวัง และมีเป้าหมายที่จะเรียนรู้ด้านคำศัพท์ใน เนื้อหาต่างๆ เพื่อใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษ และการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยสามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการสนทนาในชีวิตประจำวัน การรู้คำศัพท์และ รู้ความหมายก่อน จึงเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญารัตน์ เอี่ยมวันทอง (2565) ที่ศึกษาพบว่า ความคาดหวัง ของนักศึกษาโดยรวมมีความคาดหวัง ให้กิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะ การสนทนา การอ่าน การเขียน และความรู้ด้านคำศัพท์และไวยากรณ์

ความคาดหวังด้านเนื้อหาที่เรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.96, S.D. = 0.36) นักศึกษาคาดหวังให้เนื้อหาที่มีความสนุกสนานน่าสนใจอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.50, S.D. = 0.56) จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถอภิปรายผลได้ว่า เนื้อหาภาษาอังกฤษที่มีความน่าสนใจต่อผู้เรียนมีอิทธิพลสูงต่อความคาดหวังในการเรียน

ประยูรวงษ์ (2562) ที่ศึกษาพบว่า การใช้เทคโนโลยีสื่อดิจิทัลในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทำให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนาน เพิ่มแรงจูงใจในการเรียน ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนมากยิ่งขึ้น

ในด้านผลลัพธ์ความคาดหวังด้านรูปแบบการสอน พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.38) นักศึกษาคาดหวังให้มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ร่วมกับการสอนในชั้นเรียนและคาดหวังให้มีการเรียนรู้ด้วยวิธีการลงมือทำอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.75) ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.79) เรียงตามลำดับสอดคล้องกับแนวคิดของ Hancock et al. (2019) ที่ได้มีแนวคิดในการสร้างการมีส่วนร่วมให้มีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการสื่อสาร การปรับใช้หลักการของทฤษฎี LET จะมีความสำคัญยิ่งในการทำความเข้าใจการตอบสนองของมนุษย์ต่อภาษาที่สร้างโดยเครื่องจักร เช่น เป็นพื้นฐานความน่าเชื่อถือของข้อความ อธิบายอิทธิพลทางวัฒนธรรม และทำให้เข้าใจการสื่อสารออนไลน์

ในด้านความคาดหวังด้านกระบวนการสอน พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.36) นักศึกษาคาดหวังให้มีการกระบวนการสอนผ่านกิจกรรมส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.65) จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมส่งเสริมการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการสอนภาษาอังกฤษที่ไม่มุ่งแต่ทฤษฎีอย่างเดียว ควรมีการปฏิบัติให้มากขึ้น เช่น บทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่ม การนำเสนอ เพื่อเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นและส่งเสริมความเข้าใจในการเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิชัย พัชรุ่งโรจน์ และคณะ (2560) ที่ศึกษาพบว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษยุคใหม่ใช้การกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น ทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับการสอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนในลักษณะที่เรียกว่าการเรียนเชิงรุก (Active Learning)

ความคาดหวังด้านสื่อการสอนในชั้นเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.57) นักศึกษาคาดหวังให้มีเกมภาษาอังกฤษจากแอปพลิเคชัน

ออนไลน์เป็นสื่อการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.74) ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Phi et al. (2015) ที่ศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนา ทักษะด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษผ่านเว็บแอปพลิเคชัน Quizlet นั้นได้มีการพัฒนา ทักษะด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษและเกิดแรงจูงใจต่อการเรียนรู้และจดจำคำศัพท์ ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น มีความน่าสนใจไม่น่าเบื่อในการเรียนภาษาอังกฤษ

ความคาดหวังด้านการประเมินผล พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.56) นักศึกษาคาดหวังให้มีการทดสอบในการประเมินผลการเรียนรู้ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 1.02) ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยวัฒน์ แก้วพินงาม (2559) ที่ศึกษาพบว่า การเลือกประเภทของการทดสอบ ซึ่งครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงมากที่สุดตามวัตถุประสงค์ของการทดสอบก่อนการเลือก เครื่องมือ หรือเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการเก็บข้อมูล ในการเรียนรู้ทางภาษา โดยประเภทของการทดสอบนั้นอาจจะแบ่งและให้คำอธิบายแตกต่างกันออกไปได้ หลายแบบ ตามแต่ละมุมมองที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

ความคาดหวังต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ทั้ง 6 ประเภท พบว่า ผลลัพธ์ค่าเฉลี่ยรวมความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษทั้ง 6 ด้านค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาคาดหวังด้านรูปแบบการสอนในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.38) รองลงมาคือความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเองในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.30) ส่วนความคาดหวังต่ำสุดคือความคาดหวังในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.56) ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญาณิศาส์ สู่ทรงดี และคณะ (2566) ที่ศึกษาพบว่า นโยบายทิศทางการจัดการศึกษาด้านภาษาต่างประเทศ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะภาษาต่างประเทศที่สังคมต้องการซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียน การสอนภาษาในปัจจุบัน การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านภาษาต่างประเทศที่สะท้อน

ทักษะดังกล่าวรวมทั้งการให้ความสำคัญกับฐานความรู้ของครูผู้สอนภาษาต่างประเทศเพื่อการจัดการและขับเคลื่อนการศึกษาด้านภาษาต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ทั้ง 6 ประเภท ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่มีความสำคัญต่อการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กระบวนการสอน เนื้อหาในบทที่เรียนที่น่าสนใจ วิธีการสอน สื่อเทคโนโลยี การประเมินผล รวมถึงปฏิสัมพันธ์ที่ดีในการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระหว่างผู้สอนและผู้เรียน นอกจากนี้แล้ว การเตรียมตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษก็มีความสำคัญเช่นกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงต้องประสานงานพัฒนา ปรับปรุง และนำความทันสมัยด้านเทคโนโลยีเข้ามาบูรณาการในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในแต่ละสภาวะการณ์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ เอี่ยมวันทอง. (2565). การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์. **วารสารรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**, 6(1), 214-225.
- จิรารัตน์ ประยูรวงษ์. (2562). Digital Learning การเรียนรู้ภาษาอังกฤษบนโลกดิจิทัลในศตวรรษที่ 21. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 13(1), 210-223.

- ชัยวัฒน์ แก้วพินางาม. (2559). เทคโนโลยีเพื่อการประเมินการเรียนรู้ภาษาสำหรับผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21. *Veridian E-Journal, Silpakorn University
(Humanities, Social Sciences and arts)*, 9(3), 436-452.
- ญาณิศา สู่ทรงดี, วิโรจน์ ทองปลิว, จงกิจ วงษ์พินิจ, ทองพูล ชุมคำ, และศิริประภา
รัตน์รวมการ. (2566). การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแห่งศตวรรษที่ 21.
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 25(1),
273-292.
- ปิ่นตันพ ผลยุทธพรอค, ณิชฎุฒิ โพธิ์ทักษิณ, และ นรินทร์ มุกมณี. (2564). ปัญหา
การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของคนไทย. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 6(3), 911-
920.
- วิชัย พัชรุ่งโรจน์, ภัทร์พงศ์ พงศ์ภัทรกานต์, และ สุชาดา พรหมโคตร. (2560).
แนวโน้มวิธีการเรียนการสอนยุคใหม่ด้วย เครื่องมือประเมินผลระหว่างเรียน
ออนไลน์. *Walailak Journal of Learning Innovations*. 3(2), 45-68.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2557). การวิจัยและพัฒนา: วิธีการวิจัยเพื่อพัฒนางานวิจัย.
*Journal of Research and Development Institute Rajabhat
Maha Sarakham University*, 1(1), 2-11.
- Boster, F. J., & Johnson, K. M. (2019). Expectancy violation theory. In
Encyclopedia of communication theory (Second Edition), 399-405.
- Hancock, J. T., McDaniel, B. T., & Thomas, R. L. (2019). Social perception
of artificial intelligence technologies: A critical review. *Human-
Computer Interaction*, 34(4), 336-372.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for
research activities. *Educational and psychological
measurement*, 30(3), 607-610.

- Oeamoum, N., & Sriwichai, C. (2020). Problems and Needs in English Language Teaching from the Viewpoints of Preservice English Teachers in Thailand. *Asian Journal of Education and Training*, 6(4), 592-601.
- Osgood, C. E., & McGuire, W. J. (1981). **The communication-persuasion model**. In M. E. Roloff & G. R. Miller (Eds.), *Interpersonal processes: Interpersonal communication* (pp. 40-77). Sage Publications.
- Phủ, T. T., Thơ, V. Đ., Thành, N. L. H., Khanh, H. Đ. P., & Khanh, P. T. (2016). Application of Quizlet. Com to teaching and learning business English vocabulary at the University of Economics ho chi Minh City. In **Proceedings of the First International Conference on Language Development** (pp. 230-238).

钟谭体“深幽孤峭”辨析

An Analysis on “Depth, Serenity, Prominence and Vigour” in Zhong and Tan Style

孙福元¹ 张树花² หยิซิง แซ่จ่าว³

Sun Fuyuan¹ Zhang Shuhua² Yiching Saejao³

摘要

文章采用文献综述的研究方法，对历代诗歌、文献以及钟谭自己的诗歌创作与诗选评论进行综述研究，得出所谓“钟谭体”既指钟惺、谭元春的诗歌创作风格，也包括二人的诗学理论主张，对其“深幽孤峭”的评说用指前者尚可，用指后者不准确，也不全面。“深幽孤峭”实与钟惺追求的“隐秀”相近，强调诗歌的隐、厚、静、远与峭拔、警策之审美，是钟谭诗学理论中的一个方面。厘清“钟谭体”的概念所指以及“深幽孤峭”说的实质，对于正确认识“钟谭体”及其在诗学史上的意义是必要的，也是首要的。

关键词：钟谭体 深幽孤峭 隐秀

* Corresponding author, e-mail: overseasunf@gmail.com

¹ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹ Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

² อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

² Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

³ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

Abstract

The so-called Zhong and Tan Style not only refers to the characteristics and style of the poems created by Zhong Xing and Tan Yuanchun, but also sums up the poetic theory of the two poets. The comment of “Depth, Serenity, Prominence and Vigour” can be applied to the former, nevertheless it is not accurate and complete to summarize the latter. “Depth, Serenity, Prominence and Vigour” is actually quite similar to “Insinuation and Excellence” pursued by Zhong Xing, which emphasizes the aesthetic appreciation of the poems in such aspects as insinuation, depth, serenity, remoteness, prominence and pith and is one part of the poetic theory of Zhong and Tan. To rectify the denotation of Zhong and Tan Style and the essence of the comment of “Depth, Serenity, Prominence and Vigour” is necessary as well as foremost to understand the references of the concept of Zhong and Tan Style and recognize its significance in the poetic history.

Keywords: Zhong and Tan Style Depth Serenity Prominence and Vigour
Insinuation and Excellence

引言

钱谦益（2008）在《列朝诗集小传·钟提学惺》中写道：“伯敬少负才藻，有声公车间。擢第之后，思别出手眼，另立深幽孤峭之宗，以驱驾古人之上。而同里有谭生元春，为之应和，海内称诗者靡然从之，谓之‘钟谭体’”。……数年之后，所撰古今《诗归》盛行于世，承学之士，家置一编，奉之如尼丘之删定。……《诗归》出，而钟谭之底蕴毕露，沟澮之盈于是乎涸然无餘地也。这里第一次使用“深幽孤峭”评定钟谭体。《明史》继承钱说，于《文苑传·钟惺谭元春》写道：“自宏道矫王、李诗之弊，倡以清真，惺复矫其弊，变而为幽深孤峭。”与同里谭元春评选唐人之诗为《唐诗归》，又评选隋以前诗为《古诗归》。钟、谭之名满天下，谓之竟陵体。然两人学不甚富，其识解多僻，大为通人所讥。《明史》改《列朝诗集小传》中的“深幽孤峭”为“幽深孤峭”，但意义未变，批判态度亦未变。从此，“深幽孤峭”成为钟谭体的标签，并遭受长时间的指责。乾隆年间，代表官学思想的《四库全书总目》对竟陵派进行“全面清算”，《诗归》、《隐秀轩集》等钟谭作品被列为禁毁书目，钟谭体被打入冷宫，“深幽孤峭”更加成为众多正统文人不齿的诗歌风格和诗学审美。对于“钟谭体”，现代学者多承袭“深幽孤峭”之说，但与清代诗论家区别最大的是为其辩护者居多，有从政治环境、文学发展、作家个性等诸方面论述钟谭体之所以为“深幽孤峭”，也有从理论核心、创作风格等方面论证钟谭体“深幽孤峭”的表现，还有反驳和不完全赞同者。在这些硕果累累的研究成果中，很少有人对“钟谭体”及“深幽孤峭”说的所指有过精细的辨析，如作为“深幽孤峭”的原始出处，《列朝诗集小传》和《明史》中的所指是否完全相同？“深幽孤峭”究竟是指钟惺诗歌创作的风格还是其诗学理论主张？如何解读钟谭体及“深幽孤峭”说？用“深幽孤峭”来概括钟谭体是否准确？这些都是正确认识和评价钟谭体的首要问题。只有厘清了这些问题，对钟谭诗学的讨论才更有意义。因此，本文拟从“钟谭体”和“深幽孤

峭”的所指、“深幽孤峭”的词义，“深幽孤峭”与钟惺诗学的关系等方面来辨析所谓钟谭体之“深幽孤峭”说。

一、“深幽孤峭”与“钟谭体”

钱谦益（2008）《列朝诗集小传》以“深幽孤峭”概括钟惺、谭元春的诗歌创作风格，并以钟谭体称之；《明史》以“幽深孤峭”形容钟惺倡导的诗歌风格，“竟陵体”指钟惺、谭元春的诗学主张，后来学者多继之。竟陵体即钟谭体，因竟陵派领袖钟惺、谭元春俱为竟陵人而得名。那么，“深幽孤峭”是钟谭的诗歌创作风格还是其诗学理论核心？钟谭体又该作何理解？

考察“体”的涵义，在古诗文评中多指体裁或风格。如刘勰《文心雕龙》，其中“体”字约出现 180 次，主要指文章体裁、结构，少有本体、身体、摹状等义。而其“体性”篇云：“体式雅正，鲜有反其习。各师成心，其异如面。综其归途，则数穷八体。一曰典雅，二曰远奥，三曰精约，四曰显附，五曰繁缛，六曰壮丽，七曰新奇，八曰轻靡。”此处“典雅”、“远奥”等，正与署名司空图的《二十四诗品》中“雄浑”、“冲澹”等相同。此“体”者，风格也。一个诗人的诗歌风格既可以体现在其创作中，也可以体现在其诗学理论中。《列朝诗集小传》和《明史》分指二者。而稍晚于钱谦益的史学家查继佐（1986）在《罪惟录》中云“谭元春，字友夏，景陵人。好言诗，与礼部伯敬相引重，海内称钟、谭谓景陵体。”“景陵体”即“竟陵体”、“钟谭体”。所谓“言诗”指阐发诗学理论。这里“景陵体”偏指钟谭的诗学理论。

钟谭的诗歌创作是否以“深幽孤峭”为代表？读其二人的诗歌，其中不乏写幽景、抒幽情、或者“噍音促节”之句，如钟谭诗中 对月、夜、雨等“幽冷”意象的反复描写和咏唱，对虚字的青睐等。但钟谭诗中也有清新、活泼、流丽、浅白之作，如钟惺诗“两过君土地，何有不相思”（《庐江访章甫亲家翁感赠》）、“首秋夜十五，是为月之时”（《七月十五夜月同茂之赋》）、“花能红几日，春山

青无时”（《牛首道中看人家桃花》）等句，再如谭元春诗：“山泽有真气，通之必岁年。未面曰尔汝，当由心所贤。高云徒山雾，倒照清淮边。闻君爱五百，百客集数船。博厚而载物，舟有如地然。我来若为俊，开君之独筵。安知多寡内，造化无节宣。”（《赠茅止生》）“不知刘氏有竹枝，名曰凤鸣得竹意。万竿烟雨一烟雨，横斜浓淡皆生气。孟子有楼号积烟，烟雨雨润领高致。”（《为诞先题所藏刘凤鸣万竿烟雨图》）这些明显不能用“深幽孤峭”来形容，而简直是清新、流利的白话。再从用词来看，无论是“深幽孤峭”还是“幽深孤峭”，均未见于钟谭诗；“深”、“幽”二字连用仅在钟惺诗中出现一次；单字“深”，《隐秀轩集》中出现79次；单字“幽”，《隐秀轩集》中出现73次；单字“孤”，《隐秀轩集》中出现65次；单字“峭”，《隐秀轩集》中未见一次。综合考察，形容钟谭诗歌创作有“深幽孤峭”之风有其一定的道理。

钟谭的诗学理论是否以“深幽孤峭”为核心？我们以《诗归》为本来看看其选诗与评论。《诗归》是钟惺、谭元春的重要诗歌选评本，是其诗学主张的集中代表，也是其盛名与诟病的最重要著作。首先从《诗归》选诗的时代来看，从先秦至晚唐，于盛唐诗选录最多，凡19卷94个作者1161首。钟谭（1985）诗学观中的盛唐诗歌有什么特质？看他评唐玄宗的诗云：“骨韵风力，一洗殆尽，开盛唐广大清明气象。”在他们看来，盛唐诗歌以“广大清明气象”为特征。清明者，物之清澈明朗也。很显然，这与“深幽孤峭”相差甚远。《古诗归》中，以汉代诗选录最多，其中又以乐府古辞和《易林》为主。乐府古辞轻快与古奥并重，《易林》灵警奇奥，也不是“深幽孤峭”所能蔽者。再从诗歌作者来看，《唐诗归》中，选录最多的是杜甫诗，凡6卷315首，占盛唐诗总篇数的27%，然后是王维110首、李白98首。众所周知，杜甫诗以“沉郁顿挫”为风格，王维诗以闲逸萧散著称，李白诗以豪放飘逸为特征，虽然《诗归》中多选其古诗，但其风格还是不一的。审视钱谦益批评的视角与钟惺选诗的立意，可见二人的出发点并不相同。钱谦益是就诗歌风格而论，钟惺注重的是诗歌

“本色”。钟惺强调诗歌与诗人“精神”的合二为一，诗歌作为时代的代表。再看《古诗归》中，以署名“无名氏”的“歌”最多。诗歌源于民间，歌体最为朴素率真，很显然不是“深幽孤峭”的风格。仅次于“无名氏”选篇数量的是陶渊明、谢灵运、鲍照以及简文帝。

“陶诗闲远，自其本色。”“灵运以丽情密藻，发其胸中奇秀，有骨、有颜、有色、有香。”“鲍参军灵心妙舌，乐府第一手。五言古却又沈至。”“简文举体皆俊，声情笔舌足以发之，闺衿妙手。”钟惺（1992）此评语无一表现取其“深幽孤峭”。再从用词来看，无论是“深幽孤峭”还是“幽深孤峭”，均未见于《诗归》评语；

“深”、“幽”二字连用仅在《诗归》评语中出现一次；单字“深”，《古诗归》和《唐诗归》的评语中分别用到 114 和 326 次；单字“幽”，《古诗归》和《唐诗归》的评语中分别用到 67 和 186 次；单字“孤”，《古诗归》评语中用到 2 次，《唐诗归》评语中用到 22 次；单字“峭”，《古诗归》和《唐诗归》评语中分别用到 1 次和 3 次；至于“孤峭”，于《诗归》评语中未见一处。从词频来看，“深”、“幽”固然是钟谭青睐的词汇，但在《诗归》评语中，“妙”字的使用频率最高，“奥”、“奇”、“幻”、“远”、“秀”、“朴”等也是高频词汇。尽管“孤”字在钟谭笔下也有较多的使用，但主要是表现孤高的情怀。至于“峭”和“孤峭”，在钟谭笔下寥寥无几。再看《诗归》中评语，以钟惺（1992）评论王维、储光羲的同名诗《偶然作》为例：“读王储偶然作，见清士、高人胸中皆似有一段垒块不平处，特其寄托高远，意思深厚，人不能觉。然储作气和而王作孤傲，储似微胜。”于“气和”和“孤傲”之间，钟谭（1985）更取前者。再如：“刻生于朴，奇生于厚。”“幽生于朴，清出于老，高本于厚，逸原于细。”“不朴不茂，不深不清，不浑不雄，不厚不光。”在“幽”、“深”之外还不乏朴、清、厚、老、高、逸、细、茂、浑、雄等概念的频出。

钟谭（1985）二人的诗论文章同样不是以“深幽孤峭”为核心。钟惺《简远堂近诗序》中写道：“诗，清物也。其体好逸，劳则

否；其地喜净，秽则否；其境取幽，杂则否；其味宜淡，浓则否；其游止贵旷，拘则否。”明确提出并强调“清”的诗学审美。谭元春（1998）《题简远堂诗》中写道：“谭子言至此，竦然丧其所谓名根，曰：灵与朴，吾所不敢忘也。传不传，固亦有数耳。”又是对“灵与朴”的极力主张。谭元春（1998）《徐元叹诗序》中又写道：“尝言诗文之道，不孤不可与托想，不清不可与寄远，不永不可与当机。已孤矣，已清矣，已永矣，曰：如斯而已乎？伯敬以为当入之以厚，仆以为当出之以阔。”在“孤”、“清”之外还提出“永”、“阔”。钟惺（1992）《与谭友夏·又》中写道：“弟近答友夏书亦云，我辈诗文到极无烟火处便是机锋，此语甚深，可思也。痕亦不可强融，惟起念起手时，厚之一字可以救之。如我辈数年前诗，同一妙语妙想，当其离心入手，离手入眼时，作者与读者有所落然于心目，而今反觉味长；有所躍然于心目，而今反觉易尽者何故？落然者以其深厚，而躍然者以其新奇；深厚者易久，新奇者不易久也。此有痕无痕之原也。”也强调“厚”。在《与高孩之观察》一文中，钟惺同样写道：“夫所谓反覆于厚之一字者，心知诗中实有此境也；其下笔未能如此者，则所谓知而未蹈，期而未至，望而未之见也。何以言之？诗至于厚而无余事矣。然徒从古未有无灵心而能为诗者，厚出于灵，而灵者不即能厚。……厚之极，灵不足以言之也。然必保此灵心，方可读书养气，以求其厚。……曹能始谓弟与谭友夏诗，清新而未免于痕；又言《诗归》一书，和盘托出，未免有好尽之累。夫所谓有痕与好尽，正不厚之说也。弟心服其言。然和盘托出，亦一片婆心婆舌，为此顽冥不灵之人设。至于痕则未可强融，须由清新入厚以救之。岂有舍其清新而即自谓无痕者哉？”谭元春（1998）在《诗归序》也写道：“……乃与钟子约为古学，冥新放怀，期在必厚。”这都是对“厚”的诗学推崇。钟惺（1992）在《问山亭诗序》中写道：“吾友王季林，奇情孤诣，所为诗有蹈险经奇，似温、李一派者。乃读其全集，飞翥缁藉，顿挫沈着，出没幻化，而非复一致，要自成其为季木而已。”明确反对诗歌风格的“一致”，主张丰富性和灵活变化性。

在《古诗归》中，谭元春（1998）评谢灵运诗：“活则深，板则浅。”也提出“活”的诗学。钟惺作《论诗》一文，又指出：“《诗》，活物也。”认为正是《诗经》的丰富性、含蓄性、多义性，才使它成为一部经书。而“《诗》，活物也”，也可以解读为“诗，活物也”。

要之，“钟谭体”既指钟惺、谭元春的歌曲创作风格，也包括其诗学理论。“深幽孤峭”与钟惺、谭元春的歌曲创作风格有较大联系，但不能作为钟谭诗学理论的代表。钟谭诗学丰富、变通，并不是钱谦益拈出的“深幽孤峭”四字所能涵盖，正如郭预衡教授为竟陵派文学研究会题字所言：“幽深孤峭，未尽竟陵风采。”那么，如何理解钱谦益所谓钟谭体之“深幽孤峭”？我们再来考辨其词语涵义。

二、“深幽孤峭”即“隐秀”

钱谦益（2008）《王贻上诗集序》云：“而伯敬以幽闲隐秀之致，标指《诗归》，窜易时人之耳目。”这里，钱谦益以“幽闲隐秀”置换其在《列朝诗集小传》中所云“深幽孤峭”，认为钟惺以“幽闲隐秀”标指《诗归》，改变时人的诗学观，依然是批判的态度。那么，“深幽孤峭”与“隐秀”是否同一义项？

据《说文解字》，“深”，“深水，出桂阳南平，西入营道”。其后起意有“空间距离”，如《礼记·乐记》“穷高极远，而测深厚”；“时间久”，如白居易《琵琶行》中“夜深忽梦少年事”；“深刻”、“深远”，如王安石《游褒禅山记》“以求思之深而无不在也”；也形容程度深，如姜夔《扬州慢》“纵豆蔻词工，青楼梦好，难赋深情”等。“幽”字，《说文解字》解释为“隐也”。《诗经》中“隰桑有阿，其叶有幽”、“有芄者狐，率彼幽草”，“幽”，深、深暗也；《文心雕龙》中“夫神道闡幽，天命微显”，“闡幽”与微显相对，“幽”，深奥也；柳宗元《至小丘西小石潭记》中“凄神寒骨，悄怆幽邃”，“幽”亦为深。“孤”字，《说文解字》解释为“无父也”。段玉裁注：“孟子曰：·幼而无父曰孤。引

申之，凡单独皆曰孤。孤则不相酬应，故背恩者曰孤负。孤则人轻贱之，故郑注《仪礼》曰：‘不以己尊孤人也。’孟郊《连州吟》中“孤怀吐明月，众毁铄黄金”，“孤”有单独的意思，也有清高的涵义，即孤高之意，在感情色彩上，有褒义的倾向。“峭”字出现较晚，《说文解字》无收录，《淮南子·脩务》“上峭山”、《韩非子·内储说上》“涧深，峭如墙”、李白《横江词》“白浪如山那可渡，狂风愁杀峭帆人”、张说《过蜀道山》“披林入峭茜，攀磴陟崔嵬”等句中，“峭”字均形容地势的峻拔。“峭”字还被用来形容人性格的峻拔，如《旧唐书·穆宗本纪》写到李紳（1975）“性峭直”。至于，“孤峭”《周书》、《北史》、《通志》均有“双城孤峭”语，形容地势的峻拔；《隋书》、《北史》、《通志》均有“吉性孤峭，不与公卿相沉浮”，形容萧吉性格的高洁孤傲。《新唐书·李德裕传》也有“德裕性孤峭”、《明史》有“輓孤峭，遇人无贤否，拒不与接”、“性刚廉孤峭，人莫敢犯”等，“孤峭”二字均形容人的性格。《隆平集》有“逋善行书，喜为诗，其语孤峭清淡”，《明文海·熊公远诗序》有“山谷苍凉孤峭，自成一家”，《四库全书总目》中评潘阆《逍遥集》曰：“其诗如《秋夕旅舍书怀》一篇、《喜腊雪》一篇，间有五代粗犷之习，而其他风格孤峭，亦尚有晚唐作者之遗。”“孤峭”又形容诗歌风格的独拔。

再看钟惺和谭元春诗歌创作及《诗归》评语中对“深幽孤峭”的使用。《隐秀轩集》中，“浅深在所会，新旧各有触”（《夜闻杜诗》），“深”字形容诗文涵义的深厚；“流水无巨细，所贵者清深”（《赠罗童子国香》），“深”字形容水的深度；“秋深气苦肃”（《入舟》），“深”字指时间久；“岂知湖山外，别有深缘愿”（《将至吴兴访韩求仲年丈雨中舟进暮泊城外言怀》），“深”形容缘分的深厚……谭元春诗中的“深”字亦然，如“此翁从不然，石深疑其故”（《答赠胡彭举》），此处“深”即指空间。《诗归》评语中，“深”字或单独使用，形容语意的深刻、深奥等；抑或其他字组合，如“深奥”、深永、“深情”、“深厚”、“深幻”、“深

奇”、“深远”、“深至”、“深婉”、“深浑”等，或者强化了“深”字的基本意义，或者赋予“深”字以丰富的引申和象征意义，如厚重、隐秘、含蓄等。“幽”字。《隐秀轩集》中，“名士身难静，幽居事渐稀”（《访友夏不值自朝坐至暮始归》），“幽”形容深、远；“片石何其介，丛兰但自幽”（《题孟和兰石画扇赠魏士为年丈》），“幽”，形容幽静、自适和清高；“明月眷幽人，夜久光不减”（《六月十五夜》），“幽”，形容深居独处之人；“池水澹澹秋飏飏，夜中听靛寒相周。主人哀乐本异人，喧静不同同其幽”（《隔雨听鼓吹歌宴命仲茅驾部水榭作》），“幽”指心境的静、淡、远。谭元春诗中的“幽”字涵义也无外乎此几种，如“钟声善护之，幽庵正隔岭”（《虎井》），“幽”字即有静、隐、远之意。

《诗归》中，钟谭评论白帝子《答歌》“璇宫夜静当轩织”句曰“丽而幽秀”，许由《箕山歌》中“游牧其间，何所却虑”句“是古人下语幽活处”，越文种《越群臣祝》“一片幽思隐愤，心口间有不敢说出处”，赵幽王友的《幽歌》“幽明合掌”、嵇康《幽愤诗》“幽辱中写出高人心事”，陶渊明《归田园居》中“种豆南山下”写得“幽厚之气，有似乐府”，王勃《对酒春园作》中“高花送断香”句“语极幽润”，沈佺期《和杜麟台元志春情》中“蛾眉返青镜”句“返字灵而幽”，《过蜀龙门》中“伏湍煦潜石”句“一煦字写尽山水幽晦”……总之，《诗归》评语中，单字“幽”和“幽幻”、“幽晦”、“幽异”、“幽细”等词汇，“幽”均为“隐”的基本义，“幽思”、“幽感”、“幽衷”、“幽情”等，则形容人情感心性的深、隐，“幽人”、“幽事”、“幽景”、“幽境”等，形容人与物的静、远、隐，“幽活”、“幽润”、“幽朴”、“幽厚”、“幽健”、“幽壮”、“幽明”、“幽亮”、“幽鲜”、“幽秀”、“幽媚”、“幽适”、“幽旷”等，在“幽”字上加入了亮色。但无论是哪种用法，“幽”字中“隐”的基本义不变。“孤”字，钟惺《隐秀轩集》“孤烟出其外，相与成寒空”（《山月》），“孤”形容孤单；“渊静息群有，孤月无声人”（《宿鸟龙潭》），“孤”有孤独

之意；“陶公坐高秋，俗士不敢入。不受人去取，孤意自先立”（《题茂之所书刘春虚诗册》），“孤”除了单独之意，还有一份清高；“物生既孤远，秉尚必落落”（《省鹤》），“孤”也为独自、清高之意。《谭友夏集》中，“小窗孤灯时，弄影恍见颿”（《挽谢通明》），“孤”也是“单”之意。《诗归》评语中，钟谭（1985）评齐己《听泉》曰：“二语妙在不是说月与风，却是说泉，孤深在目。”此处“孤”，取其“单”之意；评徐陵《和王舍人送客未还闺中望》中“良人在何处？光惟见月还”句：“光·字吊脚用，气便孤高。”“孤”，形容诗歌气格的独拔；评王昌龄《赠史昭》曰“孤洁”，形容诗歌内容表现出孤傲、高洁的品格；评汉乐府古辞《古诗》：“骨韵气质，苍凉孤直，为魏武乐府之祖。”这里以曹操“乐府之祖”称之，给予极高的评价。钟惺（1985）对曹操诗推崇备至，曾说：“英雄帝王未必尽不读书，而其作诗之故，不尽在此。志至而气从之，气至而笔与舌从之，难与后世文士道。”曹操乐府诗中的“孤直”之“孤”自然也是钟谭深为赞许的诗风之一，形容诗格的孤高、独拔。其他，如“孤峰”、“孤想”、“孤远”、“孤深”、“孤洁”、“孤高”等，在“独”的意义之外，“孤”还有一份独特、不群、高拔之意。“峭”字在钟惺和谭元春诗中都不常见，这里以《诗归》评语为对象来考察。《古诗归》中，钟惺（1985）评韦孟《讽谏诗》：“二·匪·字峭急，是三百篇字法，近人不能用。”《唐诗归》中，评刘长卿《留题李明府霁溪水堂》：“文房五言妙手，朴中带峭，便开中晚唐诸道。至排律深老博大，其气骨则渐向上去矣。”“峭”，均有“陡”的涵义，形容诗歌跌宕错落的风格。又如评韩愈《秋怀诗》：“孤衷峭性，触境吐出。”评阎朝隐《鸚鵡猫儿篇》：“峭峻似管、韩子韵语之文。”这里“峭峻”又形容诗文风格的刚劲、挺拔。又，《简远堂诗序》中形容自己：“以孤衷峭性，勉强应酬。”“孤峭”，形容性格的特立和品格的独拔。

“独拔者，即士衡所云一篇之警策也”。范文澜（1978）《文心雕龙注》如是说。刘勰《文心雕龙·隐秀篇》中写道：“秀也者，篇

中之独拔者也。”周振甫认为：“秀就是突出，像鹤立鸡群，是一篇中的警句。”“独拔”、“突出”，是对“警”、“秀”的诠释，也是“孤峭”的义项。钟谭很重视诗中的警秀句，对李世民诗选写道：“太宗诗，终带陈、隋滞响，读之不能畅人。取其艳而秀者，句有余而篇不足。”明确说明选李世民诗只因其中有“艳而秀者”；对鲍照《咏秋》诗评曰：“寄情必深，造语必秀。”对杜甫《白水县崔少府十九翁高斋三十韵》评曰：“此诗已删，因其警句复存焉。”评杜甫《奉赠韦左丞丈二十二韵》：“此诗妙意、妙语叠出，逐句求之佳，全篇诵之亦佳。所以不及《北征》、《咏怀》诸长篇者，篇法稍散缓，涉于铺叙，逊其变化警策之致耳。”对一首全篇、逐句求之均佳的诗作，还要责其“逊其变化警策之致”，可见钟惺对诗歌“警策”的推重；再如评傅毅《迪志诗》：“较《讽谏诗》多警句。”选录此首大概也正是因为其多警句。

诗歌何以能“警”？方法有很多，钟惺和谭元春认为，虚字的运用即其一种。《唐诗归》中，韦应物《林园晚霁》后有这样一句评语：“每于庸常语意，着数虚字回旋，便深，便警，此陶诗秘法也。善用虚字是陶渊明的诗歌创作方法之一，也是钟惺、谭元春器重的方法之一。”钟惺（1992）《隐秀轩集》，《傲来山》中“望者远而略，然得山之全”，“而”、“然”即为虚字；《插戴词》中“昨日见人初不怪，他家女郎皆出拜。俄闻插戴在今晨，得无昨事遂为真”，“不”、“皆”、“得无”、“为”，信手嵌入的虚字使得诗歌起伏错落。《谭元春集》中，《雪兰词》“绿叶夕无光，紫茎兮徒劳”、《孟和茂之同过南湖道中》“山势忽然止，诚哉壤地偏”、《次三义潭》“晴川泊亦宜，将夕不须之”，“兮”、“哉”、“亦”等也是虚字。虚字在钟谭诗中的用例不胜枚举，在《诗归》评语中也不乏对其的青睐，如“此诗以虚字虚句，乃能造古”、“用虚字得力，只如作文”、“虚语有骨力”、“虚字落脚奇”、“在以幽、谓近虚字上，见他用力”、“奇险在虚字”等。这种对虚字的推崇正与他们追求诗句的“警秀”有关。沈春泽《刻隐秀轩集序》有

对当时“后进”学钟惺语者的批评：“盖自先生之以诗者若文名世也，后进多有学为钟先生语者，大江以南更甚，然而得其形貌，遗其神情。……篇章字句之间，每多重重复；稍下一二助语，辄以号于人曰：·吾诗空灵已极！·余以为空则有之，灵则未也。”这里“助语”即钟惺所谓的“虚字”。这段话从反面的角度说出了钟惺对虚字入诗的青睐的功效。需要说明的是，钟谭所谓的“虚字”并不等同于现代汉语中的虚词。正如《现代汉语词典》对“虚字”的定义：“古人称没有很实在意义的字，其中一部分相当于现代的虚词，也叫虚字眼儿。”也就是说，钟谭所谓的“虚字”，既指没有完整词汇意义的词，也指无形的、不可视、不可触的词。如钟惺评李白《长歌行》“桃李务青春”句：“虚字有力，便生出情来，如·桃李务青春·春风不相识·春风知别苦·之类是也，·知·、·识·字说得春风有心，·务·说得桃李有事。”在现代汉语中，·务·、·知·、·识·均为实词中的动词，在这里则被钟谭称为虚字。虚字可使诗歌警秀，增强诗歌的峭拔之效，这也正是钟谭所追求的。

《诗归》中，随手可拾的还有“不说出”、“不露题”、“蕴藉”、“止此便妙”、“太露，故删之”此类评语，也是对“隐”的诠释和推崇。“储诗清骨灵心，不减王、孟。一片深淳之气，装裹不觉，人不得直以清灵之品目之。所谓诗文妙用，有隐有秀，储盖兼之矣。”这里钟惺（1985）大力赞誉储光羲诗歌的“隐”与“秀”。实际上，钟惺名其书屋曰“隐秀轩”、把自己的诗文集取名为《隐秀轩集》，也正代表了他对“隐秀”诗学审美的追求。

三、结论

正如上文所论，无论是历代诗歌、文献还是钟谭自己的诗歌创作与诗选评论，“深”均有隐、蔽之解，“幽”则有隐、淡之意，“深幽”有对“隐”的审美追求，“孤峭”则含独拔、警秀之意。所谓钟谭体之“深幽孤峭”是钟惺和谭元春追求“隐秀”的审美表现。此观点今人也有论及，如曾肖《论竟陵派诗学思想与创作实践的离

合》：“深幽孤峭的内涵，与钟惺追慕的·隐秀·相接近。”但钟谭体之“隐秀”并不完全等同于刘勰所言“隐也者，文外之重旨也；秀也者，篇中之独拔者也”。刘勰所言之“隐”指言外之意，主张含蓄、话外有音，“秀”指独特、突拔之语，主张波澜跌宕的诗歌审美；钟谭体之“隐”更多地指向“静”、“厚”，“秀”则有孤峭之风。总之，对钟谭体“深幽孤峭”的评说用指其诗歌创作风格尚可，用指其诗学理论主张不准确，也不全面。而要想正确认识钟谭体及其诗学史意义，厘清其概念所指及“深幽孤峭”的内涵是很有必要的，也是首要的。

参考文献

- 钱谦益.(2008).**列朝诗集小传**_[M]_[清].上海古籍出版社.
- 张廷玉等.(1974).**明史**_[M]_[清].中华书局.
- 查继佐.(1986).**罪惟录**_[M]_[清].浙江古籍出版社.
- 钟惺,谭元春选评,张国光,张业茂,曾大兴点校.(1985).**古诗归**_[M]_[明].湖北人民出版社.
- 钟惺著,李先耕,崔重庆标校.(1992).**隐秀轩集**_[M]_[明].上海古籍出版社.
- 谭元春著,陈杏珍标校.(1998).**谭元春集**_[M]_[明].上海古籍出版社.
- 钱谦益.(1996).**牧斋有学集**_[M]_[清].上海古籍出版社.
- 刘昫等.(1975).**旧唐书**_[M]_[后晋].中华书局.
- 欧阳修,宋祁等.(1975).**新唐书**_[M]_[宋].中华书局.
- 曾巩撰,王瑞来校证.(2012).**隆平集校证**_[M]_[宋].中华书局.
- 黄宗羲.(1987).**明文海**_[清]_[M].中华书局.
- 永瑆等.(1965).**四库全书总目**_[清]_[M].中华书局.

刘勰著, 范文澜注. (1978). **文心雕龙注**[南朝][M]. 人民文学出版社.

周振甫. (1986). 文心雕龙今译[M]. **中华书局**.

ข้อกำหนดของบทความต้นฉบับ วารสารฟ้าเหนือ

วารสารฟ้าเหนือ กำหนดตีพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม) วารสารยินตีพิมพ์งานตีพิมพ์บทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เพื่อตีพิมพ์ตามที่เห็นสมควรและไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมศาสตร์สาขาดังต่อไปนี้ มนุษยศาสตร์ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปรัชญาและศาสนา ภาษาและภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี วรรณกรรม ศิลปะ และดนตรี สาขาสังคมศาสตร์ ในด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา การพัฒนาสังคม และชาติพันธุ์ศึกษา ซึ่งกองบรรณาธิการจะพิจารณาต้นฉบับ (Manuscript) ตามข้อกำหนดของรูปแบบวารสาร และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขา (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้อ่าน หากผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม บทความอาจถูกตัดแปลงแก้ไขเนื้อหา รูปแบบและสำนวนตามที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร กองบรรณาธิการจะส่งข้อเสนอแนะให้แก่ผู้นิพนธ์เพื่อดำเนินการ หากผู้นิพนธ์มีเหตุผลตามหลักวิชาการที่ไม่สามารถดำเนินการตามข้อเสนอแนะได้ ขอให้ชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรโดยกองบรรณาธิการจะพิจารณาการตีพิมพ์ เพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานและนำไปอ้างอิงได้

การจัดเตรียมต้นฉบับ

ความยาวของบทความ 15 – 20 หน้ากระดาษ A5 (14.8 x 21 ซม.)
ตั้งค่าน้ำกระดาษโดยเว้นขอบบน 3.3 ซม. ขอบซ้าย 2 ซม. ขอบขวาและขอบล่าง 2 ซม.
บทความให้ใช้รูปแบบตัวอักษร ดังนี้

ภาษา	รูปแบบตัวอักษร	ขนาด
ภาษาไทย	TH SarabunPSK	14
ภาษาอังกฤษ	TH SarabunPSK	14
ภาษาจีน (อักษรจีนและตัวสะกดพินอิน)	SimSun	10
ภาษาเกาหลี	HY 신명조	9
ภาษาญี่ปุ่น	MS Mincho	9
ดนตรี	Opus Text	10
สัทอักษร (IPA)	Doulus SIL	11

รายละเอียดการจัดเตรียมต้นฉบับบทความ ดังนี้

รายการ	ลักษณะตัวอักษร	รูปแบบการพิมพ์	ขนาดตัวอักษร				หมายเหตุ
			ไทย/อังกฤษ	จีน	เกาหลี	ญี่ปุ่น	
ชื่อบทความ	ตัวหนา	กึ่งกลาง	18	12	11	11	
ชื่อผู้เขียน	ปกติ	ชิดขวา	12	9	8	8	
Corresponding Author Email และ ตำแหน่งหน่วยงานต้นสังกัด	ปกติ	เชิงอรรถ	10	8	7	7	
บทคัดย่อ	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	10	9	9	ย่อหน้า 1 ซม.
เนื้อหาบทคัดย่อ	ปกติ	กระจายแบบไทย	14	10	9	9	จำกัด 150 – 300 คำ
คำสำคัญ/Keywords	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	10	9	9	ตามด้วย :
หัวข้อหลัก	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	10	9	9	จำกัด 3 – 5 คำ
หัวข้อย่อย	ตัวหนา	-	14	10	9	9	ไม่ใช่เลขลำดับที่ ย่อหน้า 1 ซม. ใส่หมายเลขลำดับที่
เนื้อหาบทความ	ปกติ	กระจายแบบไทย	14	10	9	9	ย่อหน้า 1 ซม.
เนื้อหาในหัวข้อย่อย (ถ้ามี)	ปกติ	กระจายแบบไทย	14	10	9	9	ย่อหน้า 1.5 ซม.
ชื่อตาราง	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	10	9	9	ระบุไว้บนตาราง
แหล่งที่มาตาราง	ปกติ	ชิดซ้าย	14	10	9	9	ระบุไว้ใต้ตาราง
ชื่อภาพ/แผนภูมิ	ตัวหนา	กึ่งกลาง	14	10	9	9	
แหล่งที่มาภาพ/แผนภูมิ	ปกติ	กึ่งกลาง	14	10	9	9	
หมายเลขหน้า	ปกติ	ด้านขวา	14	10	9	9	ตั้งแต่นั้นจนจบบทความ
เนื้อหาอ้างอิง	ปกติ	ชิดซ้าย	14	10	9	9	

ส่วนประกอบของบทความ ดังนี้

ลำดับ	รายการ	รายละเอียด
1.	ชื่อเรื่องบทความ	<p>การระบุชื่อบทความมีรายละเอียดของภาษาที่ใช้ในการเขียนดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ภาษาไทย : ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) ภาษาอังกฤษ : ภาษาอังกฤษและภาษาไทย 3) ภาษาจีน : ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ 4) ภาษาเกาหลี : ภาษาเกาหลีและภาษาอังกฤษ 5) ภาษาญี่ปุ่น : ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ
2.	ชื่อผู้เขียนทุกคน	<p>การระบุชื่อผู้เขียนโดยให้ใช้ภาษาที่เขียนบทความและตามด้วยภาษาอังกฤษ รายละเอียดการเขียนเชิงบรรณ ดังนี้</p> <p>บทความวิจัย/ วิชาการ:</p> <p>* Corresponding author, email: ¹ ตำแหน่งทางวิชาการ/ หน่วยงานต้นสังกัด</p> <p>บทความวิจัย (วิทยานิพนธ์) :</p> <p>* Corresponding author, email: ¹ นักศึกษาระดับปริญญา...../ หลักสูตร/ หน่วยงานต้นสังกัด ² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (หลัก/ร่วม)/ ตำแหน่งทางวิชาการ/ หน่วยงานต้นสังกัด รายละเอียดของการเขียนแต่ละภาษาในส่วนเชิงบรรณดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ภาษาไทย : ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) ภาษาอังกฤษ : ภาษาอังกฤษ 3) ภาษาจีน : ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ 4) ภาษาเกาหลี : ภาษาเกาหลีและภาษาอังกฤษ 5) ภาษาญี่ปุ่น : ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ

ลำดับ	รายการ	รายละเอียด
3.	บทความย่อ	ภาษาที่ใช้เขียนบทความย่อ ดังนี้ 1) ภาษาไทย : ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) ภาษาอังกฤษ : ภาษาอังกฤษและภาษาไทย 3) ภาษาจีน : ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ 4) ภาษาเกาหลี : ภาษาเกาหลีและภาษาอังกฤษ 5) ภาษาญี่ปุ่น : ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน 150 – 300 คำ พร้อมระบุ คำสำคัญ/ Keywords จำกัด 3 – 5 คำ
4.	บทความ	บทความแต่ละประเภทควรครอบคลุมประเด็น ดังนี้ 1) บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา และ บทสรุป 2) บทความวิจัย ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ ทบทวนวรรณกรรม หรือแนวคิดและทฤษฎี (ถ้ามี) วิธีการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผลและอภิปรายผล 3) บทวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหาโดยย่อ บทวิจารณ์หนังสือ
5.	เอกสารอ้างอิง	ใช้การอ้างอิงแบบ APA 7
6.	รูปภาพ แผนภูมิ ตารางประกอบ หรืออื่น ๆ (ถ้ามี)	ต้องมีหมายเลขกำกับในบทความ อ้างอิง แหล่งที่มาของข้อมูลให้ถูกต้องชัดเจน และไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ใช้รูปภาพสีหรือขาว-ดำที่ มีความคมชัด (ไฟล์รูปชนิด TIFF หรือ JPEG ความละเอียดไม่น้อยกว่า 300 dpi ขนาดไฟล์ไม่น้อยกว่า 500 KB)

การอ้างอิงในเนื้อหา (Citing references in text)

1. การอ้างอิงในเนื้อหาใช้ระบบนาม-ปี โดยมีรูปแบบการเขียนดังนี้

1.1 ผู้แต่ง 1 คน

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล,/ปี)
อังกฤษ	สกุล/(ปี) หรือ (สกุล,/ปี)

เครื่องหมาย / หมายถึง เว้นวรรค 1 ระยะ

ตัวอย่าง

อาภิสรา พลนรัตน์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง...

...และกำหนดระยะเวลาจบการศึกษา สอนทั้งวิชาสามัญและศาสนา (อัลญิกกา สายน้ำเย็น, 2559)

...shows that the younger generations of those sections of the community one would (Trugil, 2000)

1.2 ผู้แต่ง 2 คน

ไทย	ชื่อ/สกุลและชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุลและชื่อ/สกุล,/ปี)
อังกฤษ	สกุล/and/สกุล/(ปี) หรือ (สกุล/&/สกุล,/ปี)

ตัวอย่าง

นภัทร อังกูรสินธนา และ อาภิสรา พลนรัตน์ (2559) กล่าวถึง...

...และการรณรงค์การป้องกันการปราบปรามยาเสพติดระดับโลก Sony and Aunty (1999) ดังรายละเอียด...

1.3 ผู้แต่ง 3 คนขึ้นไป

ไทย	ชื่อ/สกุล/และคณะ/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล/และคณะ./ปี)
อังกฤษ	สกุล/et/al./(ปี) หรือ (สกุล/et/al./ปี)

ตัวอย่าง

มณี จำปาแพง และคณะ (2560) กล่าวถึง...

...ได้แบ่งองค์ประกอบของการพูดภาษาไว้ 5 ประการ... (Bartz et al., 1979)

2. การอ้างอิงมากกว่าสองแหล่งข้อมูลให้เขียนเรียงตามลำดับอักษร ดังนี้

...สอดคล้องกับผลการศึกษาของอลิสซา คุ่มเคี่ยม (2562) และ นภัทร อังกูรสินธนา (2562)...

...หรือสิ่งที่เกิดกับมนุษย์ (อภิวิช เกิดดี, 2549; มัณฑนา แสงสี, 2558)

...การวัดที่มีตัวแปรแฝงหลายตัว (Embretson & Reise, 2000;

Marveldeet al., 2006)

3. การอ้างอิงจากข้อมูลจากแหล่งข้อมูลระดับทุติยภูมิ

3.1 การอ้างอิงหน้าข้อความ

งานของผู้เขียน (1) ถูกอ้างอิงในงานของผู้เขียน (2)	
ไทย	ชื่อ ¹ /สกุล ¹ /(ปี,/อ้างถึงใน/ชื่อ ² /สกุล ² ,/ปี).....
อังกฤษ	สกุล ¹ /(ปี,/as cited in/สกุล ² ,/ปี).....

ตัวอย่าง

Arnett (2000, as cited in Claiborne & Drewery, 2010) suggests there is an emerging adult stage in the lifespan of humans, covering young people between the ages of 18 and 25 years.

3.2 การอ้างอิงท้ายข้อความ

งานของผู้เขียน (1) ถูกอ้างอิงในงานของผู้เขียน (2)	
ไทย	...(ชื่อ ¹ /สกุล ¹ ,/ปี/อ้างถึงใน/ชื่อ ² /สกุล ² ,/ปี)...
อังกฤษ	...(สกุล ¹ ,/ปี/as cited in/สกุล ² ,/ปี)...

ตัวอย่าง

... (Snow, 2006 as cited in Goldstein et al., 2013) ...

4. การอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์

การเขียนอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์ กรณีไม่มีการเผยแพร่เป็นสาธารณะ ให้เขียนอ้างอิงในเนื้อหาเท่านั้น โดยไม่ต้องใส่เป็นรายการอ้างอิงท้ายเล่ม

ตัวอย่าง

โกรสทิธี จามรจันทร์สาขา (ชีวิตในเมืองกรุง, 1 มิถุนายน 2559)

(รุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ์, การพูดในที่ชุมชน, 8 ตุลาคม 2558)

E.-M. Paradis (personal communication, February 24, 2020)

(J. Brown, personal communication, April 27, 2019)

5. การอ้างอิงข้อมูลกรณีที่ไม่ใช่ชื่อผู้เขียน

ไทย (ชื่อเรื่อง"/ปีที่เผยแพร่) หรือ "ชื่อเรื่อง"/(ปีที่เผยแพร่)

อังกฤษ ("Title"/ปีที่เผยแพร่) หรือ "Title"/(ปีที่เผยแพร่)

ตัวอย่าง

(“ธรรมะดับทุกข์: ทุกข์สุขอยู่ที่ใจ”, 2548)

“ธรรมะดับทุกข์: ทุกข์สุขอยู่ที่ใจ” (2548)

(“Smile Coffee”, 2019)

“Smile Coffee” (2019)

* กรณีที่ไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ ม.ป.ป. หรือ n.d.

* กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่แค่ ปี เท่านั้น

* ถ้าชื่อเรื่องมียาวเกินมากเกินไป ให้ใส่เฉพาะ คำแรก ๆ ของชื่อเรื่องเท่านั้น

การเขียนรายการอ้างอิง (References)

หนังสือ (ในรูปแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI)

1) ผู้แต่ง 1 คน

ไทย	ชื่อ/สกุล./ (ปีพิมพ์)*/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)**./สำนักพิมพ์.*** /URL (ถ้ามี)
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปีพิมพ์)*/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)*/สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

อดิวัชร พนาพงศ์ไพศาล. (2547). **หลักการโยธวาทิต** (พิมพ์ครั้งที่ 2).

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

องอาจ อินทนิเวศ. (2560). **ดนตรีชาติพันธุ์ในเชียงราย** (พิมพ์ครั้งที่ 2).

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

<http://drive.google.com/file/d/1HiTWiRh1Er73hVYMh1cYWzQiaNl>

Fennel, F. (2008). **A Conductor's Interpretive Analysis of Masterworks for Band** (3th ed.). Meredith.

2) ผู้แต่ง 2 คน

ไทย ชื่อ/สกุลและ/ชื่อ/สกุล/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)
อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./&/สกุล,/ชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/
////////สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

กัลยานี สายสุข และ อติวัชร พนาพงศ์ไพศาล. (2559). **ดนตรีไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 1). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Williamson, J.E., Battisti, F., & Corporon, E. (2008). **Rehearsing The Band** (3rd ed.). Meredith.

Zeinali, A. A., & Lisec, A. (2017). **English Conversation**. (2nd ed.). Chiang Rai University.

<http://www.crru.ac.th/file/2017/1HiTwiRh1Er73hVYIMh1cYRzQiafl>

* กรณีไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)

** กรณีพิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่ต้องระบุครั้งที่พิมพ์

*** กรณีไม่ปรากฏเมืองหรือสำนักพิมพ์ให้ใส่ (ม.ป.ท.) หรือ (n.p.)

3) ผู้แต่ง 3-20 คน ให้ใส่ชื่อทุกคน

ไทย	ชื่อ ¹ /สกุล ¹ ,/ชื่อ ² /สกุล ² ,/ชื่อ ³ /สกุล ³ ,/ชื่อ ⁴ /สกุล ⁴ ,/ชื่อ ⁵ /สกุล ⁵ ,/ชื่อ ⁶ /สกุล ⁶ ,/และ/ชื่อ ⁷ / /////สกุล ⁷ ./ (ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์. /URL (ถ้ามี)
อังกฤษ	สกุล ¹ ,/อักษรย่อชื่อ ¹ ./สกุล ² ,/อักษรย่อชื่อ ² ./สกุล ³ ,/อักษรย่อชื่อ ³ ./สกุล ⁴ ,/ /////อักษรย่อชื่อ ⁴ ./สกุล ⁵ ,/อักษรย่อชื่อ ⁵ ./สกุล ⁶ ,/อักษรย่อชื่อ ⁶ ./&/สกุล ⁷ ,/ /////อักษรย่อชื่อ ⁷ ./ (ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์. /URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

รภัฏ สังข์วิจิตรา, กัลยาณี สายสุข, อติวัชร พนาพงศ์ไพศาล, ศุภรัตน์

อินทนิเวศ, ยุพาวดี นิควอนนุตรพันธ์, กฤษณพล ทีครุช, และ

จักรกริช ฉิมนอก. (2557). **สุนทรียภาพสร้างสรรค์.**

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ราย.

Johnson, N. R., Olivares, J. G., Zeinali, A. A., & Lisec, A. (2018).

Structure of English. Chiang Rai University.

หนังสือ (ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเลข DOI)

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์./https://doi.org/เลข DOI
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.
/////https://doi.org/เลข DOI

ตัวอย่าง

Jackson, L. M. (2019). The psychology of prejudice: From attitudes to social action (2nd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000168-000>

* กรณีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการเผยแพร่ทั้งแบบรูปเล่มและแบบดิจิทัล ให้ระบุชื่อสำนักพิมพ์ตามแบบรูปเล่ม

หนังสือแปล

ไทย สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับ/[ชื่อหนังสือภาษาไทย]/
///// (พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับ/[ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ]/
///// (พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

โมกิ, เคน. (2561). The Little Book of Ikigai [อิกิไก ความหมายของการมีชีวิตอยู่] (พิมพ์ครั้งที่ 3). มูฟพับริชซิ่ง.

Süskind, P. (2010). *Perfume* [Das Parfum]. Penguin.

บทในหนังสือ

ไทย	ชื่อ/สกุล./ (ปี พิมพ์)/ชื่อบทหรือชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)/ ////////ชื่อหนังสือ/(น./เลขหน้า)/สำนักพิมพ์.
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปี พิมพ์)/ชื่อบทหรือชื่อบทความ./in/ชื่อบรรณาธิการ/ ////////(Ed. หรือ Eds.)/ชื่อหนังสือ/(pp./เลขหน้า)/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ดุขฎี มีป้อม และ นิลวรรณ ถมิ่งรักษัสัตว์. (2551). วัฒนธรรมดนตรี
ภาคเหนือ. ใน สุระ ดามาพงษ์ และ ทวีศักดิ์ จริงกิจ (บ.ก.),
ดนตรี –นาฏศิลป์ (น. 5-6). วัฒนาพานิช.

Liora, B., (2021). Craftsmanship in Academia: Skilled
Improvisation in Research, Teaching, and Leadership. In
M. L. Espeland
(Ed.), (pp. 3–12). Springer.

* กรณีที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง ให้ใส่ชื่อเรื่องแทน ตัวอย่าง แผนการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544....

บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มี DOI

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/เลขหน้า.
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/
/////เลขหน้า.

ตัวอย่าง

อดิวิษฐ์ พนาพงศ์ไพศาล. (2561). ภูมิปัญญาทางด้านดนตรีกับการสืบทอด และการอนุรักษ์ของ 7 กลุ่มชาติพันธุ์ชุมชนตำบลลาววี อำเภอมแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. *วารสารดนตรีรังสิต*, 13(2), 89-103.

Leman, L. (2021). Co-regulated timing in music ensembles: A Bayesian listener perspective. *Journal of New Music Research*, 50(2), 121-132.

บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (มี DOI)

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/
/////เลขหน้า./https://doi.org/เลข doi
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/
/////เลขหน้า./https://doi.org/เลข doi

ตัวอย่าง

Herbst-Damm, K. L., & Kulik, J. A. (2005). Volunteer support, marital status, and the survival times of terminally ill patients. *Health Psychology*, 24(1), 225-229.
<https://doi.org/10.1037/0278-6133.24.2.225>

* กรณีที่ DOI แบบที่ใช้เต็มยาวและซับซ้อน ผู้เขียนสามารถเลือกใช้ DOI แบบสั้นหรือแบบยาวก็ได้

หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี./วัน/เดือน)/ชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า.*
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปี./เดือน/วัน)/ชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า.*

ตัวอย่าง

พงษ์พรรณ บัญเลิศ. (2561, 15 สิงหาคม). เติลนิวีส์ว่าไรดี: 'สื่อพิพิธภัณฑ' เชื่อมยุคสมัย เข้าถึงด้วย 'มิติใหม่' อินเทอร์เน็ต. เติลนิวีส์, 4.
Brody, J. E. (2007, December 11). Mental reserves keep brain agile. *The New York Times*. <http://www.nytimes.com>

วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณศึกษิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (Doctoral dissertation/ Master's thesis)

1) วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณศึกษิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณศึกษิต ไม่ได้ตีพิมพ์] / / / / / / / หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์./ชื่อมหาวิทยาลัย.
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[Unpublished doctoral / / / / / / / dissertation or Unpublished master's thesis]/ชื่อมหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

รณชัย ศิลากร. (2547). ผลของโครงการปฏิบัติสมาธิเบื้องต้นตามทฤษฎีของมาสโลว์ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Jung, M. S. (2014). A structural equation model on core competence of nursing students [Unpublished doctoral dissertation]. Choong-Ang University.

2) วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญาโทฉบับพิมพ์จากเว็บไซต์ (ไม่อยู่ในฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือ /////วิทยานิพนธ์ปริญญาโทฉบับพิมพ์/ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อเว็บไซต์./URL
อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[Doctoral dissertation or /////Master's thesis/ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อเว็บไซต์./URL

ตัวอย่าง

วรารภรณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ. (2545). การพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/302>

Ata, A. (2015). Factor effecting teacher-child communication skill & self efficacy beliefs: An investigation on preschool teachers [Master's thesis, Middle East Technical University]. Middle East Technical University Library. <http://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12619101/index.pdf>

* กรณีที่เป็นเอกสารออนไลน์ ให้เติม URL ต่อจากเลขหน้า

3) วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณศึกษิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จากฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ เลขลำดับอื่น ๆ)/
///// [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณศึกษิต หรือวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
///// ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล.

อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ
///// เลขลำดับอื่น ๆ) [Doctoral dissertation or Master's thesis,
///// ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล.

ตัวอย่าง

Hoontrakul, P. (1997). Asymmetric information, turnover anomaly, no trade and the short sale constraint: Theory and evidence (UMI No. 9721389) [Doctoral dissertation, Thammasat University]. ProQuest Dissertations and Theses database.

เอกสารประกอบการประชุม/การประชุมวิชาการ ที่ไม่มี proceeding (Symposium)

ไทย	ชื่อ/สกุล./ (ปี./วันที่./เดือน)./ชื่อเรื่องที่น่าสนใจ./ใน/ชื่อ/(ประธาน),/ชื่อหัวข้อการ /////////ประชุม/[Symposium]./ชื่อการประชุม./สถานที่ประชุม.
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปี./เดือน./วันที่)./ชื่อเรื่องที่น่าสนใจ./In/อักษรชื่อย่อ./สกุล/ /////////(Chair),/ชื่อหัวข้อการประชุม/[Symposium]./สถานที่ประชุม.

ตัวอย่าง

De Boer, D., & LaFavor, T. (2018, April 26-29). The art and significance of successfully identifying resilient individuals: A person-focused approach. In A. M. Schmidt & A. Kryvanos (Chairs), **Perspectives on resilience: Conceptualization, measurement, and enhancement** [Symposium]. Western Psychological Association 98th Annual Convention, Portland, OR, United States.

รายงานการประชุมเชิงวิชาการ (Proceeding)

1) ในรูปแบบรูปเล่มหนังสือ

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อบทความ/ในชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)/ชื่อหัวข้อการประชุม/
/////ชื่อการประชุม/(น./เลขหน้า)/ฐานข้อมูล.
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเรื่อง./Inชื่อบรรณาธิการ/(Ed. หรือ Eds.)/
/////ชื่อหัวข้อการประชุม/ชื่อการประชุม/(pp./เลขหน้า)/ฐานข้อมูล.

* กรณีมีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากฐานข้อมูล ตัวอย่าง ชื่อฐานข้อมูล./https://doi.org/xxxx

ตัวอย่าง

พัชรภา ทันติชูเวช. (2553). การศึกษาทั่วไปกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ศึกษาโดยเปรียบเทียบกับประเทศไทย. ใน ศิริชัย กาญจนวาสิ (บ.ก.), **การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทย. การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยระดับชาติ** (น. 97–102). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Katz, I., Gabayan, K., & Aghajan, H. (2007). A multi-touch surface using multiple cameras. In J. Blanc-Talon, W. Philips, D. Popescu, & P. Scheunders (Eds.), **Lecture notes in computer science: Vol. 4678. Advanced concepts for intelligent vision systems** (pp. 97-108). Springer-Verlag. https://doi.org/10.1007/978-3-540-74607-2_9

2) ในรูปแบบวารสาร

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อเรื่อง/ชื่อเรื่องย่อ/ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/ /////เลขหน้า./URL
อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเรื่อง/ชื่อเรื่องย่อ/ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/ /////เลขหน้า./URL

* กรณีมีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากฐานข้อมูล ตัวอย่าง ชื่อฐานข้อมูล/<https://doi.org/xxxx>

ตัวอย่าง

กัลยาณี สายสุข. (2561). การเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมเพื่อการดำรงอยู่ของช่างทำเครื่องดนตรีพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี**, 7 (ฉบับพิเศษ), 19-31.

Vaccaro, V. L. (2004). The evolution of business models and marketing strategies in the music industry.

International Journal on media management, 6(1&2), 46-58.

<https://doi.org/10.1080/14241277.2004.9669381>

เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์ (เอกสารประกอบการเรียน)

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อเอกสาร/[เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]/คณะ/มหาวิทยาลัย.
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเอกสาร/[Unpublished manuscript]/คณะ/
/////มหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

อัครนิภา สายน้ำเย็น. (2559). **ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น** [เอกสารไม่ได้ ตีพิมพ์].
คณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Saisuk, K. & Pidokrajt, N. (2012). **Music and India**. [Unpublished
manuscript]. Collage of Music, Mahidol University.

เว็บไซต์

ไทย ชื่อ/สกุลผู้เขียน/(ปี)/วันที่เผยแพร่/ชื่อบทความ/ชื่อเว็บไซต์/URL
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อผู้เขียน/(ปี, เดือน/วันที่เผยแพร่)/ชื่อบทความ/ชื่อเว็บไซต์/URL

- * กรณีที่ไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)
- * กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่แค่ (ปี) เท่านั้น
- * กรณีชื่อผู้เขียนและชื่อเว็บไซต์เป็นชื่อเดียวกัน ให้ตัดชื่อเว็บไซต์ออก

ตัวอย่าง

อนันต์ ลือประดิษฐ์. (2559, 10 มีนาคม). **ดนตรีเชื่อมมิตรภาพไทย-กัมพูชา**.
กรุงเทพฯธุรกิจ. <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/690141>

Cross, A. (2016, January 6). **Will Streaming Kill Downloading in 2017**. A journal of musical thing. <http://ajournalofmusicalthings.com/will-streaming-kill-downloading-2017>

วิธีการจัดเรียงรายการอ้างอิง

1. การเรียงตามลำดับอักษร

- ภาษาไทย** ใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยเรียงตามรูปพยัญชนะ ก-ฮ ส่วนคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะเดียวกันให้เรียงตามรูปสระ ดังนี้
อะ อัว อัวะ อา อ ำ อี อี อี อู อู เอ เออะ เอา เอ็น เอีย เอียะ เอื้อ เอื้อะ แอ แอะ โอ โอะ ไอ โอ
- ภาษาอังกฤษ** ใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำใน Dictionary โดยเรียง A-Z
ตัวอย่าง Singh, Y., มาก่อน Singh Siddhu, N.
Villafuerte, S. A., มาก่อน Villa-Lobos, J.

2. การเรียงลำดับงานหลายงานที่มีชื่อผู้แต่งคนแรกเป็นชื่อคนเดียวกัน

2.1 ถ้าชื่อผู้แต่งทุกคนเหมือนกัน ให้จัดเรียงตาม ปีที่พิมพ์

- ตัวอย่าง เพ็ญพรรณ เจริญพร. (2548).
เพ็ญพรรณ เจริญพร. (2550).
Cabading, J. R., & Wright, K. (2000).
Cabading, J. R., & Wright, K. (2001).

2.2 ถ้าชื่อผู้แต่งที่แตกต่างกัน ให้จัดเรียงตาม งานที่มีชื่อผู้แต่งคนเดียว มาก่อน งานที่มีชื่อผู้แต่งคนอื่นร่วม

- ตัวอย่าง ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์. (2550).
ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ และ พิรุณ อนุวัชศิริวงศ์. (2552).
Alleyne, R. L. (2001).
Alleyne, R. L., & Evans, A. J. (1999).

2.3 ถ้าชื่อผู้แต่งคนแรกเป็นคนเดียวกันและชื่อผู้แต่งคนที่สอง หรือคนที่สามต่างกัน ให้จัดเรียงตาม ลำดับอักษรตัวแรกของชื่อสกุลของผู้แต่งคนที่สอง และคนที่สาม ตามลำดับ

ตัวอย่าง จักร ดิงศภัทย์, จุฑา เทียนไทย, และ คำนวณ บัญชา. (2549).

จักร ดิงศภัทย์, จุฑา เทียนไทย, และ พิบูล ทীরจันทร์. (2551).

Boockvar, K. S., & Burack, O. R. (2007).

Boockvar, K. S., Carlson LaCorte, H., Giambanco, V.,
Friedman, B., & Siu, A. (2006).

2.4 ถ้าชื่อผู้แต่ง คนแรกมีชื่อ สกุล เหมือนกัน ให้จัดเรียงตาม ลำดับอักษรย่อชื่อต้น และชื่อกลางของชื่อผู้แต่งคนแรก

ตัวอย่าง Mathur, A. L., & Wallston, J. (1999).

Mathur, S. E., & Ahlers, R. J. (1998).

บทความวิชาการ

ความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือเรียนภาษาไทยกับสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10
The Relationship between Thai Language Textbooks and the 10th National Economic and Social Development Plan
ชูชาติ ชุ่มข้าว Chuchat Khumkham

บทความวิจัย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานโดยการนำคุณค่ามาเพิ่มมูลค่าโดยใช้อัตลักษณ์จากเครื่องจักสานของกลุ่มบ้านใหม่ได้ ตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย
Development of Wickerwork Products by Bringing Value to Add Value by Using the Identity of the Wickerwork of Ban Mai Tai Group, in Pa Daet Subdistrict, Pa Daet District, Chiang Rai Province
จักรกริช ฉิมนอน Chakkrit Chimnok

การใช้วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน: กรณีศึกษา บ้านกองนาง ต.แม่ศึก อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่
Using Folk Literature as a Tool for Communicating Community Product Identity: A Case Study of Kongkan Village, Mae Suek Subdistrict, Mae Chaem District, Chiang Mai Province
พิศาทิมพ์ จันทร์พรม และคณะ Phisaphim Junphrom and Others

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาญี่ปุ่นของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ด้วยกิจกรรมการอ่านอย่างกว้างขวาง
The Development of Japanese Reading Proficiency of Japanese Major Students by Using Extensive Reading Activities
มนสิชา แก้วนันทไชย Monsicha Kaewnanchai

การใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์เพื่อพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชนของนักศึกษาสาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Development of Public Speaking Skills through Davies' Performance Instructional Model for 2nd year Thai Language Students, Thai Language and Culture Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University
รุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ์ Rungroj Tonpradit

ความคาดหวังต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Expectations of Learning English for the 1st Year English Major Students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University
สิริกัญญา ดาวิไล และคณะ Sirikanya Dawilai and Others

钟潭体“深幽孤峭”辨析

An Analysis on “Depth, Serenity, Prominence and Vigour” in Zhong and Tan Style
孙福元与小祖 Sun Fuyuan and Others

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
E-mail: fanueajournal@crru.ac.th โทร. 0-5377-6013 ต่อ 21-22
หรือติดต่อบรรณาธิการ อ.ดร.อภิศรา พลธนรัตน์ โทร 0-9185-3693-6

